

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

JUGOSLAVIJA POVABLJENA NA REPARACIJSKO KONFERENCO

Poleg ostalih podpisnic Youngovega načrta je na predlog Anglije povabljena na konferenco tudi Jugoslavija — Sporazum med Francijo in Anglijo bo olajšal delo konference

London, 31. decembra. V službenih krogih zatrjujejo, da je angleška vlada stavila raznim zainteresiranim državam predlog, naj pošljejo svoje zastopnike na reparacijsko konferenco, ki se bo sestala dne 29. januarja v Lausanne. Angleška vlada je po teh informacijah povabila na to konferenco poleg Francije, Italije, Belgije in Japonske tudi Jugoslavijo, Češkoslovaško, Rumunijo, Poljsko, Grčijo in Portugalsko. Če Amerika ne bo sprejela povabila na konferenco ter ne bo sedela, potem bo delo reparacijske konference precej omejeno, ker ima ključ reparacijskega problema v rokah Amerike.

Pariz, 31. decembra. »Echo de Paris« poroča, da je med francoskimi in angleškimi finančnimi strokovnjaki, ki razpravljajo o reparacijskem problemu dosežen načelni sporazum o naslednjih točkah:

1. Nemčiji se dovoli triletni moratorij za zaščiten reparacijske anuitete.
2. V tej dobi mora Nemčija plačati pri banki za mednarodna plačila nezahvalni deli reparacij, vendar pa se bodo vplačani zneski s strani Francije vrnili nemški državi v obliki posojila.
3. V dobi moratorija mora Nemčija nadalje izvrševati dobave na račun reparacij vsem državam upnikom v smislu določb Youngovega načrta.
4. Po preteku triletnega moratorija se bo na novo proučila plačilna zmoglost Nemčije.
5. Nemčija mora skleniti z ameriški, angleškimi in francoskimi bankami sporazum glede odplačila kratkoročnih posojil, kojih amortizacija je trenutno ustavljena.

6. Vse države upnice skupno z Nemčijo naj opozore ameriško vlado, da je v interesu obnove celokupnega svetovnega gospodarstva nujno potrebno, da se medzavezniški vojni dolgi primereno znižajo.

London, 31. decembra. AA. Zunanji urad angleške vlade je poslal svojih zastopnikov v zainteresiranih državah okoliščino, da naprosijo vlade dotičnih držav, naj bi predlagale švicarski vladi, da se vrši reparacijska konferenca 18. januarja v Lausanne. Na tej konferenci bodo zastopane te države:

Francija, Italija, Belgija, Japonska, Nemčija, Grčija, Rumunija, Jugoslavija, Poljska, Češkoslovaška, Portugalska in Anglija.

Glede stališča Zedinjenih držav napram tej konferenci so uradni krogi mnenja, da bi mogla Amerika na lastno željo poslati opazovalca. Odsotnost Združenih držav bi močno zmanjšala pomen te konference, ker je po mnenju angleških uradnih krogov

ključ reparacijskega vprašanja v Zedinjenih državah.

Optimizem v Londonu

London, 31. decembra. AA. Uradni krogi pričakujejo, da bodo sedanja pogajanja s Francijo o predhodnem sporazumu glede nemških reparacij uspešna. Če bo ta sporazum dosežen, bo delo reparacijske konference večinoma že opravljeno, na vsak način pa močno olajšano.

Nemci niso zadovoljni

Berlin, 31. decembra. AA. Nemški veleposlanik v Parizu von Hoersch je prišel v Berlin. Veleposlanik Hoersch se bo posvetoval s svojo vlado o predstojiči reparacijski konferenci. Nemški vladni krogi so proti temu, da bi bila Lausanne sedež reparacijske konference in predlagajo Haag ali Amsterdam. Če bi pa zainteresirane države odklonile nizozemsko mesto, naj bo konferenca vsaj v kakem nemškem mestu. Vlada v Berlinu se proti Lausanni, ker smatrajo, da je zelo važno, v kakem ozračju potekajo pogajanja in razprave konference. Iz tega razloga francosko mesto po mnenju teh krogov ne bi bilo prikladno. Informacije iz angleškega vira o začasni ureditvi reparacijskega vprašanja, so bile v Berlinu sprejete z nezadovoljstvom. Vladni krogi smatrajo, da bi mogla samo končna rešitev tega vprašanja vzpostaviti zaupanje in dobi pomiritev, ki sta potrebni za ozdravljenje sedanje gospodarske in politične krize.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 31. decembra. AA. Danes od 10.30 do 13. se je vršila pod predsedništvom predsednika ministrskega sveta in ministra za notranje zadeve Petra Živkovića, seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o tekočih zadevah.

Izvoz živine na Holandsko otežkočen

Beograd, 31. decembra. AA. Svoječasno se naši izvozniki živine posebno pa svinjčinega mesa zanimali preko Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine za izvoz svojih izdelkov na Holandsko. Toda Holandski živinorejci so se pritožili proti veliki tuji konkurenci, tako da je holandska vlada sklenila uvesti proticlonistične ukrepe. Na podlagi zakona, ki je bil v toku meseca razglašen, se bo zbiralo od 1. januarja 1932 dalje uvozna carina na rogeto živino 12.5 odstotka vrednosti, na svinje 7.5 odstotka in na 100 kg okoli (150 Din). Razen tega je holandska vlada predložila parlamentu zakonski načrt o kontingentiranju tujega uvoza. Kontingentiranje bo izvedeno na podlagi uvoza v zadnjih treh letih. Pričakujejo, da se bo s tem zakonom omejil uvoz mesa, radi česar obstojajo slabi izgledi za ugoden kontingent iz Jugoslavije.

Podaljšanje trgovinskega sporazuma z Rumunijo

Beograd, 31. decembra. AA. Po poročilu kraljevskega poslanstva v Bukarešti je bil 28. decembra t. l. izvršena izmenjava nota o šestmesečnem podalšanju našega provizornega trgovinskega sporazuma z Rumunijo. Podaljšanje teče od 1. januarja 1932. Kakor je znano, bi moral poteči rok do sedanjega provizornega trgovinskega sporazuma z Rumunijo koncem t. l.

Hindenburgov novoletni apel

Berlin, 31. decembra. AA. Za novo leto bo imel predsednik republike Hindenburg po radiju govor, v katerem bo apeliral na svet, naj pusti medsebojno mržnjo ter naj se solidizira na podlagi sodelovanja za splošno dobrobit. Hindenburg bo v svojem govoru apeliral posebno na nemški narod, naj preneha z dosedanjimi strankarskimi boji.

Mednarodni kongres rudarjev

Berlin, 31. decembra. s. Mednarodni odbor rudarjev sklicuje za zadnje dni marca 1932 mednarodni kongres rudarjev vseh evropskih držav. Na kongresu naj bi se razpravljalo o položaju v rudarstvu in o uvedbi 7-urnega delovnika. Kot kraja zbiranja sta namenjena Aachen ali Saarbrücken.

Obilo sreče, zdravja in zadovoljstva v novem letu
želita cenjenim naročnikom, inzerentom in čitateljem
uredništvo in uprava

Na pragu leta 1932

Ljubljana, 31. decembra.

Ne nastopa samo novo leto, temveč tudi nova doba. Še nikdar niso imele besede, da nastopajo novi časi, globljega pomena in niso bili tako resnični kot dandanes. Saj se čedalje bolj očituje, da so bili prejšnji časi v primeri s sedanjimi silvestrovanje, zdaj je pa napočil velik, svetel dan, vse iluzije se rušijo, neresnost se umika neizprosni realnosti — čas obračunava z nami. Doslej nismo delali bilance, življenje je teklo lahko mimo nas, vse smo vrednotili površno in ničesar nismo znali ceniti. Leto za letom je minevalo, ne da bi se zavedali, kako se izgublja v morje večnosti neizrabljena časovna reka. Plavalni smo brezskrbno na nji in se izgubljali z njo.

Z navno prigodno sentimentalnostjo se poslavljamo leto za letom od starega leta. Toda samo s tem, s smešno čustvenostjo in puhlostjo glopamo novemu letu naproti, s pobožnimi željami in meglenimi pričakovanji in domišljujemo si, da se je baš opolnoči 31. decembra nekaj končalo in nekaj začelo, da prihaja nekaj izrednega in da se bo vse izpremenilo. Sicer se pa izpremene samo koledarji in naše proslavljanje konca starega leta je le banalno veselje-ljajenje. Novoletno voščilo je pa prazna formalnost.

Leto ni nič drugega kot 365 ali 366 dni. Konec starega leta pa pomeni, da je potekel enoletni koledar, da se je zaključila izvestna, namišljena doba. Pravi pomen bi imel nastop novega leta, ko bi si ga človeštvo izbralo za velik dan obračuna o porabljenem času starega leta, precevnitve dela, in ko bi tedaj sklepalo o bodočem delu ter si začrtalo smernice za udejstvovanje v nastopajočem letu.

Zdaj ima novo leto pomen, če se zavedemo globljega pomena časa in odnosa med človekom in časom.

Čas je zlato! Je zelo dober rek, toda ne smemo ga razumeti preveč doslovno in kot služ v kakšnem obratu ali pisarni. Čas je zlato, če se dobro zavedamo, zakaj je dragocen. Moramo ga pravilno vrednotiti; življenjska vrednota je, okvir vsega človeškega delovanja in nehanja. Toda le okvir, od nas zavisi, kako ga izpolnimo. Človek je vreden samo toliko kot njegovo delo, izraba časa. Čas je kapital, odvisno je pa od človeka, kako se mu obrestuje. Zato tudi velja pravilo: Kdor ne zna ceniti časa, ne zna ceniti človeka. In zato je tudi čas v širšem pomenu besede najvernejše zrcalo človeške družbe.

Naša doba nam zgovorno in jasno pove, kako je človeštvo cenilo čas in kakšno ceno je imel človek. Vidimo, da smo kapital zelo slabo naložili, saj se nam sploh ne obrestuje. Silvestrovali smo, zapravili človeško dostojanstvo, zavrgli dragoceni čas in uničili ogromno energijo, s katero bi lahko delali čudeže.

Dan za dnem tožimo nad nešteti nedostatkami organizacije človeškega sožitja, povsod vidimo toliko nepopolnega in slabega, ne pride nam pa niti na misel, da vse to ustvarjamo sami, da se vse naše delovanje in nehanje odraža v nas samih, življenju, v prilikah, v katerih živimo. Nihče ni kriv ničesar, tudi od sistema ne vzhaja zlo, pravimo, vsega so krive razmere. Niti doba, ki se še tako maščuje nad nami, nas še ni prisilila, da bi priznali svojo slabost ter zmoto. Morda se pa tudi še vedno ne zavedamo, da si tolačimo rek: Čas je zlato! napočil in se po tem ravnamo.

Smo namreč individualisti, nimamo nobenega smisla za skupnost ter vsak hoče iztisniti iz časa čim več zlata — le zase.

Izenačenje kazenskega prava

Pariz, 31. decembra. AA. Na mednarodni konferenci za izenačenje kazenskega prava je bila sklenjena fakultativna kladacija. Izjema so politični zločini ter vojaški, fiskalni in verski prestopki. Kar se tiče morskih ropov, so se pravniki postavili na stališče, da pridejo v isto vrsto roparji, ki se poslužujejo ladij ali aeroplanov, z roparji ob morskimi obali, ki napadejo kako ladjo ali letalo.

Novo povišanje angleških carin

London, 31. decembra. V terek je vlada izdala četrti carinski naredbi proti dumpingu uvoza. Nove carine se nanašajo na uvoz svežega cvetja in sadja. Carine bodo stopile v veljavo 13. januarja.

Nihče se ne zaveda, da bi moral čas izrabljati čim bolj ter za največje življenjske vrednote. Življenje nam dokazuje, da ne izrabljamo pravilno časa, ker je toliko nepravilnega v naši dobi. Čas torej ni zlato, če je zlato samo za posameznika. In kar ne živi le en človek ter smo drug od drugega odvisni, ne moremo biti individualisti; tvorimo skupnost, družbo, zato se moramo ravnati po splošnih načelih, za vse morajo veljati splošne življenjske vrednote in potem bomo tudi pravilno cenili čas, ki zahteva od slehernega delo in zopet delo, popolno izkoriščanje sil in možnosti v korist splošnosti.

Novoletni dan nam mora biti torej velik dan obračuna, presoje dela, razgladišče za nazaj in naprej, dan resnega razmišljanja, imeti mora v resnici pomen. Spominjati nas mora vsaj, da mora za Silvestrom nastopiti čas treznosti, razsodnosti in dela.

Ako si želimo res mnogo uspeha v novem letu, se ne smemo zanašati na srečo. Uspeh in sreča sta produkt dela. Srečen ne more biti tisti, ki mu ni treba delati, ampak le oni, ki kaj naredijo. Delo krepi človeka vsestransko, brezdolje je demoralizirajoče in energičnemu človeku je naklonjena tudi muhasta usoda.

V tem smislu vam želimo srečno novo leto!

Ob zatonu leta 1931 smo pričeli ekonomskega in socialnega razdeljanja, kakor ga ni bilo že izza težkih dni svetovne vojne. Vse išče izhoda iz te brezprizorne gospodarske in socialne katastrofe.

Brodolomci iščejo svoje rešitve čisto v tem, da skušajo potopiti v valove svoje tovariše v nesreči, v nadi, da bodo mogli prispeti v čolnih potem sigurneje in udobneje do rešilne obale. Ker pa vodi to samo do boja vseh proti vsem, se potope v takih primerih običajno vsi. Mnogo, skoro največ jih je, ki iščejo izhoda iz sedanje krize na tak način, za ceno tujih življenj. Posledica tega je, da rastejo armade gladujočih, ki zro s težko skrbjo in polni srda in obupa v bodočnost...

Kaj nam bo prineslo novo leto? Odločitve bodo padle na velikih forumih svetovne politike. Težko je računati v sedanji krizi na olajšanje, če se ne najde sporazum velikih vprašanih reparacij, vojnih dolgov in razorožitve. A kako naj po dosedanjih izkušnjah človek veruje, da bo novo leto ta vprašanja res rešilo?

Po vsej priliki bo prihodnje leto še leto gospodarske depresije. Sedanja finančna kriza napoveduje skoraj popolno obustavljanje gradbene in investicijske delavnosti. Od tega pa živi skoraj polovica našega delavstva.

Pri taki situaciji bi želeli vsaj eno: da bi vsaj naše občine, banovine in država investicijskih del ne omejevale.

Tudi mi razumemo, da je red v državi in javnem gospodarstvu ena prvih in glavnih zapovedi trenutka. Mislimo pa, da so v časih, kakor jih preživljamo, nenormalno visoki dohodki javnih korporacij tudi zapoved trenutka.

Vsi, ki še nismo izgubili gospodarske eksistence, moramo prispevati za skupnost več kot normalno, da bi mogla osigurati skupnost življenje in eksistenco onim našim bratom, ki so sicer obsojeni na smrt.

In v znamenju te prepotrebne socialne solidarnosti, v znamenju globljega socialnega čuta in resnične, v dejanjih izražene ljubezni do trpečega bližnjega moramo stopiti v leto 1932, če nečemo, da bo še mnogo težje kakor je bilo staro.

Ustje Dunava zamrznilo

Bukarešta, 31. decembra. g. Pristanišče in mesto Sulina v dunavski delti sta tako blokirana z ledom, da se boje katastrofalnih poplav. Ves promet v pristanišču je bil ustavljen.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2256.60 — 2263.44, Bruselj 782.76 — 785.12, Curih 1097.85 — 1101.15, London 187.56 — 195.06, New York 5609.93 — 5626.93, Pariz 220.75 — 221.41, Praga 166.87 — 167.37, Trst 283.41 — 289.41.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih, 31. decembra. Beograd 9.10, Pariz 20.1050, London 17.40, New York 513, Bruselj 71.30, Milan 26.0250, Madrid 43.35, Amsterdam 205.50, Berlin 121.90, Sofija 3.72, Praga 15.20, Varšava 57.50, Bukarešta 3.07.

Japonci popolnoma zasedli Mandžurijo

Japonske čete so zasedle vse važnejše točke v Mandžuriji — Kitajci so se umaknili na vsej črti

Mukden, 31. decembra. Kitajske redne čete se po določenem načrtu umikajo iz Mandžurije. Opolnoči so pričele prazniti mesto Činčao, ki ga Japonci že resno ogražajo. Kitajska narodna vlada je sklenila umakniti čete za kitajski zid, kjer namerava koncentrirati novo armado. Med tem korakajo Japonci po načrtu dalje. Včeraj popoldne je odšel močan oddelek japonskih čet iz Mukdena, da zasede mesto Shinin. Japonske čete so pri Taičipao zadele na neredno kitajsko vojsko, ki so jo po krvavi bitki, v kateri je bilo tudi nekaj mrtvih in ranjenih, razkropile. V Port Arthur je prispelo več japonskih oklopnih križark in nekaj rušilcev. Tudi ta ojačenja z morja so v zvezi z napredovanjem japonskih čet v Mandžuriji.

Rim, 31. decembra. AA. Japonsko veleposlanstvo je izročilo časopisju daljšo izjavo svoje tokijske vlade. V tej izjavi navaja japonska vlada, da je morala intervenirati v Mandžuriji zato, da vzpostavi red, prežene bandite in zaščiti zasebne pravice Japoncev v Mandžuriji.

Japonska vlada na kraju izjavlja, da se bo strogo ravnala po sklepih DN in da bodo njeni najnovejši ukrepi v soglasju s sklepi nedavne sestanka sveta Društva narodov. Zato se japonska vlada nada, da bo javno mnenje sveta razumelo njeno sedanjo akcijo in jo odobravalo.

Poplave v Grčiji

Zaradi deževja so nastale v Trakiji velike poplave, ki zavzemajo katastrofalni obseg

Pariz, 31. decembra. AA. »Havas« poroča iz Aten, da so v Trakiji nastale zaradi velikega deževja v zadnjem času poplave. Reke so stopile iz svojih strug ter poplavlje številne vasi in mnogo obdelanega polja.

Atene, 31. decembra. Zaradi silnih nalivov v zadnjih dneh so nastale v Grčiji hude poplave. Atensko predme-

stje Galiteja je popolnoma poplavljen. Več barak, v katerih so bili nastanjeni begunci, je voda odnesla. V Atenah samih se je porušilo več hiš. Človeških žrtev dosedaj ni bilo. Zaradi neprestanih nalivov vode se neprestano naraščajo in obstoje nevarnost, da zavzamejo poplave še bolj katastrofalen obseg.

Atentat na newyorške fašiste

Na glavni pošti je eksplodiral nekemu fašističnemu voditelju namenjeni peklenski stroj — Večji del poslopja porušen, eden uradnik ubit, več ranjenih

New York, 31. decembra. V glavnem poštne poslopju v Eastonu v državi Pensilvaniji je včeraj dopoldne s silnim pokom eksplodiral poštni paket. Sila eksplozije je bila tako velika, da se je večji del poslopja porušil. Pri tem je ubilo enega poštnega uradnika, dočim so bili trije hudo in več drugih lahko ranjenih. Poizvedovanja so pokazala, da je bilo oddanih na pošti šest večjih paketov, ki so bili naslovljeni na znane

fašistične voditelje v New Yorku, med njimi na misijonarja Popea. V enem izmed teh paketov je bil peklenski stroj, ki bi bil moral zleteti v zrak, ko bi bil naslovnik pošiljko odprl. Iz neznanega vzroka pa je stroj eksplodiral prej že na pošti. Kljub živahnemu poizvedovanju policije do sedaj niso mogli najti osebe, ki so oddale pakete na pošti. Kakor domnevajo, gre za bombni napad newyorških protifašistov.

Velik je želodec Ljubljane

Konsum moke, sladkorja, masti in olja močno nazadoval, alkohol-nih pijač in nekaterih življenjskih potrebščin pa narastel

Ljubljana, 31. decembra.

Mestni dohodarstveni urad, ki kontrolira ves uvoz v Ljubljano, je tudi letos sestavil točno statistiko o konsumu življenjskih potrebščin v Ljubljani, zlasti jedi in pijače. Vodja urada g. ravatelj Zupan je bil tako ljubezniv, da nam je dal na razpolago podatke o konsumu. Iz statistike, ki je sestavljena od 1. januarja pa do današnjega dne, je razvidno, da je tudi letos konsum vseh potrebščin kljub težki gospodarski krizi močno narasel in zlasti je zanimivo, da stalno, takorekoč progresivno narašča vsako leto konsum pijač, zlasti vina. Letos so Ljubljanci popili za približno 500.000 litrov vina več kot lani, dočim je konsum piva nekoliko padel, narašča pa je tudi konsum raznih alkoholnih pijač. Na drugi strani je pa znatno manjši konsum moke, ki je nazadoval za 500 tisoč kilogramov, in konsum sladkorja. Narasel pa je znatno konsum sadja in mesa, kar je razumljivo. Sadna letina je bila v primeri z lanskim izredno dobra, cene mesa pa še nikdar niso bile tako nizke. Začnimo kar z najvažnejšo življenjsko potrebščino, to je z moko. Letos je Ljubljana porabila

8.472.288 kg moke

za žito, dalje krompirja in sočivja vsake vrste, pšena, kruha itd., dočim so lani Ljubljanci popili 7.995.357 kg kruha in raznih mličnih in škrobnih produktov.

Sadje, marmelada, med itd.

Kako ugodno je učinkovala dobra letina sadja in tudi nizke cene na Ljubljancem, je pač najbolje razvidno iz konsuma. Ljubljana je konzumirala letos 2.194.697 kg pridelane domačega sadja, raznih vrst gozdnih sadežev in tudi gob, lani pa samo 1.891.422 kg. Subega sadja so popili Ljubljanci 243.744 kg, lani 155.835. Znatno je bil tudi konsum marmelade, ki znaša 261.655 kg, južnega sadja 127.642 kg. Lani smo uvozili 324.768 kg južnega sadja. Konsum pomaranč, limon in slične robe sploh vsako leto nazaduje. Zelo veliko pa so Ljubljanci konzumirali medu v primeri z lanskim letom. Letos ga je bilo v mesto uvoženo 41.425 kg, lani samo 25.515 kg. Uvoz suhih gob vseh vrst je znašal letos 5727, lani pa 15.484 kg.

Riž in sir

Konsum riža je zopet narasel. Riža so popili Ljubljanci 445.922 kg, lani 320.525 kg. Sir in mlečnih domačega izvora, kvasjelijev in ostalih siru 96.746 kg, lani 136.196 kg. Tujega siru 2210 kg, lani pa 5409 kg. Torej smo se začeli pri siru držati gesla: Svoj! k svojim!

Sladkor, čokolada, kava in čaj

Kakor že omenjeno, je konsum sladkorja za prehrano nazadoval in sicer so letos

Ljubljanci konzumirali 1.517.829 kg, lani v 9 mesecih pa 1.058.754 kg. Da so Ljubljanci tudi sladkosnede, priča dejstvo, da so pojedli 69.061 kg čokolade, kava, raznega kandičnega blaga, slaščic, kandiranega sadja itd., lani pa nekoliko več in sicer 76.155 kg. Raznih vrst čajnega peciva in keksov so Ljubljanci pojedli 51.211, lani 37.470 kg. Sirove kave in čaja je bilo v mesto uvoženo 54.900 kg, pražene in zmlete ter ostale kave čaja 8666, žitne kave in kavni nadomestkov 164.218 kg.

Meso in mesni izdelki

Velike so tudi množine mesa in mesnih izdelkov, ki jih konzumira Ljubljana. Presnega mesa vseh vrst, ki se uvaža preko trošarinske črte in tudi divjačine so Ljubljanci pojedli 192.203 kg, lani 177.251, konzerviranega mesa vseh vrst pa samo 274 kg. Zanimivo je pa, da je silno nazadoval konsum

masti in olja

V mesto je bilo uvoženo 97.388 kg masti, lani pa 224.005 kg. Vzrok utegne biti ta, da mnogi Ljubljanci rede prašiče doma. Isto je z jedilnim oljem vseh vrst, ki so ga letos konzumirali 275.552, lani pa 281.418 kg. Poleg tega 54.493 kg rastlinskega in zdravilnega olja, voska in voščenih sveč itd., lani pa 19.820 kg.

Klavna živina

V mesto je bilo pripeljanih 6028 glav klavne živine nad 350 kg žive teže, lani 6965, 1846 komadov od 250 do 350 kg žive teže, lani 301, dalje 16.173 telet do 250 kg žive teže, lani 13.995, 338 ovac (302), 1332 ovnov, koz, koštrunov, kozličkov itd., lani 1753, 2569 kozličkov in jagnjet pod 12 kg žive teže ali pod 8 kg zaklane (lani 2737). Dalje je bilo uvoženo 710 odlojnikov do 10 kg žive teže (500), 3401 mladih prašičev od 10 do 60 kg žive teže (2676) in 26.638 prašičev nad 60 kg žive teže ali 45 kilogramov zaklane (lani 24.370). Konsum mesa je torej znatno narasel, kar je spričo plošne pocenitve mesa razumljivo.

Perutnina in ribe

Ljubljanci so pa tudi veliki gurmani, kajti pojedli so mnogo perutnine in rib. Brikke smrti je šlo v krstvo deželo 10.573 puranov in gosi (lani 10.210), dalje 82.688 kokoši in piščet (73.401) jaje je Ljubljana konzumirala letos samo 3.459.291, lani pa 5.453.498. Tudi mnogo več rib kot lani so pojedli letos in sicer presnih, domačih, morskih, rakov, žab in polžev 43.685 kg, lani 25.830, presnih in vse vrste morskih živali iz inozemstva 833, lani 172, tujih rib, nasoljenih, mariniranih ali vložnih v olje 855, lani pa 6489 kg. Poleg tega 7702 kg slanikov in polenovke, lani 8466.

Alkoholne pijače

Poglavje zase tvori zopet alkoholne pijače. Ljubljanci so tudi vinski bratci in ga radi pijačo. Letos so kljub težkim časom popili več vina kakor lani. Glavni vzrok je pocenitev vina, na drugi strani moramo pa upoštevati, da so popili velike množine pijač deželani, ki so prišli na kraljev teden v Ljubljano. Ljubljanci so popili letos

3.371.018 litrov vina

Lani so Ljubljanci popili 2.869.853 litrov vina, torej je bila letos žeja večja. Če računamo, da ima mesto okrog 60.000 prebivalcev, pride približno na vsakega 55 litrov vina na leto. Če računamo liter vina po 10 Din, vidimo, da so Ljubljanci zapili nad 33 milijonov samo na vinu. To je res ogromna vsota in obenem najžalostnejše poglavje našega mesta.

Pa ne samo vina, tudi piva so popili več. Konzumiranega je bilo 1.449.345 litrov piva, lani 1.416.485. Poleg tega so popili 5730 litrov vina v steklenicah, lani 4535, dalje 7149 litrov sadnega mošta, lani 27.702 litra, 34.587 kg malinoveca, vina iz jagod in drugih sadnih sokov, lani 31.055, dalje 15.746 limonovih vinskih, mlečnih in sadnih kislin, sirupov itd. lani 9931 kg. Pa tudi šampanjca smo si privoščili nekoliko več kot lani, kajti v mesto je bilo uvoženih 2229 steklenic šampanjca in penečih se vin, lani pa samo 863.

Ruma in raznih esenc, likerjev in ostalih opojnih pijač je bilo v mesto uvoženih 14.268 litrov, lani 17.479; stalno narašča konsum spirita in žganja vseh vrst. Letos je bilo konzumirano 76.162 litrov spirita in žganja, lani pa 72.992. Konsum spirita zato narašča, ker je zelo poceni in nizki ceni. Zato Ljubljanci doma fabricirajo razne likerje. Poleg tega je bilo v mesto uvoženih 99.424 kg denaturiranega spirita.

Mleko

Poleg jaje je mleko eden najvažnejših življenjskih faktorjev. Ljubljanci so ga konzumirali okrog 6 in pol milijonov litrov. Uvoz raznih poljskih pridelkov v mesto je ostal na isti višini kot lani, največ so uvozili okoličani, za katere je to važen vir dohodkov.

Vrednost uvoženega blaga

Vrednost vseh teh življenjskih potrebščin v letu 1931 je znašala okrog 1 milijardo, če pa pristojejo še razno drugo blago, ki je šlo v mesto skozi spedijske trdnice, potem vletogovora itd. pa znaša okrog 300 milijonov več. Na trošarini je bilo od tega blaga vplačano 1%.

Ške železniške direktne vožnje v Leipzig in nazaj. Če pa ta znesek ne bi bil dosežen, potem se kot doplačilo za železniške stroške odobri 1% od vsote oddanih naročil. Izplačilo voznih stroškov v Leipzigu se vrši za časa velesjema od 5. do 15. odnosno 19. marca 1932.

Umetniška razstava v Stockholmu 1932. Spomladi 1932 se bodo vršile v Stockholmu sledeče umetniške razstave: Od 3. do 16. marca slikarska in skulpturna razstava, koncem marca do 17. aprila razstava Splošnega švedskega umetniškega društva. Od 20. aprila do 10. maja švedska moderna umetniška razstava.

XXI. Mednarodne konjske dirke v St. Moritzu. Kakor vsako leto se tudi v letu 1932 vršijo konjske dirke na jezeru v St. Moritzu in sicer 31. januarja, 4. in 7. februarja. Nagrade znašajo skupno švic. fr. 60.000.

XXVI. švicarske smučke tekne v Zermattu (švica) bodo od 29. do 31. januarja 1932.

Zimske sezonske legitimacije za potovanje v Avstrijo. Posetniki teh legitimacij uživajo po petdnevem bivanju na Dunaju razne ugodnosti in olajšave, kakor prost vizum v Avstrijo, 40% popusta po železnici na povratku i. dr. Veljavnost legitimacije traja do konca februarja 1932.

Smučarje in turiste opozarjamo, da je biljetnica »Putnik« v hotelu Miklić nedeljah in praznikih odprta že od pol 7. ure zjutraj, kjer si tudi če ni navala na železniške blagajne lahko kupijo vozne listke udobno in brez prerivanja.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Sprememba na madžarskih železnica. Ogrske proge Donau - Save - Adria - železnice preidejo s 1. januarjem 1932 v last kr. ogr. drž. železnice. Kakor doznavamo ostanejo cene do preklica neizpremenjene. Brezplačna vožnja na lpski velesjeme. Stroški železniške vožnje II. razreda od izhodne postaje do Leipziga in nazaj se povrnejo vsakemu, katerega naročila na leipciškem velesjemu, ki se vrši od 6. do 15. marca 1932, znašajo najmanj stotere stros.

Z novim letom nov roman

najprijetnejše razvedrilo za dolge zimske večere smo pripravili čitateljem „Slovenskega Naroda“ z delom znamenitega francoskega pisatelja Alberta Sorela

„ČUDODELNI ZDRAVNIK“

To je roman brez vrtoglavih skokov v carstvo bujne domišljije, resničen in pretresljiv, kakor zna biti resnično in pretresljivo življenje samo. Pisan živo in prepričevalno kaže avtorja-mojstra in drži čitatelja v nezmanjšani napetosti od začetka do konca. Izhajati začne kmalu po novem letu.

Jožetu Župančiču v spomin

Sedaj je še Tebe zadela usoda, kakor marsikaterega naših iz starih vrst. Bil si nam dober kot oče in v tistih težkih bojih nad Grmado in Tržičem, nad baterijami Šobe in v nešteti zračnih bojih, ki smo jih zvojevali, stal si nam vedno neustrašeno ob strani. In ko se nam 26. maja povesila in strla krila — bil si edini, ki mu je usoda tokrat prizanesla. Vsak dan si nas obiskoval v bolnici in nas bodril v upanju na boljše bodočnost.

Tako smo se razpršili v svet in sedaj je dosegla i Tebe nelzprosa smrt, umrl si kot vitez zraka — naše vrste so se pa zredile.

Bodi Ti lahka domača zemlja!

Makso Pohlin, vojni pilot v rezervi.

Dr. Janko Kersnik pri Abrahamu

Ljubljana, 31. decembra.

Naj se skriva in izgovarja tako ali tako, vendar je pa resnica, da je naš sloviti finančnik g. dr. Janko Kersnik zagledal luč sveta kot najstarejši sin slavnega pisatelja Janka na njegovem gradu Brdu nad Lukovico že pred 50. leti.

Kako je ljubljani preživel svoja otroška leta, smo čitali v delih njegovega očeta, kjer so gotovo opisane tudi njegove lepe počitnice, ko je hodil na gimnazijo v Ljubljano. Po maturi je študiral jus in promoviral za doktorja prava. Ker je mladi doktor nameraval prevzeti notarjat na Brdu po svojemu očetu, je vstopil za notarskega kandidata v pisarno notarja Hudovernika v Ljubljani. Že prej se je pa seznanil z lepo hčerko veletrgovca Kneza, sedanjega gospe Pavlo, in leta 1912. je bila poroka. Dalekovidni tast je kot predsednik Kmetijske posojilnice spoznal v svojem zetu najzmožnejšega pomočnika in ga je zato poslal na Dunaj v Vidensko založno proučevati hranilniške, finančne in sploh gospodarske posle. Vsestransko podkovan v stroki, ki jo je imel priliko študirati v tem velikem češkem denarnem zavodu na Dunaju, se je vrnil mladi finančnik v Ljubljano in vstopil v Kmetisko posojilnico, ki jo še danes vodi z uprav nenavadno urednimi uspehi. Čeprav niso bile vedno rožne razmere, vendar se mora ta naš ugledni zavod v prvi vrsti zahvaliti temeljitosti in razsodnosti ljubljana, da uživa danes kredit kot eden najsolidnejših in največjih denarnih zavodov v vsej državi. S talenti svojega očeta pozna namreč ljubljani naš narod do skrajnih korenin, a prav tako pozna tudi vse najmanjše ter najbolj skrite podrobnosti naših ljudi in naših razmer. Izredno se zanima predvsem za posamezne gospodarske probleme in vedno se vanje poglubi s tako temeljitostjo, da je uspeh gotov.

Kakor dr. Janko Kersnik spada med najposobnejše naše finančnike, tako je tudi prvovrsten poznavalec in strokovnjak na drugih poljih, ki so mu ljuba. Posebno pri srcu so mu naše narodne manjšine na Koroskem in zato pozna tudi v vseh detaljih podobne razmere Lužičkih Srbov. Kot s prevážno znanostjo za vse javno življenje se peča s problemi statistike, razen tega se pa zelo mnogo bavi z geografijo in je odtod morda tudi med našimi prvimi filatelisti.

Velik oboževalec lepote domovine je tudi znanstveno podkovan naravoslovec, ki se je specializiral na ornitologijo in nima večje zabave, kakor s postrežbo svojih pticov, ki jih goji z vso ljubeznijo.

Posebno odličen je sadjar in prav dr. Janko Kersnik je naš specialist za breskve. Pri vsem svojem delu je marljiv in temeljit do skrajnosti, da se lahko naša javnost ponaša z vsestransko širokim njegovim ozorjem. Resni finančnik, ki pa tudi v drugih strokah ni samo povprečen diletant, temveč vseskozi temeljit amater, si je pa znal ohraniti vedno toliko živahnega in vselega temperamenta, da stresa šaljive duhovitosti kar v verzih iz rokava. Vedno je poln humorja, a vedno je široko odprto tudi njegovo zlato srce, kar najboljšje vedo njegovi klienti in uradu. Požrtvovalen je do skrajnosti in zato so mu najrazličnejša društva naložila nebroj funkcij, ki jih opravlja z največjo iniciativnostjo in vestnostjo. Tako je dr. Janko Kersnik neprekosljivi blagajnik Ciril - Metodove družbe, že 5 let, nadalje Deželja doma kraljice Marije in odbornik najrazličnejših organizacij, zlasti pa z vsmo deluje kot odbornik v Rotarij Klubu. Kot finančnik je dr. Janko Kersnik direktor Kmetijske posojilnice, podpredsednik Združenih opekarn, upravni svetnik Tvornice dušika v Rušah in v nadzorstvenem svetu Jadaransko - podunavske banke v Beogradu L. dr., a najbolj ščeman je aa

svojo predsedniško čast v kegljaškem klubu »Frou-frout«.

Naš jubilar je pa tudi najboljši in naj-srečnejši oče, saj ima že sina Janeza tehnika, gđ. Mica je absolvirala tudi inozemske gospodinske šole, pa tudi Aleš je že sedmošolec. Še mnogo zdravih, plodonosnih let!

Danes ob 3. popoldne in jutri ob 11. uri popoldne velike premiera

TABU

Najlepše in zadnje filmsko delo ženskojalnega režiserja F. W. MURNAUA. Film o prepovedani ljubezni dveh mladih sro na otokih Južnega morja.

ZKD FILM

V ELITNEM KINU MATICI

Beležnica

Koledar.

Danes: Četrtek, 31. decembra, katoličani: Silvestrova, Blažena, pravoslavni: 18. decembra: Sebastijan.

Jutri: Petek, 1. januarja, katoličani: Novo leto, Dragoviti, pravoslavni: 19. decembra: Bonifacij.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Netopir.

Kino Dvor: Roman male plesačice.

Kino Ideal: Pat in Patachon kot snubca.

ZKD: »Tabuc« v kinu Matici ob 14.30.

Društvo »Sofac«, Silvestrov večer v Kazi.

SK Hirijska, Silvestrov večer v hotelu Ti-voli.

Ljubljanski Sokol, Silvestrov večer v Narodnem domu.

Sokol I. Silvestrov večer na Taboru.

Društvo »Slavec«, Silvestrov večer v Mostnem domu.

»Svobodac« in »Zarja« Silvestrov večer v Delavski zbornici.

Češkoslovaška obca, silvestrovanje v Zvezdi.

Prireditve na Novo leto.

Kino Matica: Netopir.

Kino Dvor: Roman male plesačice.

Kino Ideal: Pat in Patachon kot snubca.

ZKD: »Tabuc« ob 11. dop. v kinu Matici.

Dežurne lekarna.

Danes: Trnkoczy, Mestni trg 4 in Ramon, Miklošičeva cesta 20.

Jutri: Leustek, Resljeva cesta 1. Bohl-nec, Rimska cesta 24. in dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Zvočni kino Idea

Bombe smeha in krohotu, tako da boste s smehom in zadovoljstvom prešli iz starega leta v novo leto!

To je mogoče, če si ogledate zvočni film

Pat in Patachon

kot snubca

Najnovejši in zadnji film obeh kraljev smeha!

S tem filmom zapuščata oba komika film! — Zatorej je sedaj zadnja prilika, da Vaša ljubljena še enkrat vidite, in da se njunim dovtipom od srca nasmejete.

Predstave danes ob 4., 6., 8., 10. in 9. zvečer — jutri ob 3., 5., 7., 9. in 9. zvečer.

O celodnevem pouku na srednjih šolah

Govor dr. Ane Zalokarjeve na shodu staršev dne 27. decembra 1931 v Mestnem domu v Ljubljani

Mi starši smo se danes zbrali, da se tuje tudi naš glas v stvarih, ki tako globoko posegajo v naše družinsko življenje, telesno in duševno vzgojo otrok, ki smo jih mi rodili in katerih prospeh je naša najsvetejša naloga. Zbrali smo se, da se naš glas sliši prav do onega mesta, ki razpolaga z našimi šolskimi otroci. Naš glas naj bo opomin, naš glas naj bo svarilo in naš glas naj bo, ako drugače ne gre, tudi protest.

Ga. dr. Ana Zalokar

Mi smo sicer že navajeni, da se našim otrokom sredi šolskega leta menjavajo vzgojitelji, sredi šolskega leta spreminjajo učni načrti, tudi najnovejšo vest, da se namerava z 1. januarjem razdeliti dosedanj dopoldanski pouk na ves dan,

na dopoldne in popoldne

ki potrpežljivo sprejeli, ako ne bi nameravana uredba tako globoko posegla v vse naše in naših otrok življenje, da bi bilo naravnost greh, ako bi k temu molčali!

Že od leta 1905 je naša srednješolska mladina imela nerazdeljen pouk. Lahko rečem, da smo bili starši z njim zadovoljni in da so naši otroci v splošnem z njim dobro uspevali. Zato se mi zdijo nerazumljivo, kako se je nenkrat po desetletnih skušnjah mogla poroditi misel, da nepretrgan pouk ne ustreza svojim namenom. Nihče nam ni razložil motivov, ki so bili merodajni, da se hoče ravno letos in ravno

sredi šolskega leta

»dosedanjo prakso prekiniti.

Argumenti, ki sem jih slišala navajati v korist novotarije, me niso mogli prepričati, da je deljen pouk resnično sposoben zboljšati našo srednješolsko mladino. Res je, da me matere ne moremo za svoje nazore uporabiti znanstvenih pedagoških razlogov, toda priznati nam mora vsakdo, da me matere sodimo po svojem zdravem instinktivnem občutku, ki je pogosto boljši vodnik v vzgoji, nego siva teorija in da me matere zajemamo svoje nazore iz živga resničnega življenja. Naše mnenje se mora upoštevati, ker stoji na neposrednih skušnjah in na razumevanju naših družinskih in socialnih razmer. In naše trdno prepričanje je,

da je celodnevni pouk škodljiv tudi našemu družinskemu sožitju

K sreči naše prepričanje ni osamljeno. Na naši strani stoji ogromno število odličnih pedagogov, za naše mnenje govore tehtni higienski razlogi in za naše nazore so se izrekli odlični poznavalci naših socialnih razmer. Le tako je razumljivo, da v mnogih visokokulturnih državah že preko 30 let vztrajajo pri nedeljenem pouku in so z njim vsi zadovoljni.

Pedagogi, ki stoje na naši strani, utemeljujejo svoje mnenje nekako takole: Daj, ki naj ustreza predpisom srednješolskega zakona, morajo imeti mnogo časa za samostojno delo doma, to je za naloge, za prepravljanje, za čitanje obvezne literature i. dr. Tudi mora dijak gradivo, ki je bilo v šoli predelano, ponavljati, da mu ostane trajno v spominu. Za vse to delo pa mora imeti dijak časa, ki ga ne bo imel, ako mora dvakrat na dan tekati v šolo ter tako s potom tja in nazaj ubijati dragoceni čas. Pomisliti moramo, da so se povedini vsa naša mesta jako raztegnila in razširila tako, da imajo nekateri dijaki tudi več nego pol ure hoda od doma do šole. Veliko pa je število onih dijakov, ki stanujejo v bližnjih vaseh, ki jih danes prav lahko smatramo za predmestja. O onih, ki se pa vozijo iz oddaljenih krajev, bo treba še v drugi zvezi govoriti. Trdim torej,

da je dvakratna hoja v šolo nesmotreno ubijanje časa

Eksplozivna pedagogika je negotovila, da je dopoldanski pouk uspešnejši, nego popoldanski. Zjutraj je dijak telesno in duševno spočit, njegova pozornost je v dopoldanskih urah na vrhuncu, duševna sprejemljivost je ta čas največja. Skušnje odličnih pedagogov potrjujejo, da je sedelovanje učencev v dopoldanskih urah za 50% boljše, nego popoldne. Z deljenim poukom se bo zmanjšala pazljivost učencev in potrebna duševna koncentracija bo postala nemogoča. V tem pogledu ne more preprečiti slabih posledic niti taka razdelitev šolskega urnika, po kateri bi se v popoldanskih urah gojili samo lažji predmeti.

Računati pa moramo tudi s tem, da so srednješolski profesorji ravno tako ljudje, kakor njihovi učenci. Tudi zanje velja pravilo, da morajo s svojim časom ekonomično razpolagati, ako naj imajo dovolj časa za korekture, priprave materiala in učil. Slabe strani popoldanskega pouka bodo še slabše, ako bo iz čisto naravnih vzrokov poleg manj sprejemljivega učenca

tudi manj pozoren profesor

Pa tudi našo udružen jugoslovenskih profesorjev se je odločno izjavilo za nede-

ljen dopoldanski pouk. To mnenje je tudi zastopalo pred mednarodnim kongresom pedagogov v Parizu. Njihove razloge naj skoraj dobesedno navedem:

»Smo pristali osredotočenja intelektualnega dela iz sledečih razlogov. Prvi vtisi jutraj so vsekakor intenzivnejši in učenci, ki so po velikem odmoru — spanju — sveži in se nenasitijo z drugimi vtisi, najlažje dojemajo in najdalje ohranjajo. Poleg tega so fizično spočit in sposobnejši, da osredotočijo pazljivost na intelektualno delo... Mnenja smo, da popoldansko intelektualno delo v učilnicah ne more biti toliko intenzivno, radi navedenih razlogov in pa ker »plenus vester non studet libenter«. Z uvedbo popoldanskega pouka bi se dobil pred kosilom prost čas, toda ta ostane neizkoriščen, ker je prekratek, da bi ga mogel učenec pametno izkoristiti, med tem ko kot odmor ni neobhodno potreben.

Kakor v tej točki, tako soglašajo naši profesorji z nami tudi še v sledeči zadevi, ki je posebno važna za naša mesta, za Ljubljano, Maribor, Celje itd. Gre namreč za vprašanje, koliko škode bi naredil celodnevni pouk našim dijakom, ki se vozijo iz oddaljenih krajev v mesto. Mi vsi vemo, da v resnici ni dobro, da se mladi fantje in dekleta vozijo vsak dan z vlakom in avtobusi v mesto. Zavedamo se, da je ta način posegati šolo neprimeren, toda mi tudi vemo, da so te nepravilne zakrivile socialne in gospodarske razmere, v katerih živimo. Kakor hitro bo postalo v teh pogledih boljše, bomo mi starši z veseljem pozdravili odpravo tega nedostotka. Toda danes nismo še tako daleč. S tem, da se uvede tudi še popoldanski pouk, se bo stanje še izdatno poslabšalo. V opoldanskem odmoru učenci ne bodo mogli domov,

potepali se bodo po mestu

lačni želodec ne bo dobil potrebne hrane in tako bo rasla škoda in telesnem in duševnem pogledu. Mnogim izmed teh dijakov bo tudi sploh onemogočeno nadaljnje šolanje, kar ne bo ugodno vplivalo na izbiro v našem inteligenčnem naraščanju.

Menda ga ni človeka, ki bi to nesocialno in nedemokratično posledico odobral. Naši profesorji pravijo: »S popoldanskim poukom bi veliko število teh učencev izgubilo možnost obiskovati šolo, kar bi nasprotovalo socialnim nalogam šole, da mora auditi možnost izobraževanja vsem enako.« Onemogočati šolanje nekaterim slojem našega naroda je v velikem nasprotju z vsemi našimi pojmi o širokem prosvetljevanju naroda. Saj je naša nova državna stranka sama postavila v svoj program načelo, da se ne sme pomlajevati naša inteligenca samo iz meščanskih krogov.

temveč tudi iz kmetijskih in delavskih vrst

Tem je treba na vsak način pomagati, da lahko pošiljajo svoje otroke v šolo. Celodnevni pouk pa ravno tem slojem to onemogoča ali vsaj otežkoča. Kaj nam koristi lep program, če se pa v praksi dela proti njemu?

Če si ogledamo problem deljenega pouka tudi še s higienske strani, bomo videli, da stoji

tudi higijena na naši strani

Vodilni higienski higienik dr. Bogoljub Konstantinovič argumentira v svoji knjigi »Šolska higijena«, ki je izšla letos, takole: »Najbolje je, da se vrše predavanja dopoldne zlasti za mlajše otroke. Preiskave v tem pravcu so pokazale, da popoldanski pouk nikdar ne daje teh rezultatov, kakor dopoldanski. Odločitev glede šolskega reda odvisi od številnih činitelj, največ od tehničnih možnosti. 1.) oddaljenosti šole, 2.) dolžine dneva, 3.) tipa šole, 4.) starosti, 5.) fizioloških sprememb in 6.) hišnih in krajevnih prilik. Izvedba popoldanskega pouka je težja, čuti se učinek prebave. Kjer se nahajajo internati, dnevna zavetišča in slične naprave, se priklone dokaj spremenijo, toda v vsakem primeru je enkratni pouk s stalnimi odmori in krajšimi urami manjše zlo od delitve pouka tam, kjer to dopušča število ur.«

Najvažnejši argument, ki navidezno govori za delitev pouka, je utrujenost otrok pri nepretrganem peturnem delu v šoli. Toda ta argument ne drži.

Ne smemo pozabiti, da traja šolska ura samo 45 minut, peturni pouk odgovarja torej samo resničnim trem in tri četrti uram. Ako upoštevamo, da pride najmanj ena ura na kak lažji predmet, oziroma večino, potem ostanejo samo tri ure, ki zahtevajo pazljivost učenca. Potrebna je le

pravilna razvrstitev predmetov

v dopoldanskih urah. Težji predmeti, ki zahtevajo posebno pozornost, kakor na pr. matematika, latinščina, tuji jeziki, fizika itd., naj se porazdelijo v prvih dopoldanskih urah; lažji predmeti, kakor higijena, verouk, različne veščine, naj se prihranijo za zadnje dopoldanske ure.

Nepotrebnosti nam se opuste, ker samo po nepotrebnem obremenjujejo učence.

Malokateri človek je rojen pedagog. Zato bi bilo umestno, da se prirede nočnitniški pedagoški tečaji za naš najmlajši vzgojiteljski naraščaj.

Ne smemo tudi pozabiti, da utrujenost šolskih otrok ne izvira samo iz učenja v šoli. Tudi mi starši mnogokrat grešimo in dopuščamo, da se otroci že doma izčrpano. Napadajo je, da silimo otroka k celodnevni učenju doma, kar vodi k popolni otupelosti in zmanjšuje duševne sposobnosti. Škodljivo je, da dovoljujemo večerne zabave v zaprtih prostorih, čakanje, plese itd. Nespretno je, da otroku dovoljujemo uživanje alkoholnih pijač.

Zelo važen faktor, ki pospešuje utrujenost otrok v kasnih dopoldanskih urah, je pomanjkljiva ventilacija prenapolnjenih razredov. Zrak se pokvari, se preveč segreje in se preveč nasiči z vodnimi hlapovi. Pretočen zrak, ki je preveč nasičen z vodo, je eden glavnih vzrokov utrujenosti in zaspanosti, ki se pojavljata pri otrocih proti koncu dopoldanskega pouka. Temu zlu se da prav lahko odpraviti celo v onih šolskih poslovnih ki niso bašno najmodernejši vzorec zgrajena. Treba je le

izbrati odmore med urami za temeljito zračenje

Nikakor pa ni pametno ta higienski nedostatek odpravljati s še večjim higienskim nesmisлом: z delitvijo pouka na dopoldanske in popoldanske ure.

Fiziološki pojav prebavljanja ima nedvomno silen vpliv na duševne funkcije. V naših krajih je glavno kosilo med 12. in 14. uro, zato odpade prebavljanje prav v popoldanske ure. Zdravstveno je nedopustno, izbrati ta čas za težko duševno delo, ker bi se s tem motila na eni strani prebava, na drugi pa bi se kvaril živčni sistem.

Higijena duševnega dela nam to strogo zabranjuje. Ne zabranjuje pa tega samo mladim organizmom, ki se nahajajo v stadiju razvoja, marveč zabranjuje to tudi odraslim, našim profesorjem, zlasti starejšim. Med otroci bodo zaradi tega zlasti trpeli živčno slabotnejši.

Če bi se uvedel celodnevni pouk, bi mnogo otrok, ki imajo predaleč do doma, sploh

ostalo brez hrane

Prinajmanj bi pozno v večernih urah domov in bi bili prisiljeni delati pozno v noč. Niti poln, niti prazen želodec ni za duševno delo. To so tako znane stvari, da o njih prav za prav ne bi bilo treba niti govoriti.

Poleg prehrane je treba upoštevati še obleko. Zimski meseci bodo zahtevali od naših otrok, da se lačni in slabo običeni otroci napotijo dvakrat na dan ob vsakem vremenu v šolo; ne bodo imeli časa, da bi se posušili ali preoblekli in preobuli. Odstopke boleznih bi se pod temi okolnostmi znatno dvignili. Že v predvojni dobi so v Nemčiji statistično ugotovili, da je znašalo v srednjih šolah bolovanje pri nedeljenem pouku 25 do 39%, pri celodnevem pouku pa celo 50 do 74%. Tako ogromen porast boleznih mora seveda tudi vplivati na učne uspehe, mora pa tudi staršem povzročati večje skrbi in večje denarne žrtve.

Danes se pri vseh narodih poudarja važnost telesne vzgoje. V naši državi se je pred kratkim ustanovilo posebno ministrstvo, katerega naloga naj bi bila skrbeti za telesno vzgojo naše mladine. Še predno pa je novo ministrstvo pričelo vsi svoje posle, se je obrnilo proti njegovim namenom ministrstvo prosvete. Kajti ne moremo si drugače razlagati njegove uvedbe deljenega pouka, kakor kot

resno oviro za telesno vzgojo srednješolske mladine

Kako naj najde srednješolec čas, da se okrepi pri pametnem in zdravem sportu ter da se uživi v naravo z blagodejnimi sprehodi? Celodnevni pouk mu bo najlepši čas raztrgal v brezkoristne drobce, preostajale mu bodo le večerne in ponočne ure. Takrat pa, zlasti pozimi, niso mogoči sprehodi in ni mogoče gojenje sporta in telovadbe na prostem.

Tako vidimo pri nas prav čudno sliko

Na eni strani se zida, na drugi podira

To neskladnost in brezglavost morajo odpraviti tisti, ki so za to poklicani, če ne bomo starši prisiljeni, da si pomagamo sami.

Po zakonu o bankni upravi § 39., točka 9, spada v področje prosvetnega oddelka banke uprave odobranje poldnevne ali neprekinjene pouka na posameznih šolah po krajevnih, lokalnih in drugih razmerah in potrebah. Na osnovi tega določila ima ban pravico odrediti način delitve pouka v banovini. Določeno sicer ni, za katere šole to velja. Mislimo pa, da velja ta odredba tudi za srednje šole. To tolačenje je upravičeno, ker mora tudi banovina nositi bremena za stvarne potrebe srednjih šol (kurivo, učila, vzdrževanje poslopja).

Trdijo, da mora vsak otrok stanovati v onem mestu, kjer obiskuje šolo. Pravijo, da so naše gospodarske prilike že tako dobre, da bi bilo to mogoče narediti brez posebnih žrtv. Temu nasproti je treba pribiti, da tudi danes niso plačilne zmognosti staršev tako velike, da bi mogli otroku preskrbeti tako stanovanje, ki bi mu vsaj deloma nudilo ono moralno sigurnost, ono zdravo prehrano in ono stanovanjsko higieno, kakor jo imajo doma pri starših. Slabo stanovanje, slaba prehrana in nezadostno nadzorstvo so škodljivejši, nego vožnja z železnico in avtobusi.

Celodnevni pouk naj bi služil tudi v ta namen, da bi se onemogočil obisk šole nezadostno pripravljeni mladini. Tako pravijo nekateri. Nam pa se zdi veliko bolj pametno, da se s strožjim klasificiranjem izloči oni del mladine, ki nima potrebne podlage za srednješolski pouk.

Ves naš narod vzdržuje z velikimi žrtvami svoje šolstvo, zato nikakor ne gre, da postane izobrazba samo privilegij bogatih ljudi.

Če z našega stališča pravično presodimo vse argumente, ki govore proti deljenemu pouku, vidimo, da temelji naša zahteva po dopoldanskem pouku na razlogih.

ki nam jih ne more nihče ovreči

Na današnjem sestanku bomo razsvetlil problem z vseh strani. Končno pa bomo brez dvoma prišli do spoznanja, da je v sedanjih časih in za sedanje razmere edino primeren — nedeljen pouk.

Srečno in veselo

Novo leto

šči vsem cenjenim naročnikom tovarna

Jos. Reich

za barvanje in kemično snajenje obleke. Pranje in svetlokanje perila.

RADION

Tebi ostanem zvesta

Zopet imamo senzacijo

Včeraj je končno zapadel sneg in Ljubljana je postala dvakrat bela

Ljubljana, 31. decembra.

Zopet moramo k našim nečestitim znamenitim in peštrim dogodkom pristeti dogodek, ki spada prav za prav med ljubljanske senzacije. Naglasiti je pa seveda treba, da spada med ljubljanske, v Ljubljani imamo pač za vsako stvar posebno mero in vago, za vsak dogodek poseben pomen, senzacij nepregledno vrsto po kategorijah, ki pa vendar vsaka izmed njih zasluži tudi javno pozornost.

Zato moramo najprej ugotoviti, da se je včeraj v Ljubljani vreme nenadoma izprevrilo v senzacijo. — V ljubljanskem registru senzacij so namreč tudi vremenske senzacije. — In ta vremenska senzacija je bila ugotovitev, da sneži. Toda s tem še ni povedano nič; saj bi to končno ne bil poseben dogodek niti za Ljubljano, če bi snežilo tako kot je že dvakrat v tej zimski sezoni. Snežilo je na prav poseben način in sicer s takšnim uspehom, da so opazili celo Ljubljanci, da sneži. — Halo! to se zdramili, se ustavili na trotoarjih ter slovesno ugotavljali drug pred drugim: — Zda pa vendar sneži! Kdo bi si mislil — sneg smo dobili! Naa, vidiš! Kdaj je neki začelo snežiti? Pri zajtrku se nisem čital v časopisih.

Skratka, kaj bi vam pravili, sneg je postal včeraj v Ljubljani kar problem ter je postal vedno večji. Seveda predvsem zaradi tega, ker ni nehalo snežiti ves dan ter popoldne nismo nikjer pogrešali snega. Največ ga je bilo na trotoarjih in sploh tam, kjer najraje hodimo, čeprav so ga delavci, kuharice, hišni posetniki in tu in tam celo milostive — premetavali z vso vmeno. Lopate so skrtale po vsem mestu kot škripljejo samo še pogubljene duše v peklu z zobmi. Pred nekaterimi hišami so samo rahljali sneg, pešci so jim ga pa mandrali sproti ter so imeli oboji ves dan dovolj dela.

Ker je bil sneg južen, se mu je tudi zelo mudilo s steh. Usipali so se kar cel plazovi in se morajo Ljubljanci zahvaliti samo lastnim glavam, da so ostali živi in zdravi kljub vsem katastrofom. — Se pravi, da so tako trdih glav, nikakor pa ne, da jih je rešila nezdoljiva njihova brihtnost. —

Pribiti moramo tudi, da v osebnem prometu ni bilo zastoja, nihče se doslej ni občil na trotoarju v snegu, kar pa ni haš posebna zašuga tistih, ki so sukali včeraj lopate ter reševali čast trotoarjev dvakrat bele Ljubljane. Včeraj so bili namreč pešci še prožni in lahki, ker bo Silvestrov večer šele drevi.

V cestnem prometu tudi ne moremo beležiti posebnih katastrof. Tu in tam se je sicer spuntal konjček ter ni hotel več ne naprej in ne nazaj. Po Bleiweisovi cesti je popoldne peljal kmet z enim konjem nekaj žalostnega. V Ljubljano se je pripeljal z dvema konjema, nazaj grede je pa moral peljati rjavčka na vozu, v vrčco zavitega in seveda mrzlega, niti za klobase ni bil več dober. Toda te katastrofe ne moremo napraviti snegu, rjavčku so pač iztekle ure ter se gotovo ni prežgodaj iztegnil, morda celo prepozno, saj veste, da letos stradalo celo konji.

Velik dan so imeli včeraj avtomobilisti. Človek bi mislil, da ob takšnem vremenu ne bo avtomobila na cesti, včeraj jih je pa

bilo še celo več kot o binkošti, ko se prevažajo botri. Morda so preizkušali motorja, sicer je pa težko uganiti, zakaj se je »obalilo toliko avtomobilov po skoraj izbrisanih cestah.

Tramvaj je včeraj zopet prav posebno dokazoval svojo upravičenost. Ljudje so se hoteli vsi voziti, naj stane, kar hoče, zato ni čuda, če se je začel tramvaj pumpati. Na Tržaški cesti so se popoldne ljudje hoteli peljati proti mestu, pa jo je tramvaj kar na lepem mahnil proti Viču. Seveda so ga takoj ustavili in ga povprašali po muhan. Bilo ni hujšega, kot v ospredju pod kolesi je nagrabila prednja varnostna mreža, ki se je avtomatično spustila k tlom, toliko snega, da jo je tramvaj raje ubral nazaj kot naprej. Ker niso imeli pri rokah lopate, so potniki začeli brskati sneg z dežniki, končno jih je pa vendar odrešil progovni delavec z lopato.

Po večer vsega budega, se nam najhuje šele obeta. Sezona električnih mrkov je tu. Snoči je pa mrknila elektrika v južnem in zahodnem delu mesta, menda za poskušnjo, ki se je prav dobro obnesla in je trajala poldrugo uro. Miknile so tudi električne ure po mestu.

V zvezi s tem preljubim snegom je še cela vrsta zadevskih, vse so pa tako važne, da jih moramo tokrat prezreti.

Viktorija Kocbekova

Včeraj je zadela srčna kap go. Viktorijo Kocbekovo, soprogo po vsej državi znane industrijalka g. Kocbeka v Kranju. Strašna vest je pretresla ves Kranj, saj jo bila šele 49 let stara gospa v vseh krogih izredno priljubljena in spoštovana, razen tega je bila pa v Kranju tudi domačka, saj je bila hči znane ugledne šnonove hiše.

Ze pred več kakor 30 leti se je poročila s tedanjim malim trgovcem Kocbekom na Stajerskem in mu z vso marljivostjo in razumnostjo pomagala pri težkem delu. Kmalu si je hiša opomogla in preselila sta svojo trgovino v Kranj, kjer je iz nje izrasla veleindustrija perila, ki spada med največje tovarne perila v državi. Pokojna je živela le za svojo družino, udeleževala se je pa seveda tudi v vseh humanitarnih društvi, še več je pa revežem, zlasti pa dijakom pomagala tako, da nikdo ni vedel. Za svojo prežgodaj umrlo predobro materjo žalujejo razen soproga tudi njeni zve z večine odrasli otroci, ki jim je z največjo skrbjo dodelila najboljšo vzgojo. Sin Viktor je trgovec in pomaga ožetu, hčerka g. Gita je soproga ing. Kilerja pri Trboveljski premogokopni družbi. G. Lili ima za moža znanega ljubljanskega zdravnika dr. Jemca, a mlajša Erna študira gimnazijo prav tako, kakor šele 10letni sinček Marijo, a svojo najboljšo staro mamico so izgubili tudi trije vnuki.

Pogreb plemenite gospe bo jutri ob 15. v Kranju, kjer jo položijo v rodbinsko grobnico. Blagi pokojnici najtoplejši spomin, ugledni družini pa naše iskreno sožalje!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Štirijani in njihovi silvestrujejo

v renoviranih in sijajno dekoriranih prostorih hotela Tivoli.

Dnevne vesti

— Visoko odlikovanje ministra dr. Alberta Kramerja. Prezident Masaryk je odlikoval ministra javnih del g. dr. Alberta Kramerja s českoslovaškim redom Belega leva I. stopnje za državljanske zasluge.

— Iz državne in banovinske službe. Imenovani so: za uradnega pripravnika pri oddelku kontrole mer in dragocenih kovin pri sreskem načelstvu v Ljubljani žigosar-dnevničar pri kontroli mer in dragocenih kovin pri sreskem načelstvu v Mariboru Evgen Prašelj; za policijskega stražnika pripravnika v III. skupini zvanikov pri upravi policije v Ljubljani Oto Vondra, za banovinskega zdravniškega zdravstvene občine Gornja Lendava bivši honorarni zdravnik zdravstvenega okrožja Gornja Lendava dr. Zdenko Matjašič in za arhivskega pripravnika zdravilišča na Golniku dnevničar-ka-zvničarica pri kr. banski upravi v Ljubljani Marija Zupančič; sprejeta je ostavka, ki jo je podala na službo zaščitne osebe pri zdravstvenem domu v Lukovici ga. Jela Reven-Komotar; premeščena sta na lastno prošnjo zvaničnica pri sreskem načelstvu v Kamniku Kristina David h kr. banski upravi v Ljubljani in banovinski uradniški pripravnik pri banski upravi v Ljubljani Lavoslav Gosak s sreskemu načelstvu v Liti-ji, kjer bo vršil posle sreskega kmetijskega referenta.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine št. 84 z dne 30. t. m. objavlja dopolnitev in po-pravo volilnega imenika upravitelcev za volitev senatorjev v dravski banovini.

— Konkurs za zgradbo doma Aero-kluba v Beogradu. Uprava Aero-kluba raz-pisuje konkurz za izvršitev skice za svojo novo zgradbo v Beogradu. Konkursanti imajo pravico vsi arhitekti diržavljani kra-jevine Jugoslavije. Ceni ocenjevalne ko-misije so gg. T. Sondermajer, podpredsed-nik Aero-kluba; Dr. Sečvor, član uprav-nega odbora Aero-kluba; P. Bajalovič, ar-hitekt in prof. univerze. Nagrade so: 1. 16.000 Din, 2. 12.000 Din, 3. 8.000 Din. Poleg tega so predvideni tudi odskopi. Rok oddaje je 30. jan. 1932 zaključno ob 16. uri in to upravi Aero-kluba v Beogradu. Njegova ulica 1-1. Podrobnejše informacije dobite v oblasnem odboru Aero-kluba Lj. Kazino II. Tu dobite tudi skico zemljišča Aero-kluba v Beogradu in opis bodoče stavbe in to za oddatino 100 Din za 1 izvod. — Oblastni odbor A-k Ljubljana.

Vsi, ki se hočete dobro zabavati, na
Silvestrov večer
Ljubljanskega Sokola
V NARODNI DOM
Jazz-godba, ples — zabaven spored

— Tudi v Zagrebu je močno snežilo. Včeraj zjutraj je začelo snežiti tudi v Za-grebu in snežilo je ves dan. Ker je bil pa sneg moker, se v začetku ni obdržal in po-mostu je nastala brozga, ki je ljudje niso bili nič kaj veseli. Čez dan se je pa sneg prijel in danes je tudi Zagreb bel.

— Smrtna kosa. V Kokri je včeraj do-poldne umrl splošno znani gostilničar in posestnik, imajoč red Sv. Save V. raz-reda g. Jurij Povšnar. K večnemu počitku ga položijo jutri ob 15. Blag mu spomin, tež-ko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačno in nestanovitno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno, v severozahodnih je snežilo. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 12,3, v Sarajevu 10,4, v Zagrebu 5,2, v Ljubljani 4,6, v Skoplju 4,2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 757, tempe-ratura je znašala — 0,6.

Matična knjigarna

LJUBLJANA — Kongresni trg
MUZIKALJE VSEH VRST

— Tragična smrt ljubimca vaše lepote. Te dni je bil pojasnjem skrivnostni umor, ki je bil izvršen v noči od 11. na 12. novembra v Pozrenu blizu Sarajeva. Ome-njene noči je izginil kmečki fant Ahmed Sivec, ki je bil zaljubljen v vaško lepoticco Fatimo, pa tudi ona ga je imela rada. Ne-sreča je hotela, da se je v dekletu zaljubil tudi bogataš Rašid Sešić, ki je pa oženjen in ima štiri otroke. Dekle se je Sešića iz-ogibalo, on se pa ni dal odgnati in je svoji ženi ponujal večjo odpravnino, da bi se lahko poročil s Fatimo. Neke noči je odšel Ahmed k svoji izvoljenki, pa se ni več vrnil. Sešić ga je počakal in ustrelil s lov-sko puško.

— Poskušaj samomor v Zagrebu si je hotel končati življenje šivilja Albina Sla-be, ki je zavzela 13 tabel adalina misleč, da ji bo to pomagalo prenesti se na oni svet. Prepeljali so jo pa v bolnico in jo ohranili pri življenju.

— Arretiran trgovec z dekleti. V Indiji se odkrile oblasti toploti, ki je prodajala de-kleta. Trgovca z dekleti je bila razpre-dena po vsem Sremu. Policija je aretirala Dušana Pavloviča, ko je hotel odvesti dve žrtvi k svojemu klijentu, ki ju pa ni hotel sprejeti. Dekleti sta bili stari kvečjemu 15 do 17 let.

Iz Ljubljane

— Iz »Pomožna akcija« pri socialnem političnem uradu mestnega magistrata je po okrajnih načelnikih (tubožnih očetih) popisala pomoči potrebne v mestu Ljublja-ni. Priglasilo se je nad 500 strank, med njimi večina rodbine z otroci, med zad-njimi je pa tudi nekaj takih, ki nujne po-dpore niso potrebne in so si s svojo prigla-sitvijo hoteli zboljšati svoj položaj. Tako seveda pri razdeljevanju podpor ne bodo mogli priti v prvi vrsti v poštev. Odbor »Pomožne akcije« je razposlal pred nekaj dnevi na vse večje tiskovne in imovitejše sloje prebivalstva nujna vabila za prispev-ke, ki pa prihajajo žal zelo počasi. Prve dni po novem letu mora odbor »Pomožne akcije« brezpogojno ponovno priskočiti najbednejšim s podporami na pomoč, ker beda je za nekatero neznoša. Prosimo to-rej vse one, ki se vabijo še niso odzvali in one, ki nekaj pač lahko zbirajo za »Pomožno akcijo«, četudi niso dobili po-sebnega vabila, da izvolijo nemudoma svo-je prispevke poslati mestnemu magistratu v Ljubljani in na ta način vsled izred-nih razmer in zime nujno pomoči potreb-nim bratom olajšati gorje.

SILVESTROV VEČER

Sokola I

Tabor bo imel zelo bogat spored in ples

— Iz »Netopirja« je že prastara Strauss-ova opereta, pa kljub svoji starosti še ni iz-gubila svojega sijaja in privlačnosti. Drže jo sladke melodije in pristni dunajski valčki, ki nas še vedno ogrejejo, kakor so pred desetletji in desetletji ogrevali Du-najčane. Seveda smo pa iz naše opere va-jeni »Netopirja« z najskromnejšo opremo in zato bo vsak prijatelj lahke muzike in še lažjega dunajskega humorja prav vesel, da to vedno svežo in zabavno opereto la-hko vidi opremljeno z vsem bogastvom ki ga more nuditi le film. Srčkana Anny Ond-ra je kakor ustvarjena za ljubko nagajivo sobarico Adelo in gotovo obiskovalcem ki-na še ni bila v nobeni vlogi tako všeč ka-kor v »Netopirju«. Naš rojak Svetislav Pe-trovič je seveda najlepši in najzapeljivejši princ, a Hans Junkermann, Georg Alexan-der in Oskar Sima so komiki in humoristi, da boljnih ne moremo najti. Ječar Frošč je kapitalna figura, da smeha ni konca ne kraja. Dunajsko življenje v dobi, ko je cve-tel valček najbujnejše, je slikano z najpe-strejšimi barvami, da bi strastni in predz-ni balet zmotili tudi najtrdovratnejšega so-vražnika žensk. »Netopirja« je pač tak, da se pri njem mora zabavati vsak brez razlike spola, let in stanu, saj je vse veselo, za-bavno in lahko razumljivo, zato bo pa »Ne-topir« drevi in nadaljne dneve gotovo vedno razprodan. Treba se je torej pravo-časno pobrigrati za karte, da nam ne uide tako neprekosljiv užitek za ušesa in tudi oči, pa tudi za srce.

— Iz Velika umetniško - zabavna pri-re-ditev za »Pomožna akcijo« v Ljubljani. Dobrodela akademija s koncertom, ples-om in zabavnim delom dne 14. januarja v vseh prostorih Uniona. Mestna občina Ljubljanska in krajevni odbor Rednega kri-ža v Ljubljani prirediti v prid »Pomožne akcije« za gladujoče dne 14. januarja 1932 v veliki dvorani hotela Uniona in po vseh stranskih dvoranih in sobanah veliko do-brodela akademijo. Spored bo obsegal okoli eno uro trajajoč koncert, ki ga bodo izvajali Glasbena Matica, operni solisti in operni orkester. Ze danes opozarjamo, da nastopi Glasbena Matica prvič z izjav-anjem nove p. Hug. Sattnerjeve kantate za sol zbor in orkester: »V kripti sv. Ce-cilije«. Nato se vrši pri pogrnjenih mizah zabavni del, ki bo poleg plesa obsegal raz-ne umetniške in zabavne, plesne, pevске in humoristične točke. Odbor že zdaj za-gotavlja, da bo postrežba solidna in v ce-nah zmerna, tako da se pridruže lahko udelež, vsakdo. Ker je nameravana ta pri-reditev v strogo ljudskem duhu in je za-radi njene plemenite, človekoljubne svrhe želeli, da se je udeležiti čim širši sloji, je določil odbor, da se opuste lukzne ob-leke in toaletne ter naj pride zato vsakdo v navadni promenačni obleki. To velja za dame in gospode. — Akcijski odbor.

— Iz 40letnico svojega obstoja in dela bo stavlil pevski zbor Glasbene Matice s kon-certom v ponedeljek ob 20. v veliki unio-nski dvorani. Ravnatelj Polič, dirigent zbra-ra, je sestavljal za to priliko obširen vokal-ni spored z raznimi: mešanimi, moškimi in ženskimi zbori, ki so bili deloma že izva-jani na koncertih pevskega zbora Glasbe-ne Matice, deloma pa se sedaj prvič javno izvajajo. Kar se starejših zborov tiče, la-hko trdimo, da so sprejeti v program naj-bolj znani pa tudi najlepši. Desetletja so bili nekateri na naših najboljših koncert-nih programih ter jih je občinstvo spreje-malo vedno z velikim navdušenjem. Na program je pa tudi nekaj del iz sedanje literature lažjega pa tudi zelo težkega značaja. Želja je, da bi spored postal ne-ko slika naše zborovske literature zad-njih tridesetih, štiridesetih let. Zavedamo se, da daleko ne bo popolna, saj jo je ab-solutno nemogoče podati v okviru enega samega koncerta, tlačaji preštevnikov pa so brez dvoma na programu. Predpridaja vstopnic je v Matični knjigarni.

— Iz Oblastni odbor in mestna organi-zacija Narodne odbrane v Ljubljani pri-re-dita 3. jan. 1932 ob pol 11. uri dopoldne v veliki dvorani Kazina javno zborovanje. Zborovanju bodo prisostvovali tudi nara-dni poslanci dravske banovine, kot govorni-ki pa bodo nastopili g. župnik in poslanec Janko Barle ter odposlanca glavnega od-bora Narodne odbrane v Beogradu, gene-ralni tajnik advokat Uroš Bjelič in odbor-nik profesor Djordje Andjelich. Na zboro-vanju se bodo obravnavale zadeve, ki zla-sti danes zanimajo vso javnost.

Naša izborna VINA

točimo čez ulico na SILVESTROVO
2.— Din' ceneje

AUTOMATSKI
BUFFET

DAJ
DAM

Telefon 2308. — Aleksandrova cesta 4.
NA SILVESTROVO ODPERTO VSO NOO

— Iz Umrlj so v Ljubljani od 24. do 30. t. m.: Herman Egidi, 77 let, bivši tesar, Japljeva ulica 2; Kozamernik Anton, 76 let, bivši čevljar, Japljeva ulica 2; Sedej Jakob, 60 let, šolski sluga, Čopova cesta št. 5; Čenčevac Primož, 73 let, kurjač to-bačne tovarne, Cesta v mestni log; Toman Antonija, roj. Bobko, 85 let, zasebnika, Japljeva ulica 2; Kropf Jožefa, 38 let, polj-ska duinarica, Vidovdanska cesta 9; Maj-nar Pankar, 49 let, premogar, Vidovdan-ska cesta 9; Spreitzer Maks, 23 let, foto-graf, Tržaška cesta 14; Rupar ali Buto-vec, 26 let, umobolnik, Vidovdanska cesta št. 9. — V ljubljanskih bolniš-nicah: Slamič Milan, 7 dni, sin mesar-skega mojstra, Moste; Suligod Angela, roj. Kofol, 31 let, žena pekarskega mojstra, Brezovica; Pele Jožefa, 22 let, uradnika, Friskovec 8; Pečnik Josip, 60 let, cestar, Sv. Marijeta pri Laškem; Luzzar Vav-en-tina, 10 mesecov, hči delavca, Šmartnška cesta; Anžur Jožko, 6 let, sin voznika, Po-janska cesta 29; Gorjanc Stanko, 17 let, sin ključavničarja, Vidovdanska cesta 1; Sladič Franciška, 3 mesece, hči krmarja, St. Lambert; Završek Franc, 74 let, mest-ni revež, Sv. Petra cesta 47; Gostič Josi-pina, 42 let, uradnica OUZD. Krakovski nasip 4; Režek Ovetka, 8 mesecov, hči za-sebnice, Vič; Tušar Albert, 66 let, zasebni uradnik, Moste.

— Iz Električna cestna železnica sporo-ča, da se dobe mesečni vozni listki od 1. januarja dalje pri blagajnah in novi re-miz v Zornji Šiški in električni pošta-ciji na Bleiweisovi cesti. Cena mesečnim voznim listkom je: do 6 delnih prog za dvakratno vožnjo dnevno po 100 Din, za štirikratno po 120 Din, nad 6 delnih prog za dvakratno po 120 Din, za štirikratno pa po 150 Din. Mesečni vozni listki se iz-dajajo samo proti izkaznici, ki jo izda uprava električne cestne železnice v novi remizi v Zornji Šiški proti priložbeni 5 Din. Ta izkaznica velja za dobo enega leta in more lastnik na podlagi izkaznice kupiti mesečne vozne listke v tej dobi za tekoči mesec pri eni kmeti blagajni elek-trične cestne železnice. Brez izkaznice se vozni listki ne izdajajo.

— Iz Himen. Včeraj se je poročila v tu-kajšnji cerkvi Sv. Petra gospodična Min-ka Ravnikar, hčerka znanega lesnega indu-stričarja gosp. Frana Ravnikarja v Linhart-ovi ulici št. 25 z gosp. Karlom Schneiderjem, tvorničarjem iz Monakovega. Bilo erčno! 729-n

SLAVČEVO

SILVESTROVANJE

Mestni dom

Petje — Igra — ples — Gadova vina

— Iz Kje bo drevi najbolj prijetno? Ni dvoma: pri Sočanih, ki jih bo Silvester ubiskal v veliki dvorani Kazine. Za njegov sprejem in obnem za sprejem gostov so že pripravljene največja presenečenja. Nastopi-jo: »Ljubljanski Zvon«, solistka gđ. Me-zelova in tudi Manica Komanova, ki bo mar-sikaj imenitnega povedala. Razen navede-nih pa tudi sodelujejo mlada umetnica gđ. Ivančičeva, znani gorški režiser g. Košuta in tržaški igralec g. Terčelj. Jevstine in pi-jača — to bo vse izvrstno in poceni, da bo do gostje nedvomno že zaradi tega kar ra-dostno presenečeni. Vabimo vse Sočane in prijatelje, a onim, ki se nikakor ne more-jo udeležiti, želimo prov iz srca: Srečno in veselo novo leto! Prireditveni odsek.

— Iz Delavski odbor »Svoboda« bo upri-zoril dne 3. januarja 1932 v dvorani Delav-ske zbornice Cankarja »Jakob Ruda«. Vlo-ga so v spretnih rokah, režija prvovrstna. Z »Jakobom Rudom« bo Delavski odbor »Svo-boda« zopet pokazal, kaj zmore. Vstopni-ce v predprodaji se dobe v pisarni »Svo-boda«, Delavske zbornice, I. nadstropje in so po Din 10.—, 8.—, 6.—, 5.— in 4.—.

— Iz Veseloigra »Svetnik« na Šentjakob-skem odr. V petek, 1. v soboto, 2. in v nedeljo, 3. jan. vpripori Šentjakobski odr izvrstno veseloigro »Svetnik«, ki je dož-vela krasne uspehe. Posetniki so se do solz nasmejala. Kdor ljubi res izvrstno veselo-igro naj poseti predstave.

— Iz Kanalizacijska dela so nadaljevali tudi včeraj v Igrski ulici in na Cankarje-vem nabrežju k ljub slabemu vremenu. Na Cankarjevem nabrežju kopljejo 7 m glo-bok jarek. Z odvažanjem materiala je zdaj težava. Prostor na Cankarjevem na-brežju bodo pa zdaj pogrešali za dovaž-je in izkidanje snega in tudi osebni pro-met je tu otežkočen. Igrška ulica je pa ob gledališču zaprta za ves promet.

— Iz Društvo za zgradbo Sokolskega do-ma v Šiški priredi 31. t. m. Silvestrov ve-čer v vseh prostorih hotela Bellevue s pe-štrm sporedom: Godba, ples, pevске to-čke, šaljivi nastopi, lov na novoletno sre-čo itd. 728-n

— Iz Plesni tečaj — Jenkove šole v Ka-zini bo nametno danes — jutri na »novega leta dan« ob 20. uri skupno z »Rumba te-čajem«. V nedeljo »popoldanski tečaj«.

Nov »začetniški tečaj« v ponedeljek 4. jan. Posebne plesne ure dnevno od 10.—20. ure. 731-n

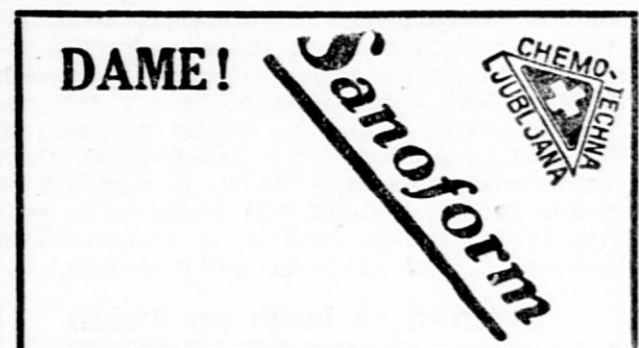
— Iz Tovarna J. Reich sprejema menke in škrobljeno perilo v najlepši izvršitev.

— Iz Nočni promet električne cestne železnice bo na Silvestrov večer podalšan do 1. ure 30 min. po polnoči, t. j. od 22. ure zvečer do 1 ure 30 min. zjutraj vozijo vozovi na vse strani v presledkih po pol ure. 730-n

— Iz Ljubljanski Sokol, Narodni dom. Vabl članstvo in društvene prijatelje na Silvestrovanje. Med peštrm in zabavnim sporedom bo ples ob sodelovanju Jazz orkestra Sokola I. Začetek ob 8. zvečer.

— Iz Plesna vaja trgovskih nameščen-cev 7. januarja v Unionu. Vodi prof. Trošt »Rumba« — 16. januarja v vseh prostorih Uniona ples. Slike miklavževega večera gotove. 106L

— Iz Smučarji! Bloke vas kličejo! Ne za-mudite ugodne prilike in pridite. Telefon sko vremensko poročilo z Blok zelo ugo-no. Tečaj bo od 1. do vstetega 3. januarja Najugodnejši dohod: s Pečnikarjem av-tobusom skozi Velike Lašce naravnost v Novo vas, in sicer ob nedeljah in prazni-kih ob 8. dopoldne, ob delavskih pa ob 15. popoldne izpred gostilne »Pri Češnovarju« poleg Dolerjskega mosta. Dohod preko Rakeka: ob 7.35 z jutranjim vlakom na Rakek, odhod ob 9.25 z avtobusom do Blo-ške Polce, nato 45 minut peš v Novo vas Družba, ki bi želela potegniti se s sanki mi iz avtobusa z Bloške Polce v Novo vas, naj brzojavi z Rakeka poštarju Lavri-ču v Novo vas za stanovanja in vse dru-go je dobro preskrbljeno.

— Iz Današnja predstava »Viktorija in njen huzar« prične točno ob pol 9. zvečer. Toliko v vednost občinstvu, ki je čitalo v dnevniki o nepravilnem pričetu.

— Iz Župnik slovenske st. katoliške cerkve v Ljubljani je težko bolan. Zato slovenska služba božja v kapelici na Go-sposvetski cesti št. 9 izostane do preklica. Prihodnja služba božja se bo pravčasno naznanila v novinah.

— Iz Klub esperantov v Ljubljani vabl vse esperantiste, da se pomoštevilo ude-leže skloptičnega predavanja g. Jos. Sche-rerja iz Los Angelesa, ki se bo vršilo v soboto 2. januarja ob 20. v veliki dvorani Kazine.

— Iz Obor Zveze naprednih jugosloven-skih akad. starešin vabl vse člane na es-tanek, ki se bo vršil v soboto 2. januarja 1932 ob 8. zvečer v restavraciji Zvezil.

— Iz Slovenske narodne noše, na pian! Revijo narodnih noš, katero priredi »Ja-dranska straža« dne 9. t. m. v Unionu bo po svojem sporedu, kakor je soditi iz predpriprav, naravnost odlična. Poleg raz-nih slovanskih nar. noš, mora biti poseb-no lepo zastopana naša slovenska narodna noša. Zato vabimo rodoljube obojega spo-lež, bodisi v mestu ali na deželi, naj se ta večer v čim lepšem številu postavijo v pre-lepi slovenski narodni noši! Naj se toza-vedno obrnejo čim preje osebno ali z do-pisnico na organizatorico te skupine gđ. Manico Komanovo v Ljubljani. 715-n

— Iz Božična s sejmom Propagandne-ga društva nar. noš v režiji spretnih aran-žerjev se vrši v torek 5. januarja ob 20. uri v krasni dekorirani veliki dvorani Uniona. Darila se sprejemajo v torek od 12. ure naprej v dvorani, nastop božička laketbrade je ob 22. uri. Sodeluje Jazz - Negode pred in po nastopu ples. Vabimo vse člane in ljubitelje folklor. 737-n

— Iz Podaljšajte silvestrovanje hotela Tivoli ob 4. zjutraj! — Bar. 736-n

— Iz Silvestrov večer s plesom, šaljivo pošto, prosto zabavo brez vstopnine v Re-linghausu, kjer se točno prvovrstna dal-matinska in štajerska vina po najnižjih cenah. 734-n

— Iz Staro dobroznano keglišče v Re-linghausu od novega leta naprej, izvzemši nedelje, več dni v tednu še na razpolago cenjenim klubom in kegličem. Pojasnila: Reininghaus. 735-n

— Iz Angleško pranje, svetlokanje ovrat-nikov, SIMENC, Kolodvorska ul. 8. 111L

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730

Najcenejše silvestersko in novoletno veselje vam nudi
Bebe Daniels
v filmu
Roman male plesalke

Predstave ob 4., ½ 8. in 9. zvečer — jutri na praznik ob 3., ½ 5., 6., ½ 8. in 9. zvečer.

Cene 4 in 6 Din

Iz Celja

— Nova dimnikarska področja. Po upoštevanju predmetne pritožbe nekake celjskega dimnikar-kega mojstra je gos-p ban dravske banovine odredil, da je lista pritožba neutemeljena in da ostane svoje-stvo: razpis omele. i okolišev isti kot smo ga s svojočasno objavili.

— Iz krogov upokoencev. Prelati smo: Vozne legitimacije upokoencev državnih železnic so bile zahtevane od direktorja dr-žavnih železnic v Ljubljani že 20. tovena bra decem so bile lastniki izročene šol-2: t. m. kar gotovo ni privol in v smi-su zakona. Mnogi upokoje. i bi lahko čez-roma so nameravali iz-ubiti vožno sa-vo, ki jim jo zakon dovoljuje v treh to-žičnih praznikih, vendar pa tega niso mo-

gli storiti, ker niso imeli legitimacij a vlozkom v rokah V tem pogledu bi pri-za-deti prosili direktorja državnih železnic v Ljubljani, da napravi red in da se vsaj sil-čnega prihodnje leto ne bo dogodilo.

— Čezurno lekarniško službo v Celju -ma od sobote do vključitvi petka 8. janua-rija 1932 lekarna Fri Mariji pomagajo za Glavnem trgu.

— Opozarjamo ponovno celjsko občn-stvo na Silvestrov večer, ki ga bosta pri-redila celjsko sokolsko društvo in pa »Svoboda« Silvestrovanje Sokola se bo vršilo v Celjskem domu. »Svoboda« pa bo imela svoje slovo od starega leta v Narod-nem domu.

Iz Kranja

— Gledališki oder Narodne čitalnice v Kranju priredi drevi v vseh prostorih Na-rodnega doma Silvestrov večer s peštrm sporedom Bogat program, ples in prosta zabava. Pridite! 732n

Kino

Danes „Tabu“

ZKD predvaja danes v prostorih Elitne-ga kina Matic premiero velikega Para-mountovega zvočnega filma »Tabu«. Film ni samo zadnje delo genialnega nemškega režiserja F. W. Murnaua, temveč ena naj-večjih umetnin na filmskem polju. Drama-tična vsebina nam prikazuje v nežnih in prviljico lepih prizorih ganljivo ljubavno zgodbič mladega para, čigar ljubezen je bila pregrešna, ker je nasprotovala tam-kajšnjim božjim postavam.

Mladi ribič Matahi in epa deklica Reri sta glavna junaka v tem lepem filmu. Sam Murnau pravi o svojih dveh glavnih igral-cih: Matahija sem odkril v Hanalapi, približno 1100 kd od Tahitija. Že kot dojen-ček je izgubil mater in rastele je popolno-ma svobodno kot žival v prosti naravi. Re-ri je bila stara 15 let in čudovito lepa. Tudi vsi ostali igralci v filmu »Tabu« so vzeti iz narave in s takim materialom na-praviti tako čudovito filmsko delo kot je »Tabu«, je neveljiva zasluga kralja re-žije, na tako tragičen način umrlega F. W. Murnaua.

Murnau je bil po rodu Nemec. Prvotno se je hotel posvetiti slikarstvu, pozneje ra-je prišel h gledališču in postal režiser. Lot-il se je počasi tudi filma in s »Faustome« je postal mahoma slaven. Vabila ga je Amerika in pri Fox-filmu je napravil fil-me nepozabne lepote; to so bila njegova dela Ob zori, »V sedmem nebu«, »Naš vsakdanji kruh«. Kasneje je prešel k po-djetju Paramountfilm. Tu je napravil svoje zadnje in najlepše delo »Tabu«, ki je bilo zanj nekakšna labodja pesem. Kot mlad mož je moral v prerani grob — postal je žrtev avtomobilske katastrofe. Premiere svojega najlepšega in najljubšega mu de-la ni doživel! Pač žalostna usoda velikega mojstra.

Film »Tabu« je dosegel presenetljive uspehe po vseh vsemestih. Berlin, Pariz in druga vsemesta so se klanjala umetni-skemu duhu umrlega genija F. W. Mur-naua. Nadejamo se, da bo tudi Ljubljana sprejela film »Tabu« z onim navdušenim občudovanjem, kakor so ga sprejeli ljudje vsepovsod po svetu.

ZKD bo predvajala film v Elitnem kinu Matic danes ob 14.30 popoldne in jutri ob 11. uri dopoldne. Vstopnina znižana!

Sport

— Klubski dan SK Ilirije v Planici so vrši dne 10. januarja 1932 s sledečim pro-gramom: 1. Mladinska tekma na 3 km. Starta mladina do 15. leta. 2. Damska tek-ma na 3 km. 3. Juniorska tekma na 6 km. Startajo juniorji do 18 leta. 4. Seniorska tekma na 18 km dolgi progi. Zrebanje start-nih števil se vrši 9. jan. 1932 zvečer v domu na Slatnah. Start ob 9. uri dopoldne. Zmagovalci prejmejo praktična darila. Pismene prijave (tudi izven konkurence) se sprejemajo v Ljubljani v kavarni Evro-pa do 8. januarja 1932 zvečer, v domu pa do Zrebanja. — Smuk!

— Smuški tečaji SPD. SPD naznanja, da priredi v tekoči zimski sezoni sledečo smučarske tečaje: 1. Na Kravcu (1700 m) od 6. do 17. januarja 1932. Tečaj vodi g. ing. Koudelka. Pri vseh kočah stane pre-nočnina za člane v sobah po Din 20.—, na skupnem ležišču s perilom po Din 14.—, za nečlane po Din 30.—, odnosno Din 20.—. Celodnevna prehrana Din 40.—. Člani ima-jo 25% popusta. 2. Na Blokah (nova vas pri Rakeku) (722 m) od 1. januarja do vstevši 3. januarja 1932. Tečaj vodi g. R. Badjura. 3. Pri zdravilišču Rinski vlec pri Guštanju (516 m) od 5. januarja do 12. ozir. 13. januarja 1932. Tečaj vodi g. Rudolf Badjura. 4. Pri Zlatorogu ob Bohinjskem jezeru v času od 3. do 10. januarja 1932. Učitelj g. Tavčar Ivan. Prenočišče za člane Din 10.—, za nečlane Din 15.—, hrana Din 45.— dnevno, člani SPD imajo 20% popu-sta. 5. Pri Triglavskih jezerih v času od 1. do 13. januarja 1932. Instruktor in drugi pogoji se določijo pozneje. 6. Pri Staničevi koči pod Triglavom (2332 m) v času od 13. do 20. marca 1932 in od 1. do 10. aprila 1932 ter v drugi polovici aprila se en tečaj (g. R. Badjura). Tečaji se vrše le ob ugod-nih snežnih prilikah. Eventuelne sprem-e-be v programu se objavijo pravčasno.

NAROČAJTE
SLOVENSKI NAROD
DIN 12.-
MESEČNO

Modernizacija zdravstvenih zavodov v dravski banovini

Zaradi gospodarske krize bo dalekosežni program v celoti uresničen šele v 20-30 letih

Ljubljana, 31. decembra

Vprašanje modernizacije, preureditve in povečanja bolnišnic in zdravstvenih zavodov v dravski banovini je že dolgo aktualno ter je baš v zadnjih letih stopilo v odločilen stadij. V razvoju zdravstvenih zavodov v Sloveniji je nastala namreč v zadnjih 20 letih nekakšna stagnacija, v interesu narodnega zdravja pa je, da se vsi naši zdravstveni zavodi izpopolnijo in modernizirajo. Vzroki za to so popolnoma jasni. Naval na bolnišnice je vedno večji, število bolnikov se vsako leto množi. Zavodi so premajhni, da bi sprejeli toliko bolnikov, številni bolniški postelji je nezadostno, na drugi strani pa je res, da

poslopje, katerega proračun znaša 1 milijon 500.000 Din. To stanovanjsko poslopje se bo zgradilo predvsem zato, da ostanejo na posameznih oddelkih razpoložljivi prostori izključno samo za bolnike. Za stanovanjsko poslopje in tudi za gospodarsko poslopje, ki se gradi na Kodeljevem, je bila že izvršena licitacija, dočim je bila nova hladilnica že zgrajena.

Program modernizacije splošne bolnišnice predvideva zgraditev gospodarskega poslopja izvenbolniškega teritorija na Kodeljevem iz ekonomskih razlogov. Za gospodarsko poslopje je preliminiran znesek 750.000 Din. Tudi pralnica splošne bolnišnice je že popolnoma izbrabljena in ker je

postelj. Sedanja bolnišnica bi prevzela občina Murska Sobota.

Javna bolnica v Brežicah

Ta zavod nujno potrebuje pralnico in zelo tudi pogreša gospodarsko poslopje, ki se bo pa začelo graditi takoj, ko bodo odobreni tehnični dokumenti.

Javna bolnica v Slovenjgradcu

Tudi ta zdravstveni zavod je bil v zadnjem času temeljito moderniziran. Bolnišnica je dobila centralno kurjavo. Izolirnica je v tako slabem stanju, da bo treba zgraditi popolnoma novo poslopje.

Novomeška bolnica

Ta bolnišnica je sicer v dobrem stanju, potrebna pa bo tam zgradba nove porodnišnice.

Ptujska bolnica

Ptujska bolnišnica je premajhna in nezadostno opremljena. Merodajne oblasti že dolgo proučujejo vprašanje zgradbe novega bolniškega poslopja in prizidka za sprejemne in upravne prostore, ki bodo obenem služili tudi hiralnici. Treba bo urediti tudi kanalizacijo, adaptirati kuhinjo in pralnico za oba zavoda skupaj. Ta dela se že deloma izvršujejo. Hiralnica v Vojniku je postala pretesna, njene naprave so deloma zastarele in tudi že izrabljene. Zato jo bo treba povečati in opremiti z novo pralnico in kuhinjo. Isto je s hiralnico v Ptuj, ki je istotako premajhna. Ptujsko hiralnico bodo povečali z nadzidkom dvorišnega trakta, poleg tega bo za sprejemne in administrativne prostore za zavod in za bolnišnico zgrajeni primeren prizidek, modernizirati kuhinjo in pralnico ter končno adaptirati primerne prostore za kopalnice.

Zdravilišče Golnik

To je eden naših največjih in najmodernejših zdravstvenih zavodov, ki je bil v zadnjih letih večkrat moderniziran. Zgrajeno je bilo tudi novo upravno poslopje in napravljena nova hladilnica.

Drž. zdravilišče Topolšica

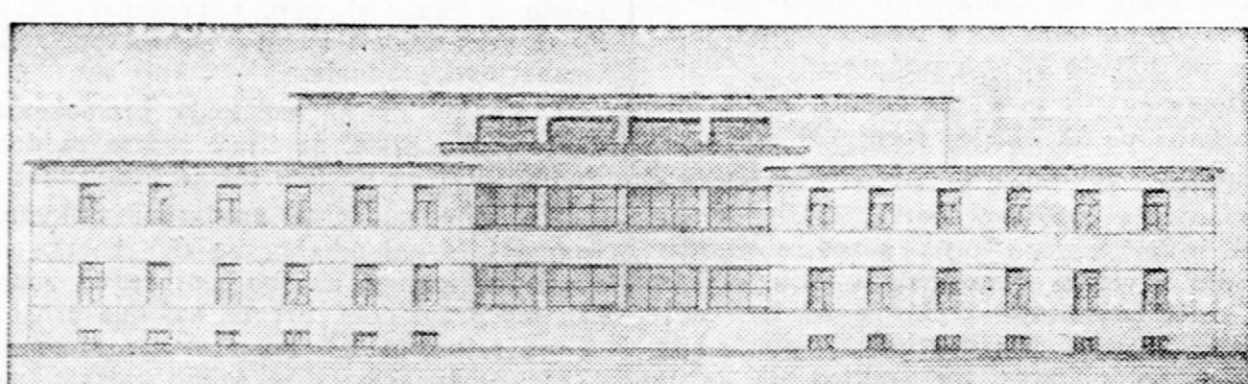
Zdravilišče potrebuje kanalizacijo, ki naj odgovarja higijenskim zahtevam, treba bo zgraditi novo gospodarsko poslopje, nov paviljon za nastanitev gostov, modernizirati kuhinjo in pralnico, adaptirati hladilnice in preskrbeti zdravilišče z dobro pitno vodo.

Bolnice za duševne bolezni

Najvažnejše vprašanje je gotovo povečanje in moderniziranje zavodov za duševne bolezni, ki so zaostali daleč za najnovejšo potrebo, tako glede svoje kapacitete kakor glede naprav za zdravljenje. Zato bo pač treba temu vprašanju posvetiti največjo pozornost, treba bo obstoječe zavode povečati in opremiti z vsem potrebnim.

Umobolnica na Studencu

Bolnišnica za duševne bolezni na Studencu potrebuje zlasti instalacijo nove centralne kurjave, zgraditev kopalnic v obeh dvonadstropnih poslopih za mirne bolnike, zgraditev nadzorovalnih oddelkov pri obeh besnicah za približno 100 postelj, za

Načrt povečanja umobolnice na Studencu

kar bo veljalo okrog 4 milijone Din. Kar je kredit deloma že osiguran, dalje novo bolniško poslopje za imovitejša bolnike z 80 posteljami in novo kuhinjo s hladilnico. Ker je gradbeni prostor, ki je na razpolago, premajhen, bo treba tudi razmišljati o nakupu sveta za razširjenje zavoda.

Splošna bolnica v Mariboru

Za splošno bolnišnico v Mariboru je najnovejša potreba zgradba novega bolniškega paviljona za opazovalni, okultistični in dermatološki oddelki s kapaciteto 240 bolniških postelj. Stroški za to so preračunani na 8 milijonov Din. Poleg tega bo treba zgraditi gospodarsko poslopje, novo upravno poslopje, novo porodnišnico in preurediti centralno kurjavo in pa zgraditi novo pralnico, povečati mrtvašnico in adaptirati primerno hladilnico.

Splošna bolnica v Celju

Splošna bolnišnica v Celju potrebuje novo pralnico, modernizirati bo treba centralno kurjavo in zgraditi novo upravno poslopje. Nova moderna porodnišnica bo te dni dogotovljena.

Javna bolnica v Murski Soboti

Javna bolnišnica v Murski Soboti je za svoj teritorij gotovo premajhna. Ker je njena lega skrajno neugodna in ker se zaradi nizke ležečega stavbišča ne more kanalizirati, bo treba vsakega reči vprašanje njenega povečanja z zgradbo nove bolnišnice, ki bi imela 350 postelj in katere kapaciteta bi se lahko zvišala na 700

in bo lahko takoj po novem letu sprejelo okrog 100 bolnikov. Ni bilo malo delo, predelati to starinsko poslopje v zdravilišče. Toda stavbna trdnost »Slograd« iz Ljubljane, ki je prevzela adaptacijo, je to delo imenitno opravila. Od 14. oktobra lani je podrla s 100 do 120 delavci dnevno v gradu nad 400 kubičnih metrov zidu in pregrad, pozidala zopet na stotine metrov novih, umestnejših zidov, presekala visoke dvorane z betonskimi stropi v dvojce sob in podrla s travertini stropno tramovje. Tudi okna je bilo treba deloma povečati.

V pritličju so prostori za shrambe, moderna kuhinja in še modernejša umivalnica za posodo in kotlarna. Poslopje bo kurjeno s centralno kurjavo, povsod je napeljana elektrika. Po vsem poslopiju je vlit nove vrste prožni tlak »Dermast«, to je zmes magnezijevega klorida, lesne moke

in mineralnega olja.

V prvem nadstropju so nastali krasni, svetli in zračni hodniki, ki vežejo med sobo je itak zvezane bolniške sobe. Vse sobe odgovarjajo svojemu namenu: dovolj so prostorne, zračne in svetle. V vsakem nadstropju so nameščene prav udobne kopalnice in umivalnice, še za umivanje nog so posebne neške. Da tudi gumijaste celice ne bo manjkalo, je za blaznico pač umetno.

Ves program, ki smo ga objavili glede modernizacije zdravstvenih naprav v dravski banovini, bo uresničen seveda polagoma, najbrž šele v dveh ali treh desetletjih. Vsekakor je velepotentna akcija dravske banovine pozdravljati, saj gre za zdravje vsega prebivalstva. Le škoda, da živimo v tako hudih časih, ko ni mogoče pospešiti niti tako nujnih del, kakor so vsa našeta.

Moderno šolsko polikliniko dobimo

12.000 dijakov in šoloobveznih otrok — Kakšno bo poslopje, ki bo stalo najbrž nasproti Tehniške srednje šole

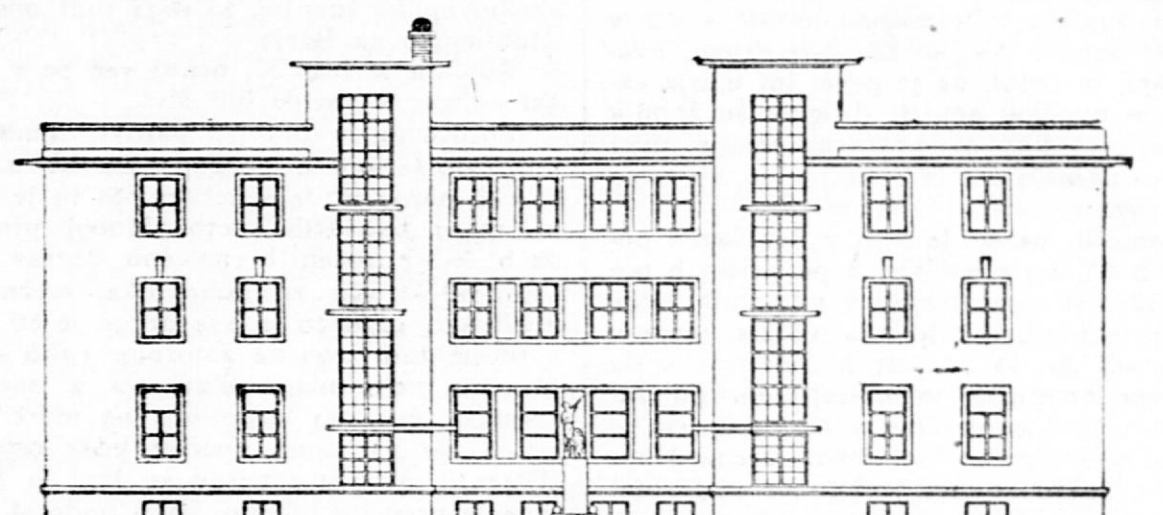
Ljubljana, 31. decembra

V Ljubljani najbolj pogrešamo moderno šolsko polikliniko. Doslej je bila šolska poliklinika v zasilnih prostorih, v baraki na dvorišču učiteljskega na Resljevi cesti. Ti prostori seveda ne ustrezajo higijenskim zahtevam in so tudi mnogo pretesni. V Ljubljani je približno 12.000 dijakov in šoloobveznih otrok obenem s predmetstji (Moste, Šiška in Vič), ki jih mora zdravstveno nadzirati državni Higijenski zavod po svoji ustanovi, šolski polikliniki.

Zato so že delj časa mislili na novo poslopje poliklinike in na tehničnem oddelku

delek in rentgen. V levem krilu sta še dve sobi za prvo pomoč, v katerih ostanejo nekaj časa tisti operiranci, ki ne morejo takoj zapustiti poliklinike. V desnem krilu je lekarna, sobi za vratarja in sestro in pritlikline.

V I. nadstropju je v srednjem delu prostorna ortopedična telovadnica, kakršno prav posebno pogrešamo v Ljubljani že dolgo. Tu bodo telovadili telesno zaostali in okrnjeni otroci pod zdravniškim nadzorom po posebnih metodah. V srednjem delu sta še dve pisarni administracije poliklinike. V levem krilu bo majhen dijaški

Higijenskega zavoda so izdelali za njo načrte in proračun pod vodstvom ing. Guzele. Mestna občina bi morala po posebnem pravilniku o delovanju šolskih poliklinikah preskrbeti parcelo za zgradbo. Vodstvo Higijenskega zavoda se že delj časa pogaja z občino za primeren prostor, vendar občina še ni pokazala pravega zanimanja za stvar.

Pred božičem je gradbeno ministrstvo odobrilo projekt s proračunom za zgradbo poliklinike v revidiranem proračunskem znesku 1.694.562 Din. Ministrstvo je odobrilo kredit v znesku 1.000.000 Din že prej. Predvidevajo, da bo nekaj prispevala tudi banovina, mestna občina bi pa naj kmalu odstopila vsaj primeren prostor. Gradbena dela bodo takoj razpisali ter bodo lahko gradnjo začeli že pred pomladjo, drugih zadržkov ni, razen glede primernega prostora. Vodstvu Higijenskega zavoda se zdi primeren prostor nasproti Tehniške srednje šole ob Aškerčevi cesti in najbrž bo poslopje tudi tam stalo. Prvotno so nameravali graditi za Lichtenturnom v bližini Strelške ulice, pa ni bil dosežen sporazum z mestno občino in tudi sicer bi ta prostor ne bil povsem primeren, ker leži preveč izven središča šol.

Šolska poliklinika bo moderna dvonadstropna, podkletna zgradba. Tloris je kompliciran in so prostori razdeljeni zelo smoterno ter ekonomično. Srednji del poslopja deli zgradbo v dve simetrični krili. Poslopje je dolgo 32 m in 22 m široko.

V kleti je v srednjem delu velika (9 x 8,55 m) jedilnica (odnosno učilnica) šolske kuhinje. Tu bo namreč kuhinja kraljice Marije, kjer bodo prejemale revni učenci, ki so doma izven Ljubljane, brezplačno hrano. Kuhali bodo za okrog 100 učencev. V kleti bo tudi šolsko kopalnico s 15 kabinami za prho kopal in 3 kopalnimi kadm. Ostali prostori so pritlikline in kotlarna centralne kurjave.

V pritličju je nad kletno dvorano velika čakalnica sredi ambulatorjev, tako, da je v vse ordinacijske sobe direkten vhod. Ob nji so: splošni, antropološki, zobni ambulatorij, ambulatorij za tuberkulozne, okultistični od-

konvikt s tremi sobami, kjer bodo nastanjeni revni dijaki, ki ne morejo dobiti stanovanja. V desnem krilu sta dve sobi za osebo in prostorna garderoba poleg telovadnice. Telovadnica je zvezana z lepim ovalnim balkonom, ki je streha nad erkerjem čakalnice in pritličju in jedilnice v kleti.

V II. nadstropju so lepa stanovanja za osebo poliklinike. V levem krilu sta 2 sobi, kuhinja, kopalnica, soba za služkinjo in pritlikline, s tem stanovanjem sta še pa zvezani dve sobi srednjega dela poslopja. V desnem krilu so štiri sobe s kopalnico, a brez kuhinje, iz tega krila je še dohod v dve sobi srednjega dela. Vse sobe imajo direkten vhod. V ospredju, sprednjem poslopju je v tem nadstropju tudi krasna terasa, z dohodom iz srednjega dela in iz desnega krila.

Streha bo ravna, stopnice kamnite. Stopnišči sta dve, levo in desno krilo imata vsaka svoje stopnice. Nova poliklinika pa ne bo samo najmodernejše zgrajena, temveč tudi opremljena, kar je vračunano v proračunu. Ob poslopiju tudi predvidevajo večji vrt z sportnim igriščem. Sploh je projekt izdelan do vseh podrobnosti temeljito ter bo Ljubljana dobila v resnici moderno šolsko polikliniko, na katero bo lahko ponosna.

Treba pa je, da tudi mestna občina podpre to akcijo Higijenskega zavoda po svojih močeh, saj ji mora biti zdravje mladine prvo, kajti od zdrave mladine v veliki meri zavisi vsa naša bodočnost.

Kako bo modernizirana ljubljanska bolnica

Kakor smo že omenili, so začeli z modernizacijo ljubljanske bolnišnice že letos, za prihodnje leto pa je gradbeno ministrstvo odobrilo kredit v znesku nad 1 milijon dinarjev, tehnični odelki banske uprave v Ljubljani pa je že izdelal načrte za nekatere najnovejša potrebe, oziroma stavbe splošne bolnišnice. Banovinska bolnišnica v Ljubljani potrebuje nov moderen kirurški paviljon, ki naj bi imel 300 bolniških postelj. Po zgraditvi tega paviljona bi se stari paviljon porabil za otolaringologijo, urologijo in ortopedijo.

Za zdravljenje pljučnih bolezni bo treba zgraditi nov paviljon s kapaciteto 200 bolniških postelj in z ležalnimi lopami za 100 do 200 bolnikov. Gradbeni program za to je že odobren. Oba paviljona bosta najbrž zgrajena na stavbišču poleg bivše prisilne delavnice, ki ga je bolnišnica kupila od Kmetijske družbe. Gradbeni stroški za te naprave so ogromni in bodo znašali 38 milijonov 700.000 Din.

Tudi infekcijski oddelki že dolgo ne zadošča modernim zahtevam in ga bo treba povečati, tako da bo v njem 50 postelj za bolnike, obolenke na škrlatinki, 20 za bolnike z difterijo, 25 za tifuzne bolezni, 15 postelj za bolnike s disenterijo in 5 postelj za one, ki so oboleni na erisipelu. Stroški za adaptacijo tega objekta so preračunani na podrug milijon dinarjev.

Dermatološki oddelki bo treba ne samo povečati, temveč tudi modernizirati. Stroški za to so preračunani na 1.200.000 dinarjev.

Dosedanja praksa je pokazala, da bo potrebno zgraditi tudi za pomožne zdravniške in zdravniško osobe stanovanjsko

KOLINSKA
TVORNIKA KOKORJE
LJUBLJANA.

Okusna in zdrava
je
Kolinska kava!

Srečno in veselo novo leto želi

ANGELO BATELLINO

LJUBLJANA

mestni stavbenik

Aljaževa ulica 35 Telefon št. 3339

NOVO
LETO
1932

A & E
SKABERNE

Kako smo se ženili, množili in umirali

Kratek pogled iz župnišč v življenje in umiranje katoliških prebivalcev Ljubljane

Ljubljana, 31. decembra.

Čas je hudi in potica je na tenko namazana in tako redko potresena, da se po rano kar love med seboj. Zato se pa po praznikih razlezemo po ljubljanskih župniščih poskušati, če je še kaj ostalo, in poskušati. Je tudi mnogo boljše, če malo suha potica, kakor popolnoma sveža, ko je še zopno sladka, ampak najboljše so drobci in skorjice, pomešane z medom in ovesami. Podatke iščemo, kako so se Ljubljanci ženili, množili in umirali, zven se imamo pa dobro, kakor tisti kolega, ki je v Marjanišču našel izgubljenega ministra dr. Korošca in sta skupaj lizala med ter sladko vince pila.

Stolna župnija sv. Nikolaja

Je najmenjša, a da se ne prevzame, so ji dodelili najozke meje. Samo kakih 3000 duš pase stolni župnik in občinski svetovalec, kanonik g. dr. Tomaž Klinar, zato so mu pa v občinskem svetu izročili še vse reveže našega mesta, dobri ljudje so ga izvolili za zaščitnika vseh slepcev v banovini. Malo prebivalcev ima pa stolna župnija tudi zato, ker je v tem delu mesta polno trgovin, poslovnih prostorov in uradov, lemenatarjev, korarjev in pa starih ljubljanskih družin z velikimi stanovanji.

V vsem letu je bilo v cerkvi sv. Miklavža krščenih le 9 otrok in ravno toliko malih župljanov je zagledalo juž sveta v ženski bolnici. Vsi so bili živi rojeni, hvala bogu, in trdni, da se prve dni umrla samo ena punčka, ampak drugače se župnik Tomaž nič kaj ne postavi, saj je med župnikom naraščanjem le 5 fantov in bo malo soldatov.

Domačih parov je bilo v Senklavžu poročenih 35, z dežele jih je pa prišlo h poroki 12. Vsi so se mogli v pametnih letih, kakor je prav, saj je bila večina ženov starih od 28 do 31 let; le poetična duša znanega umetnika je zahrepenela po zakonekih mladostih šele v 62 letu, da je v Kočevju zlezal v zakonski jarem. Mnogo več, kakor rojstev je bilo pa smrti, saj jih je 22 umrlo doma, prav toliko domačinov je bilo pa pripeljanih od drugod k svojim. Najstarejši je bil g. Lindner, znani dobrotnik revežev, ki je dosegel 90 let, dva po 86, eden pa 83. leto. Nesrečne smrti so umrli le trije in je med njimi enega povozil avto. Jetika je pobrala le 3, zaradi raka sta izhrla le 2, zato je pa smrt s srčno možgansko kapjo ali pa oslabeleostjo srca presenetila 17 oseb. Nikdo naj se ne prestraši tega ogromnega števila, saj vemo, da imajo Ljubljanci prav zdrava in trdna srca, a doma pač umrje le tisti, ki ga ujame kap, vsi drugi pa gredo umrli v bolnico. Kar se torej statistike bolezni in zdravja našega mesta tiče, ni prav zanesljiva, če ne upoštevamo tudi bolnic in sanatorijev.

Vaj po sodnih spisih so ljubljanski zakonci vzor zvestobe, ker sta se ločila le dva para in se od tedaj ena žena stanuje daleč od Ljubljane. Dobri dušni pastir je s svojimi ovčami prav zadovoljen, samo hudo mu je, da ne morejo biti vsi srečni in zadovoljni, ker je toliko revščina.

V šentjakobskem župnišču

Sam moral dolgo čakati na narodnega poslanca župnika g. Janka Barleta, da so se pred menoj zvrstili ljudje, ki so prišli plačevati maše, a tudi po drugih opravkih, ki jih rešuje župni urad. Narodni poslanec g. Barle seveda še prav tako vestno opravlja dušno pastirstvo, čeprav je narodni poslanec, kakor so to lahko delali tudi mnogi župniki, ki so bili poslanci v preteklih časih.

V cerkvi sv. Jakoba je bilo krščenih 24 novorojencev, več pa v bolnici. Kakor v ostali Ljubljani, so tudi v tej župniji zdrave matere, saj ni bilo nobenega mrtvorjenca.

Porok je bilo vse leto 67 in tudi v tej fari ni bilo velikih razlik v starosti ženov in nevest. Dva zakonska para sta se sodo ločila, a dva sta se zopet srečno poročila. Vseh odpadnikov v tej župniji ni, pač so pa trije zopet vstopili v katoliško cerkev in med njimi je tudi neka

tujka, ki je iz starokatoliške vere vstopila v rimsko cerkev.

Smrt je pokosila 41 oseb in najstarejši je bil znani narodnjak Franc Piškur, ki je dočkal 92 let, čez 80 let je pa doseglo 7 starikov. Posebni bolezni v šentjakobski župniji ni bilo, pač jih je pa nekaj prav toliko, kakor doma umrlo v bolnici, ker tudi tu nevarno bolne prepeljavajo zaradi zdravniške pomoči v bolnico.

Revščina je v nekaterih krajih, zlasti pa na Galjevici, velika, vendar je pa še znošna, ker ljudje kolikor toliko zaslužijo. Vsega usmiljenja so pa vredni vedno prihajajoči begunci z ene strani meje, ker jim je le težko najti službe. Med nižjimi sloji se je precej razpaslo tudi priležništvo in duhovščina stori vse, da bi se pari poročili. Šentjakobski župnik poroča vse revne pare brezplačno in jim v svoji dobroti preskrbi celo poročno prstano. Največkrat je trud zastoj, vendar se pa lahko trdi, da je v splošnem morala v župniji na zelo visoki stopnji.

Trnovska župnija

nima župnika doma, ker ima pisatelj g. Franc Ka. Finžgar daljši dopust zaradi velikega dela z urejanjem knjig družbe Sv. Mohorja, zato ga pa v vseh poslih nadomestuje kaplan g. Hostnik ter že dolgo časa opravlja skoraj vso administrativno službo velike župnije, ki tega tudi onstran Ljubljane na Barje.

Rojenih je bilo 57, nekaj več pa v ženski bolnici, a vsi so bili živi.

Poročenih je bilo 73 parov. Tudi pri porokah se opaža gospodarska kriza, saj že več parov pride v cerkev po eni, v jedno manj bahaških svetih. Mnogi prosijo, da bi bili poročeni brezplačno, čeprav znašajo vsi stroški za duhovnika, mežnarja, družinsko knjižnico in vse drugo le 80 Din, a reveži tudi tega ne zmorejo. Tako se je poročila zelo mlada služkinja z enakim revežem, češ, saj hujše biti ne more, ju-bezen bo pa nama vendar kdaj osladila življenje. Mnogo revežev se ženi in množi, a le premalo mislijo, kako bodo skrbeli za deco, zlasti ona koruzi se pa lahkomiselni in se zanašajo, da mora občina rediti otroke. V župniji se revščina opaža posebno, odkar je ob Cesti dveh cesarjev nastala kolonija barak, kamor je občina preselila barakarje iz najubožnejših in najbolj razvpih barak. Sodno je bilo ločenih 5 parov, tri osebe so izstopile iz cerkve, vstopil je pa en ruski emigrant. Največ jih v Ljubljani in najbrž tudi drugod po deželi menja vero zaradi lažje poroke, predvsem je pa mnogo ločenih prestopilo v druge vere, da so se lahko zopet poročili. Če n. pr. pri takem zakonu umrje nekdanji mož ali nekdanja žena, se skora vsi po drugem obredu ali civilno poročeni pari zopet vrnejo v svojo staro vero.

Umrlo je v trnovski župniji 63 oseb in nekako toliko tudi v bolnici. Deset pokojnikov je doseglo 80 let in čez, najstarejša je bila pa Hrenškova mama, ki je doživela 91 let. Tudi v tej župniji ni bilo posebnih bolezni in so starčki, kakor drugod, umirali zaradi starosti, druge je pa večina pobrala kap.

Šentpeterska fara

že od nekdanj elov, da je najbogatejša, je pa v resnici največja, saj šteje 28.000 duš, torej mnogo več kakor franciškokanska, ki ima le okrog 15.000 prebivalcev in jo ljudje splošno zmotno smatrajo za največjo ljubljansko župnijo. Razen mesta spadajo k šentpeterski župniji tudi občina Moste z 8000 prebivalci in vasi na oni strani Ljubljane ter ob Savi, tako da ima župnija izven Ljubljane še kakih 11.000 duš.

Tu so seveda številke mnogo višje, kakor drugod. Doma je bilo rojenih 215 otrok in v bolnici do meseca decembra tudi 187 otrok, tako da je prebivalstvo župnije naraslo letos zadosti nad 400 novorojencev. Ker pa od številca prebivalstva moramo odšteti tudi vse mrtve, je šentpeterska župnija letos narasla za nekaj nad 105 prebivalcev. Dečkov se je rodilo 193, deklic je bilo pa 209. Mrtvorojeni so bili

le štirje, a nezakonskih je bilo 27, saj je tu periferija. Razmeroma visoko število nezakonskih pa ni znamenje razuzdanosti, temveč še vedno dosti visoke morale, ker se še ne branijo otrok.

Porok je bilo doma 185, 26 parov se je pa šlo poročiti drugam, največ pa na Brezje in na Bled. Tujci se prihajajo redko poročati v šentpetersko cerkev, zelo mnogo tujih parov imajo pa očetje franciškokani. Najstarejši ženin je bil rojen l. 1872, nevesta pa l. 1877, a najmlajši ženin je štel komaj 18 pomlad. En ženin je bil oženjen le en mesec, ker je točno čez 1 mesec umrl. Tudi 26 nevest se je poročilo še v zorni mladosti, saj so bile rojene v letih od 1910 do 1914. Kakor drugod, jih tudi v tej župniji že dosti pride k poroki po eni, vendar je pa še vedno mnogo bogatih parov, ki jim pa slede vedno skromnejše svatbe. Lečenih je bilo 12 parov, 14 oseb je izstopilo; 8 se jih je pa zopet vrnilo v cerkev.

Smrt je pokosila 233 župljanov doma in do pričetka decembra je dohitela 64 šentpetersčanov tudi v bolnici, tako da so jih pokopali 297, kar je pa zelo majhno število, če računamo, da je v tej župniji tudi mestno zavetišče v Japljevi ulici, kjer je pričakalo smrt 31 starikov, nadalje hišalnice, a v Leonišče je prišlo umreti 22 tujcev. Izven meja mesta je bilo v župniji samo 87 mrtvih, in sicer v Bizoviku le 7, v Hrušici 4, v Štepanji vasi 11, v Tomadževem 5, v Jaršah 2, v Obrijah 2, v Smartnem 2, v Hrašču 1, v Mostah, na Selu in v Vodmatu pa 53, kar dokazuje, da je naša periferija, zlasti pa kmečka okolica zelo zdrava in krepka. Mnogo je doživelo visoko starost in 124 jih je umrlo med 60 in 95. letom, ki je letos najvišja starost v Ljubljani in jo je dosegla Marija Vidmar v mestnem zavetišču, 94 let je bila stara Kristina Bayer s Poljanske ceste, a popolnoma neopazeno je v 80. letu v mestnem zavetišču umrla tudi Marijana Murn z Zaloge pri Cerkljah, mati pesnika Aleksandra. Tako smo letos izgubili v Mestnem zavetišču Aleksandra Tomana, prijatelja in soborca kralja Petra, in pa mater našega velikega pesnika Murna, ne da bi se je bil kdo spomnil.

Zelo se pri božnih v tej župniji pozna periferija, posebno pa vplivajo barice na Kodeljevem, pri klavnic, ob Kolinski tovarni in pa na Masarykovi cesti, kjer je polno ruskih emigrantov. Tuberkuuloza je namreč zvela 22 oseb, kap jih je zadela 16, 5 bolnikov je podleglo raku, 10 je bilo smrtnih nesreč, ki je med njimi enega povozil avtomobil, samomor je bil pa le eden. Prav zelo se v župniji opaža dotok prebivalstva z dežele, kar je pa priseljencom gotovo le v škodo, saj bi imeli doma na kmetih vsaj jesti. Tudi šentpeterski župnik g. Janko Petrič se veseli, če more komu pomagati v zakonski jarem in večkrat mora spregledati takse ter še kaj priložiti, tako da tudi on ni žalosten svojih ovčic in kozlov, glavno skrb pa seveda posevca lajšanju bede.

Franciškokanska župnija

je izgubila velik del, ko se je ustanovila nova župnija v Šiški. Tudi tukaj dela revščina župnika g. p. dr. Angelič Tomaž velike skrbi, saj beda tako naglo narašča, da se jih na ponti in v pisarni oglasi vsak dan po 100 do 120 za podporo.

Doma se jih je v tej župniji rodilo 66, v bolnici pa 62, skupaj torej 128 otrok.

Porok je bilo v cerkvi Marijinega Oznanjenja ogromno število 294, ki je pa med njimi mnogo tujih parov, a vendar so bili v večini v normalnih letih, čeprav je videl najstarejši ženin že 63 let, najmlajši je pa komaj dosegel 21. pomlad in s tem polnoletnost ter pravico, da se je oženil brez posebnega dovoljenja. Čeprav župnija šteje le 15.000 duš, vendar je zakonska zvestoba po številu razporok, ki jih je pri sodišču zapisanih 20, malo slabopna. Iz cerkve je izstopilo posebno zaradi ženitov 9 oseb, vstopilo ali pa vrnilo se jih je pa v katoliško cerkev celo 11. Med njimi je največ ruskih emigrantov ter tudi trije evangeličani.

Šišenska župnija

je še skoraj nova in obsega vso šiško ter tudi oni del mesta za Bežigradom od Svoborske ulice pa do župnije Ježice tostran Dumajске ceste, tako da ima župnija 9000 prebivalcev.

Rojstev je bilo 39 in nekaj manj v bolnici. Med njimi je bil en otrok rojen mrtve, drugače je bilo pa več fantov kakor deklet.

Umrlo je 46 oseb in med temi so 4 dosegli najmanj 80 let, ena žena je pa postala stara celo 91 let. Kljub temu, da je v župniji dosti siromašnejših slojev, predvsem pa v Gramozni jami, vendar pa jih ni mnogo umrlo zaradi jetike, pač jih je pa več podleglo raku in kapi. Oklicev je bilo v novi cerkvi 106, a samo 57 parov

so je poročilo doma. Ločitvi sta bili samo 2 odpadnikov pa v tej fari ni, ker so za beleženi tam, kjer so bili krščeni, torej pri franciškokanih v mestu, pač se je pa en brezkonfesijalec zopet vrnil v katoliško cerkev. Kljub revščini in pomanjkanju v Gramozni jami je pa župnik g. pater dr. Modest Novak zadovoljen z življenjem svojih župljanov in upa, da bo še boljše, ko preživimo posledice svetovne vojne, če bo mogoče premagati posledice gospodarske krize.

S temi podatki bi bila obdelana katoliška Ljubljana, za prihodnji teden smo se pa naznanili pravoslavnemu proti, vodji evangelijske cerkvene občine, na magistratu in pa pri župniku g. p. Teodorju Tavčarju na Viču.

Dom slepih v Ljubljani

V naši banovini okrog 500 slepih — Kakšen bo dom, ki ga grade na Kodeljevem

Ljubljana, 31. decembra.

Med vsemi nesrečniki se nam najbolj smilijo slepci, a kljub temu jim pa še vedno nismo postavili zavetišča. Silno mnogo slepcev nam je pustila svetovna vojna, tako da imamo popolnoma slepih v naši banovini okrog 500, a od vseh se 80 do 100 mladih slepcev šola v Kočevju, drugi so pa raztreseni po deželi in v večini nimajo dela niti prilike, da bi se ga naučili. Že nekaj let pa v Ljubljani deluje društvo »Dom slepih«, ki ima poleg drugega namen, da postavi v Ljubljani dom, kjer naj bi dobili odrasli slepci primerno dosmrtno stanovanje z vso oskrbo in kjer naj bi se tudi izučili in izvrševali slepcev primerne obrti. Poleg tega zavetišča in šole naj bi bila v tem zavodu šola za šoloobvezno slepo dečino in, če bi prostori dopuščali, tudi zavetišče za še mlajše.

Prepotrebno humanitarno društvo vodi predsednik g. stolni župnik, kanonik dr. Tomaž Klinar in podpredsednik mestni fizik g. dr. Mavricij Rus, torej dva moža, ki čitamo njih imena prav pri vseh človekoljubnih akcijah na prvih mestih. V odboru društva je tajnica profesorica ga. Minka Skabernetova, blagajnik ravatelj Janko Nep. Jeglič, nadalje bivši deželni uradnik g. Lazar, železniški inšpektor v pok. gosn. Cvek, soproga predsednika Pokojniškega zavoda ga. Marija Vrtovčeva, ga. Cvelbarjeva in učiteljica ga. Vita Zupačičeva, a prav posebno mesto zavzemajo v odboru znani prijatelji naših ameriških izseljencev g. Josip Rems, magistratni ravatelj g. dr. Milutin Zarnik in odvoktini g. dr. Vladimir Ravnihar, ki v odboru upravljajo in skrbijo za povečanje ameriškega fonda, tako imenovanega zato, ker so ga za naše slepce zbrali naši rojaki v Ameriki.

Predvsem se imamo seveda zahvaliti g. Remsu in njegovim mnogobrojnimi prijateljem in znancem v Ameriki, da so si pritr-gali tudi naši najrevnejši delavci okraj morja za ta fond toliko, da je narasel na prav impozantno vsoto 435.000 Din. Prav posebno agilen je pa v društvu tudi blagajnik g. ravatelj Janko Nep. Jeglič, ki je pred 4 leti prevzel 126.000 Din domačega denarja, sedaj pa varuje že piščih 400.000 dinarjev. Zaradi uslug, ki jo je neki od-bornik Doma slepih napravil sorodstvu pokojne rodoljubkinje Helene Baydove, je pa ta dobrobrana žena zapustila društvu vse svoje »remonženje z znano hišo pri Učarju na Zaloški cesti. S takim premožen-jem je bilo društvu omogočeno kupiti od barona Codellija 12.000 kvadratnih metrov veliko parcelo v kotu, ki ga na Kodeljevem tvorita struga Gruberjevega kanala in ceta, ki vodi od vojaškega skladišča proti mostu v Štepanji vasi. Omenjamo, da je bil ta svet deloma nasut ob času regulacije Gruberjevega kanala.

Odbor pa ima že tudi toliko premoženja, da je lahko pričel študirati načrte za dom slepih, ki si ga nekako takole predočuje:

Poslopje naj ima predvsem prikupno vnanost, ki naj nikakor ne sliči bolnici ali vojnašnici, temveč naj bo tudi že na zunaj prijeten pravi dom. Stavba naj ima prostora za približno 100 gojencev, in sicer za okrog 50 ženskih in za toliko moških, nadalje za učilnice, delavnice, spalnice, za voditelja šole, ki bi obenem upravljaj zavod, za strokovno osebje, za nadzorno osebje, prostore za pomočno strežniško osebje ter za kake 4 služkinje, nadalje shrambo za perilo, veliko kuhinjo, centralno kurjavo, pralnico, likalniko itd. Poslopje st odbor zamišlja začasno enonadstropno z visokim pritličjem ter z velikim, širokim

vhodom, od koder bi nekaj stopnic vodilo v prostorno avlo. Del sob naj bi bil v glavnem traktu, ostale pa v dveh dvoriščnih prizidkih ob krahju glavnega trakta. Iz avle bi vodile vrata na desno in levo v prostore določene za učilnice, kabinete in knjižnico, v pisarno voditelja, sprejemnico itd., v ozadiju avle bi bila pa s stranskimi prostori večja dvorana za telovadbo in razne prireditve. Podpritični prostori, ki naj bi bili pa visoki najmanj 4 metre in bi se-gali le polovico pod nivo zemlje, bi bili z večino pod projektirano telovadnico. Tako bi bila v podpritičju kuhinja s stranskimi prostori, torej z umivalnico, pomivalnico, shrambo, kletjo za krompir in podobne pridelke ter s prostorom za drva in premog. Tu bi bile tudi delavnice, in sicer dve pletilnici, ščetarna, mizararska delavnica, tiskarna in književnica. Pod avlo bi bila velika skupna obednica, ob obeh straneh pa pralnica, sušilnica in likalnica ter naravno tudi centralna kurjava ter eventualno tudi kopališče z bazenom in prihami. Seveda bi se deloma dali naštetih prostori namestiti la bi bili v tem nadstropju.

V visokem pritličju bi bili na vsaki strani po dve učilnici za približno 10 gojencev s 6 klopmi ter knjižnica, kjer bi mogoče našle prostora tudi naravoslovske zbirke in aparati. V visokem pritličju bi bili tudi dve sobi za pouk glasbe, a s ceste bi bil dostopen prodajni lokal predmetov, ki bi jih izdelovali slepci. V avli bi bila tudi portirska loža s telefonom ter vhod v predsobo in pisarno ravnatelja. Predsoba bi se morda dala uporabiti za portirsko ložo ali pa za sprejem obiskov, oziroma za govorilnico. V telovadnici bi bili slepi čez dan v prostih urah, a tu bi pričelali tudi razne igre in nastope. Tudi šivalnica in šola za ročna dela bi bili v tem nadstropju.

V enem stranskim prizidku bi bile sobe za strokovno učiteljstvo, a v drugem stranskem prizidku bi bile v visokem pritličju slepe deklice, v l. nadstropju pa slepi dečki. Ti prizidki bi seveda imeli tudi posebne dohode z dvorišča.

V l. nadstropju nad prostori za strokovno učiteljstvo bi bilo stanovanje upravitelja z vsemi pritliklami, a nad telovadnico bi bila kapela s potrebnimi stranskimi prostori, nasproti kapele pa prostor za nadzorno osebje. Na levi in desni bi bile ločene spalnice za slepe odrasle moške in za slepe ženske tako, da bi vsaka spalna soba imela približno 8 do 10 postelj. Razen umivalnic in zadostnega števila stranišč bi bila po možnosti na vsaki strani tudi majhna bolniška soba ter garderoba za obleko in obutev. Če bo kopalnica v suterenu, bi bile pribe potrebne tudi v l. nadstropju. V podstrešju bi bile sobe za pomožno osebje in skladišča.

Na dvorišču bi bila lopa za vrvarje in eventualno tudi za barvanje, na vsem ostalem prostoru pa ekonomija z malim gospodarskim poslopjem za konja in svinjerejo ter obširen vrt za zelenjavo.

Ze dosedaj je torej zbrana vsota, da društvo lahko prične v kratkem zidati, pomdariti pa moramo, da bo ogromno večino denarja darovali priprosti ljudje in da je samo mariborska škofija naenkrat zbrala 18.500 Din takorekoč po dinarjih. Seveda delajo tudi vsi funkcijonarji popolnoma brezplačno ter neprestano iščejo novih virov in dohodkov, ker je treba zbrati še prav visoko vsoto za stavbo in njegovo opremo, nadalje pa tudi za oskrbo slepih in za plačo učiteljstvu in osebju. Odbor nam je dal že z nabrano vsoto najlepši vzgled, zato naj pa v veselju božičnih praznikov nikdo ne pozabi na nesrečne slepce in naj vsak zbere vsaj najskromnejšo vsotico ter naj jo pošlje odboru. Na izdatno podporo države dose-daj odbor še ne more računati, pač pa je ban g. dr. Marušič ob anketi glede preskrbe slepcev v naši banovini obliubil otroke, če bi zavod prevzel šoloobvezno otroke. Društvo je torej podpore vsestransko potrebno, saj kar damo njemu, damo najne-srečnejšim svojim bratom in sestam.

VABIMO VAS,
oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite
oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Trenchcoat, suknje, obleke,
perilo i. dr.

A. Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

H. V. Morton:

V londonski megli

Megla v Londonu.

Ljudje so podobni stlačenim postavam, izstriženim iz črne papirja. Vse stvari postajajo dvorazmerne. Vozovi, avtomobili, omnibusi so sence, ki tavajo svojo pot bolestinami liki slepe živali. Megla ima svoj poseben okus. Pri Marble Arch ma fin okus po meloni, pri Ludgate Hill pa po koksu.

Povsod megla stiska grlo in izvablja solze v oči. Izteza sluzaste prste, ki se dotikajo ušes in strašno stiskajo roke.

Samo otroci jo imajo radi. Pritiskajo svoje nežne obrazke na okna in opazujejo luči, podobne drobnim, nezrelim pomarančam, premikajočim se v temi. Taksi postane nekakšno strašilo; parni voz je zmaj, bruhaajo iz sebe ogenj in rohneč na svojo slabo pot. Ljudje ki prodajajo po ulicah, postajajo bolj kakor kadarkoli razkošno grozni in krvoločni; odražajo se v daljavi, prikažejo se, radostno puste zastati kri in kriče ponujajo svojo robo liki zapuščenim volk v poslanih knjigi.

Zaletim se v meglo in vstopim v neverjetni podsvet. Megla je izpremenila London v svet strahov. Hipoma se pojavi mož z rdečim nosom in brado, podobno ščetki za natiranje parketa. Biti mora na milijone takih mož z docela enakimi bradami, toda ta je ločen od črede. Zdi se edinstven v svoji osamljenosti. Pripravljen sem verjeti, da je edini tip na svetu. Rad bi ga proučil, kakor prouči učenjak hrošča na igli. Rad bi zaklical: Stoj! Dovolj, da te ocenim! Toda to ne gre; v svitu odhaja, izgublja se, izginja.

Prihaja dekle, blede in lepo, mnogo lepše, kakor bi bilo, če bi bil najkrasnejši dan, kajti oči so uprte samo v njo. Ima čar sanj ali dekleta v pesmi.

Kaj je pa tam na Oxford Streetu? Dva avtomobila sta trčila skupaj. Petdeset mračnih, zavistih strašil stoji okrog polomljenih avtomobilov, vse zija in se usekuje. Če bi ne bilo megle, bi se nihče ne zmenil za prometno nezgodo; povod za redarja, da osliri, svinčnik in začne zapisovati nekaj v notez. Danes je to borba predhistoričnih prikazni v smrtnem oklepu. Tako sta se morali boriti dve okorni, ne-

plodni živali ledene dobe, uklenjeni v svojih luskinastih oklepih.

— Hej, dregnite malo v to... No, stara — dihai!

Globoki, srditi glasovi se razlegajo iz sive ničevosti. Dekliška prikazen pravi:

— O, ali ni to grozno? Oči me bole, da je joi.

Dvoje velikih, žoltnih oči se bliža. Človeške prikazni skačejo po cesti. Kriče in mahaje z rdečo lučjo se pos-že z žarečimi očmi ogne in prikaže se prikazen moža rdečega obraza s piščasto čepico, držečega roke v rokavih na balanci:

— Ali bi ne mogli prižgati luči tudi zadaj? Na pokopališče spadate... tja spadate in tam bi lahko mežikali do konca!

Odpelje se s svojim poslanstvom. Na Finsbury Square opazuje množica prikazni deset hudicev. Delavci asfaltirajo cesto. Danes niso ljudje; so neklenščki, mešajoči razbeljene kotle. Tramvajska proga je magnet majhnih, klejastih, oranžno pobarvanih plamenčkov. Peklenščki pograbijo dolge železne burkije in plamenčki poskakujejo in

padajo med vilicami burkelj kot tekočina. Rdeče vozčke s švigajočimi plamenčki vlačijo pod njimi sem in tja po progi, segrevajo jih, prilplejajo se na nje in buče kakor peči.

Veter nagiblje plamene zdaj sem zdaj tja, razsvetljuje obraze delavcev in izpreminja njihova gola ramena v barvo ognja.

Prikazni stoje in gledajo z belimi obrazi. Prihaja več prikazni. Ena majhna prikazen ima piščasto čepico in nujno poročilo v lakiranem tulcu. Pomudi se zelo dolgo.

Blizu Banke naletim na največjega optimista našega ali kateregakoli veka. To je v meglo popolnoma zagrnjeni mož; stoji na kamnu in drega majčkeno opico na koščku motvoza. Razmišlja o tem. Če ste žalostni ali potrti ali če vam delo ne gre gladko od rok, spomnite se na tega človeka. ki prodaja majčkene opice v gosti megli.

— Koliko ste jih prodali? — za vprašujejo.

— Štiri. — odgovarja.

Štiri majčkene opice je prodal v gosti megli. Čudovito! Neverjetno!

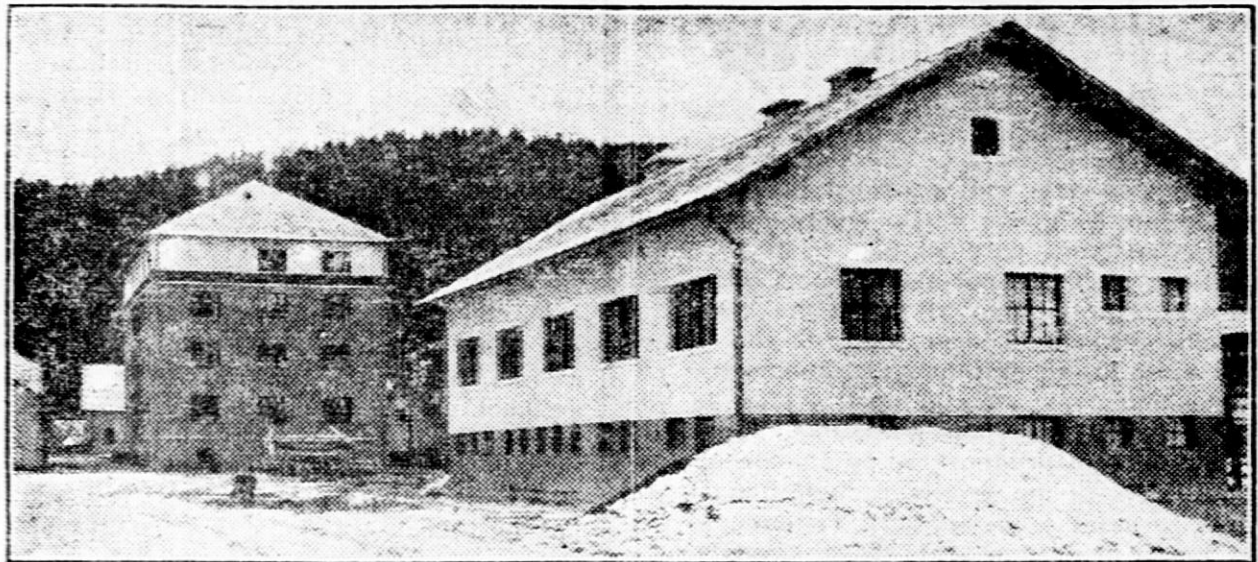
Novo ljubljansko predmestje

St. Vid je postal pravi industrijski kraj, ki zelo hitro in lepo napreduje

Ljubljana, 31. decembra.

Niš ne rečemo. Ljubljana je velika, lepa, napredna, vsemestna itd., vendar pa kljub temu ne smemo omalovaževati njenih predmestij, ki so polna mladostnega ognja, novih sil, pred njimi je bodočnost, dočim se lahko nekateri deli mesta ponašajo samo s preteklostjo. In Ljubljana ne raste le na znotraj, temveč spada pod pojem njenega razvoja tudi razvoj okoliških krajev, ki se prebijajo iz vasi v predmestja.

Ko je nedavno stekel tramvaj v St. Vid, je postal tudi ta kraj ljubljansko predmestje. Sicer je prav za prav velik trg, toda Sentičani vedo, da bo njihova občina priključena prej ali slej ljubljanski. In seveda se Ljubljana ne bo upirala temu, iz enostavnega razloga, ker ima St. Vid v resnici veliko bodočnost. Če si ga le nekoliko ogledamo, se takoj prepričamo, da je v resnici tako.

Dečji dispanzer, v ozadju občinski dom

St. Vid je znan že po svoji mizarški industriji ne le v državi, temveč tudi v inozemstvu. Samo strojnih mizarjev obratov je v šentvidski občini 10 in med njimi so že prave tovarne za pohištvo, tovarna Iv. Černeta in Erman in Arharjeva. V slednji je zaposlenih že nad 40 delavcev. Važnejša mizarška obratovalnica je tudi podjetje Mizarke zadruga. Sicer je pa skoraj pri vsaki drugi hiši v St. Vidu in Vižmarjih mizarški podjetnik.

Ze zaradi tako razvitega in razširjenega mizarstva je St. Vid pravi industrijski kraj. Tu so pa še številna druga podjetja in samo obrtnikov je v šentvidski občini 140. Na Brodu obratuje Hribeničnikova tekstilna tovarna, v Vižmarjih tovarna bladnikov, v St. Vidu je zvonarna in livarna in Kremžarjeva tovarna poljedelskih strojev. V Vižmarjih je tudi A. Kolbova tovarna smuči in zložitljivih čolnov, ki ima lepo bodočnost, saj takšnih tovarnic ni pri nas.

Seveda v St. Vidu tudi precej zidajo. Zadnja leta so zgradili v šentvidski občini povprečno po 20 hiš, letos pa 28. V tej občini je bilo ob ljudskem štetju 3728 prebivalcev, zdaj jih je pa najbrž že 3800, ker so se stalnovalci vselili v 28 novih hiš pozneje. St. Vid se bo seveda še vedno širil kljub denarni krizi. Parcele so namreč poceni v primeru z idealnim terenom in ugodnimi prometnimi zvezami z mestom in čeprav zadnje čase njih cene rastejo. Spomladi so bile parcele kvad meter po okrog 20 Din, zdaj so pa seveda znatno dražje.

Hišnih števil je zdaj v St. Vidu 95, v Vižmarjih pa 105.

St. Vid je že staro izhodišče za ljubljanske nedeljske izletnike, sicer je pa zadnja leta že nekakšno letovišče in v Mednu, ki tu di spada pod St. Vid, je znano ljubljansko kopališče. Seveda je tudi pozimi v St. Vidu vedno mnogo »veleturistov«, ki naskakujejo na štirno goro in Katarino, zato uspeva 18 gostiln. V St. Vidu imajo tudi 2 veležagarnjari, no, in — brezalkoholno gostilno. Cirmanova gostilnarska hiša v Mednu je pa ljubljancem že tako dovolj znana.

Seveda Sentičani v marsičem posekajo celo Ljubljano. Tako imajo na Brodu elektrarno, ki jim dobavlja tok ceneje kot Ljubljancem mestna. Ta šentvidska elektrarna konkurira tudi ljubljanski, ker dobavlja tok Šiškarjem.

Najbolj je pa St. Vid posekal Ljubljano s tem, da si je postavil velik Občinski dom, prej kot Ljubljana novi magistrat. Ljubljanci se prav za prav niti ne vedo, kjer bo stal novi magistrat.

Stanovanja, v vsaki etaži po 4, dve po dvo in dva po enosobna. V občinskem domu bo stanovalo učiteljstvo in uradništvo. Ker je poslopje vse podkleteno ima vsako stanovanje v kleti tudi prostorno dvorano. V kleti je še pralnica, občinski zapor in posebna črpalka na električni pogon, ki črpa iz hidrojevičnega vodnjaka vodo in jo potiska v gornja nadstropja tako, da imajo stanovanja tudi vodovod. Vsi stropi so železobetonski.

Sentičani pa niso letos gradili le Občinskega doma, temveč tudi Zdravstveni dom, ki stoji v ozadju prvega. Po zakoru tvorijo namreč zdaj poedine združene občine zdravstveno okrožje, ki mora imeti svoj Zdravstveni dom. Šentvidsko zdravstveno okrožje tvorijo razen šentvidske občine še občina Smartno p. S. g., Černuče, Ježica, Ž. Siska in Medvode. Toda Zdravstveni dom gradi samo šentvidska občina s svojimi sredstvi. Dom je namenjen zdravstveni zaščiti šolske dece in mater in se po tem namenu tudi imenuje.

Poslopje je visokoprtilično, a s tako močnimi zidovi, da ga lahko po potrebi dvignemo za eno nadstropje. Dolgo je 21,50 m in 10,60 m široko. Prtiličje je razdeljeno v prostorno čakalnico, 5 enakih sob, sprejemnico, ordinacijsko sobo, ambulanco, posvetovalnico in sobo za sestro, ostali prostori so pritlikline in stopnišče.

V prizemlju so 4 kabine za pršno kopel, skupna večja kopalnica s prhami in kabina s kopalno kadijo. Drugi prostori so namenjeni stanovanju za bišnika, pritliklinam, v več-

Občinski dom, pravo trinadstropno palačo, so si postavili Sentičani letos na desni strani glavne ceste, kakšnih 300 m naprej od cerkve. Graditi so ga začeli maja, zdaj dovršujejo zadnja notranja dela ter ga bodo otvorili po novem letu.

Poslopje je dolgo 23 m in 14 široko, obsega torej 322 kvad. metrov zazidane plošče. Prvotno so nameravali zgraditi dvonadstropni dom.

V pritličju bo imel občinski urad prostorno pisarno in županovo sobo. Za posvetovalnico je projektirana lepa dvorana, ki jo pa bodo najbrž oddali pošti, ker bi bil sicer mrtve prostor ter ni vredno, da bi ga uporabljali samo za občinske seje, za katere lahko dobe prostor drugje. V pritličju bodo še tudi drugi uradni prostori, žandarmerijski in finančni.

V ostalih treh gornjih etažah so lepa

Dom bo z novim letom že odprt.

Obe poslopji je zgradil znani ljubljanski stavbenik g. Miroslav Zupan, načrt za Občinski dom je izdelal stavbenik in arh. Hugon Schell, za Zdravstveni dom pa stavbno podjetje Tomažič. Ko bo Zdravstveni dom končan ga prevzame v upravo zdravstveni odbor šentvidskega zdravstvenega okrožja.

Gradbeno akcijo za obe zgradbi je vodil stavbni odbor z osmimi odborniki, ki jim načeluje šentvidski župan; v odboru je tudi okrogli zdravnik. Stroški za obe poslopji znašajo okrog 1.500.000 Din. Amortizacija bo končana čez 20 let brez pomoči samoupravnih oblasti, sreskega načelnika, Sentičani se zanašajo samo nase.

Sentičani bodo naredili prihodnje leto tudi trotoar, kakršnega nimajo niti Ljubljana. Segal bo namreč iz St. Vida do Ljubljane; ležal bo na levi strani ceste. Večina posestnikov je odstopila brezplačno zemljo za hodnik. Ta hodnik je namenjen predvsem mlakaricam, ki ne morejo več voziti z ročnimi vozički po tako frekventirani cesti, pa tudi pešci doslej niso imeli ob cesti nobene prave poti, ki leži na nekaterih krajih na levi, na drugih pa na desni strani ceste.

Ker smo že v St. Vidu, moramo še omeniti, da je tu kar 6 prostovoljnih gasilnih društev in sedež gasilske župe, kateri načeljuje že več let starosta g. Jos. Arhar, ki je bil že večkrat odlikovan za gasilske vrline. Žal ne moremo zdaj omeniti in niti ne naštet vsega, s čimer se ponaša St. Vid, vendar se pa vidi že iz tega, da je St. Vid ne le najnovejša ljubljanska predmestje, temveč tudi največje, najbogatejše in najlepše. Sentičani naj nam pa nikar ne zamerijo, da smo jih postavili v ljubljansko predmestje. Saj to je samo na papirju.

V Zagrebu aretirana ljubljanska vlomilca

Ljubljana, 31. decembra.

Na podlagi brzojavke ljubljanske policije je te dni zagrebška policija na Paromlinski cesti aretirala dva mladeniča, osumljena vlomov v blaginje. Pri sebi sta imela ustrojeno kožo in razno vlomilsko orodje. Bila sta pa brez listin, eden se je izdal za 30 letnega Josipa Dolinarja iz Radeč pri Zidanem mostu, drugi za 35 letnega Edmunda Handsla iz Lajtersperka. Oba sta no poklicu šoferja, toda že dolgo brez posla.

Pri zasliševanju sta priznala, da sta vlomila v poslovne prostore tvrdče Tandler v Boškovičevi ulici, kjer sta hotela navrtati blaginjo, pa sta imela preslabo vlomilsko orodje in jima posel ni šel gladko od rok. Zato sta blaginjo pustila pri miru in odnesla iz skladišča samo nekaj usnjatih kož. Priznala sta tudi vlom v slaščičarno v Radišini ulici, kjer sta odnesla ročno blaginjo za 2200 Din. Poskušala sta svojo srečo tudi pri raznih drugih tvrdkah. Dolinar in Hansel sta pa tudi osumljenca, da sta vlomila v poslovne prostore Stavbne družbe v Ljubljani in navrtala veliko železno blaginjo, iz katere sta pobrala okrog 90.000 Din. Pri zasliševanju sta ta vlom odločno zanikala čes, da v Ljubljani sploh nista nikjer vlomila. Ljubljanska policija je brzojavila zagrebški, naj ji pošlje daktiloskopične odtise obeh vlomilcev, da na podlagi teh ugotovi, če sta res identična z vlomilci v blaginjo Stavbne družbe. Zagrebška policija je svedrovala, ki sta bila že večkrat kaznovana, izročila sodišču.

Lepota izgine.

»Mamica, učiteljica je nam v šoli dejala, da lepota izgine. Je to res?«

»Da, drago dete.«

»Mamica, zakaj torej ne izgine naša Ančka? Saj ji papa vsak dan pravi, da je je sama lepota.«

»Tako! No le počakaj, jutri zjutraj izgine tudi ona!«

Nova igra Manice Komanove

»Krst Jugovičev«, ki bo vprizorjen v proslavo rojstnega dne kraljice Marije

Ljubljana, 31. decembra.

V proslavo rojstnega dne kraljice Marije bo Jugoslovanska Sokolska Matica 8. januarja priredila v operi večer z najnovejšo igro Manice Komanove »Krst Jugovičev«.

Novo narodno igro v 3 dejanjih bo režiral g. Košuta, igrali bodo pa nekateri člani in članice šentjakobskega gledališkega odra in gledališkega oddelka Sokola-Moste z društvenim prosvetarjem gosp. Viktorjem Rozmanom v vlogi Petra, sodeloval bo pa kot gost tudi član narodnega gledališča g. Skrbinek.

Ze pod naslovom pravi neutrudna avtorica Manica Komanova, da je igro napi-

sala »s posebnim ozirum na Sokolstvo«. Napisati pravo narodno igro kar v treh dejanjih »z ozirum na sokolstvo« je pa zelo, zelo težka naloga. Ker v propagandni igrici ni nobenega dramskega zapleta razen postranskih ljubavnih skrbi, kako pridobiti očetovo privolenje za možitev, je prav za prav vse delo le spreten in živahen opis ustanavljanja vaškega Sokola v obliki dialogov, ki pa proti kraju naraščajo in agitatorične in programatične govore. Sokolice imenuje pisateljica poetically brate Jugoviče in tako je pač tudi krst novega Sokola dal igri precej v zmozi zapeljivi naslov. Če bi bila postratvovalna delavka za sokolstvo namesto lepih besed o sokolstvu in namesto gladke ustanovitve novega sokolskega društva izbrala in obdelalaraje bo je za sokolstvo na deželi in skrajno postratvovalno delo sokolskih pionirjev med preprostim narodom ter njih kljub največjim oviram dosežene uspehe, bi bila imela dosti gradiva za dramo, a našla bi bila lahko celo snov za marsikako pretresljivo tragedijo. Vsak boj je dramatičen in prav sokolstvo si je moralo svoje

uspehe v resnici priboriti in se še vedno s trdim delom bori za popolno in splošno zmago.

Tudi Manice Komanove »Krst Jugovičev« je epizoda in orožje v tem boju. Čeprav to orožje ni kruto in smrtonosno, vendar bodo blage besede prepričevale, navduševale in koristile sokolski ideji. Bolj učinkovita, bolj živa in bolj sprejemljiva je igra in njeni nauki, kakor tiskani programi ali še tako plameteči govori. Pravo posodo je pisateljica našla za vsebino in gotovo bo igra tudi dosegla svoj namen, saj bodo gotovo z nameranim uspehom, da potrdi člane v sokolskem duhu in razširijo svoj krog, igrali igro povsod.

Nastopajo sami preprosti in prav resnično risani kmetje, a naviti vaški šalji-vec-pastir Blaže je res izvrstna figura. Pravo narodno blago je ves ta šegavi humor in nad vse blagodejno osvetojuje precej preveč gosposke in pridigarske govore idealnega Petra. Tako kmečki fant ne govori, čeprav zna prav isto povedati po domače, zato pa bog ne da, da bi morda nastopal celo v visokih škornjih z zametnim lajbcem! Čeprav je Petra vzgojila vojna in ves gori za Jugoslavijo in sokolstvo, vendar pa na resnobo boja vajeni entuzijasti nikdar ne bo sadil tako papirnatih rožic. Prav zaradi vojne, ki ga je napravila inteligentnega in resnega, nikdar ne! To je vloga za idealnega mladega učitelja ali študenta, ne pa za kmečkega fanta, ki šteta zdravo, brihtno dekle. Minka je tudi pravo domače naravno dekle in prav dobra je tudi mati Jera, a oče Balant je pač nagel, ker se mora dejanje naglo razvijati zaradi kratke igre. Kako hitro pa zna Manica mnogo povedati, je prav slajano dokazala s čisto verjetno rešitvijo, kako si izpodbije kredit pri očetu Balantu Petrov rival Cebalov Tone. Brez naukov bi bila igrica sicer kratka, a prav dobra.

Igra je poučna in s tem so povedane vse njene šiske strani, vendar je pa vse ostalo prav dobro in živo, saj Manica zna opisati življenje na kmetih z nekaj potezami kakor malokdo. Svojemu namenu igra odgovarja popolnoma in gotovo jo bodo povsod radi igrali, zlasti tudi zato, ker v njej nastopa tudi naraščaj in deca. Dodaž imamo le prav malo del, kjer bi lahko Sokoli tudi na odru uveljavili vse svoje sposobnosti in pokazali uspehe svojega dela v gledaliških in pevskih odsekih pri članih, članicah, naraščaju in deci, zato pa tudi s te strani moramo biti za dobro misljeno najnovejšo delo Manice Komanove prav hvaležni, saj imamo prav v tem žanru tako malo izbire, da je igra vsem odrom dobrodošla in tudi priporočljiva.

Takle je prleški stric

Sodar je in skisani časi se ga še niso prijeli, ker so sodi še vedno okrogli

Ljubljana, 31. decembra.

V Prlekiji je stric vsak, ki mu že poganjajo kocene pod nosom, se pravi, stric je, ne glede na sorodstvo ter ta naziv pomeni prav za prav toliko kot gospod.

Takšnega strica vam torej predstavljam. Seveda ima že dolge kocene pod nosom in še precejšen šop jih je. Kdove, koliko je star! Takšni strici so kar 50 let vedno enaki. Zdravih, moških obrazov, širokih pleč in širokih korakov, po značaju so skoraj vsi originali na zunaj in znotraj, sicer pa lahko zamenjate drugega z drugim.

Skisani časi so, kaj bi vam pravil, prleškega strica se pa še niso prijeli. Možak je sodar. Pritrkava po sodih že leta in leta dan za dnem, časi se izpreminjajo, prleška židana volja je pa še vedno predvotno blago. Vino je še vedno dobro, pravi stric in sodi so še vedno okrogli, če ga vprašate, kako živi. Sicer pa pri delu navadno ne govori. Vihti neprenehoma kladivo, niti znojneča čela si ne ulegne obrisati, pleše okoli sode ter izpusti od časa do časa dobrodušno kakšnega »vrag« iz ust.

— Vraga, žejen sen, da bi jesti pija! pravi ter zvrne kozarec kot bi mignil. Potem se enkrat in še — nazadnje pa pravi delodajalcu, da se je streklenica razsušila in da pušča. Morje pijače, ki steče v strica med delom, pa delu nič ne škoduje. Stric tolče varno, samo nekoliko bolj čvrsto. Ako ga dobiti noč pri delu, ki ga še ni končal, tudi ne neha. Dokler nosi gospodar polne litre, se stric vrti okrog sode.

Potem je večerja, prav za prav banket. Kajti stric je pravi gospod, sploh so v Prlekiji delavci v časteh ter jih pogoščajo z vsem, kar premorejo, čeprav potem sami trpe pomanjkanje. Toda samo kmetje, odnosno domačini, ker »gospodski« spoštujejo delavce prav tako malo ali še morda manj kot delodajalci drugje po širnem svetu.

Stric se masti, toda zmerno. Pravi, da ni lačen. — Samo žaja me nekšni vrag! pravi ter zvrta kozarec. V začetku se mu mudi domov, potem pa kmalu pozabi na dom, ko se še vedno vrste litri za litrom. Stric je še vedno bister, samo nekoliko zgovornejši. Govori, kako je bilo pri vojaki. Bil je junak. Toda odlikoval se je v četi, kjer so hoteli obificirji, vedeti vse bolje kot on, kar ga je nekoč tako razkačilo, da je zlomil poročniku sabljo in mu jo vrgel pred noge.

— Pa potem?

Pri teh krasnih spominih pa postane stric mahoma pijan. Nicesar se več ne spominja. Govori kot bi rožice sadil — o svoji ženi. Sploh je to najzanesljivejši znak, da je nekoč pijan tudi v Prlekiji. Stric pravi, da je njegova žena fina, nobena se ne more meriti z njo.

Stric začne peti. Postuha nima, pač pa glas. Šipe se tresejo na oknu in zunaj se sliši oglašati petelin in pes.

Končno se napotim s stricem domov. Zunaj je egiptovska tema in dežuje. Stric je

naprtil na pleča zaboj z orodjem, v rokah pa ima še žagi in sekiro. Hoče nesti vse sam, nicesar ne da iz rok. Svetim s prleško laterno, v Prlekiji so namreč tudi laterne prleške.

Daleč je v domačo vas, v pravem pomenu čez hribe in doline morava, po vrhah — vseh na vrhu hriba — po polah ob globokih kolovozih, mimo čepečih, starinskih zidanic, spečih, pokvečenih hiš po podstenjih (hodnikih iz lovice ob hišah), skozi popolnoma temni gozd, po strmih senožitih ob vinogradih in travnikih po dolini — pot se vleče brez konca.

Stric vedno zaostaja. Neprenehoma pada, da kar bobni, orodje šklepeti, stric pa poje. — Počakaj, jas sou opa! pravi pa poje naprej. Svetim mu, da se skobaca na noge. Včasih pade sredi refrena, zato leži, dokler ne odpoje do konca. Sekira žvižga med padcem po zraku, toda stric pada vedno srečno, tudi žag ne polomi.

Greva mimo hiše »ne vrhic, kar stric telefne na podstenje pod okno, da se strese vsa hiša.

— Le glej, da mi neš kuče podrla! se oglasi v hiši drugi stric.

— Ti pa se le babe drži, da neš s štam-peta opa! mu odgovori stric pod oknom.

Kmalu je pa doletela strica buja nezgoda. Pot je držala mimo mlake, jame v kakršnih se nabira deževnica za napajanje živine. Takšne mlake so navadno globoke za višino moža. Opozoril sem strica tudi na to mlako kot na vsako nevarno mesto ob poti. Mlako se pa zopet oglasi za menoj: — Počakaj, jas sou v mlaki!

Posevtil sem in res je stric do pasu v vodi, roki pa drži z žagami in sekiro nad glavo. Toda preden mu hočem odvzeti orodje iz rok, se skobaca sam iz mlake. Komaj je na nogah. Že zopet poje.

Prišla sva v dolino Kakšnih 50 korakov od poti, ob mogočnem hrastu med jelševjem se suklija visoko višnjeve plamen. Stric obstane ter pravi: — Vidiš, pčenzi cvetejo! — Vrag sedi na njhi!

Okrog ognja plešejo čudne sence. Vidiš vraga kak pleše! Pa burklo ma v rokahi!

In res brez posebne fantazije se je zdelo, kot da pleše rogač okrog čudnega ognja. Toda stricu ne morem dopovedati, da je ta ogenj v zvezi z močvirskim vplivom. Preveč je še vedno vkoreninjena vera, da »cvete denar«, kjer je zakopan.

— Zebe ga, vraga, pa se grejel pravim — Naj ga le zebe, zakaj pa neče pitil Vi-diš, mene pa nič ne zebe!

Končno se plamen odtrga pri tleh ter žvigne kvišku hrast in jelševje pa zopet zagrne popolna tema.

Pričapljava do stričevega doma. Toda stric gre mimo vrat h gospodarskim si-siopjem.

— Stric, tu so vrata!

— Sè ven! Le tiho bodi, da neš babe

zbegal! Jas grem v listnjak spoti! Zavlekel se je v listje blaten in premočen do kože. Zjutraj je s prvim dnem romal zopet na delo v drugi oddaljeni vrh. Tako živi leto za letom. Sodi so še pač vedno okrogli in vince sladko.

Na Silvestrovo in na dan novega leta moramo brezpogojno v opereto

NETOPR

Smeha, zabave, muzike ter lepega za oči in ušesa bo dovolj za celo prihodnje leto! Zato hitimo sedaj takoj po vstopnice za

ELITNI KINO MATICA

Predstave danes ob 4., 6 in 9 1/2 — jutri ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer. Telefon 2124.

Vsesokolski zleti v številkah

Ko je v avgustu 1884 umrl Miroslav Tyrš, je sprejelo ustanovitelja sokolstva na njegovi zadnji poti skozi Prago na Olšane 89 sokolskih društev s 1600 člani in 72 praporci. Toda kaj je bila ta udeležba v primeru z ogromnimi množicami Sokolov, ki so se udeležili poznejših vsesokolskih zletov! O tem nam pripoveduje Josef Bartoš v drugi izdaji svoje knjige o Miroslavu Tyršu.

Se pod Tyrševim vodstvom telovadi na Streleckem otrovu 720 Sokolov, piše Bartoš. Ob drugem zletu 1891 naraste število že na 2473, a štiri leta pozneje, ko se je vršil v Pragi tretji zlet, se ga je udeležilo 4287 Sokolov. Ob IV. zletu 1891 je prvi prikorakalo na telovadišče 860 Sokolov, kar je bil nov čimtelj, ki danes težko razumemo njega pomen. Telovadec je pa bilo že 6705. A ko je bil l. 1907 v Pragi peti zlet, je bilo razmerje članic do članov že 2500 : 7600. Šesti zlet l. 1912 se je imenoval splošno zlet slovanskega sokolstva. Poleg 18.000 Sokolov in 550 Sokolic je nastopilo tudi 1050 naraščajnikov, 2097 dijakov in 1980 dijakinj.

Potem je svetovna vojna začasno ustavila sokolsko delo. Toda že l. 1920 smo imeli sedmi vsesokolski zlet, ki se ga je udeležilo 27.008 članov, 23.472 članice, 19.612 naraščajnikov in 11.180 dijakov. Osmi zlet l. 1923 je bil višek sokolskega prizadevanja, kajti zbral je na telovadišču 29.804 člane, 17.125 članice, 17.678 naraščajnikov, 17.497 naraščajnic, 7030 dijakov in 6340 dijakinj.

Sokolskih zletov si pa ne moremo misliti brez sprevedov in Pragi. Tudi sprevedil so storili svoje delo, ki ga ne smemo podcenjevati. In tudi tu naletimo na presenetljiv porast udeležencev. Leta 1882 je korakalo skozi Prago 1572 Sokolov v kroju, deset pozneje 5529, l. 1895 že 7533, l. 1901 je bilo v sprevedu 11.895 Sokolov in l. 1907 že 12.555. Šesti zlet je privabil v Prago 17.712 Sokolov v kroju, poleg tega pa nad 900 ameriških Čehov, 350 Bolgarov, nad 800 Rusov, 1164 Srbov, 500 Hrvatov, 500 Slovencev, 23 Slovakov, 19 Poljakov nad 100 Francozov in 30 Madžarov. Leta 1920 je pa korakalo v sokolskem sprevedu že 35.000 članov in 13.300 članic, a leta 1926 35.583 članov in 10.778 članice.

Pregnani vlomilci

Vaše pri Litiji, 29. decembra.

Sredi preteklega noči so se pojavili v našem trgu drzni vlomilci in si izbrali hišo tukajšnjega poštarja g. Kimoveca, ki ima v visokem pritličju uradne prostore. Proti jutru, so začeli domači sumljive glasove z dvorišča. Kar šum le ni poleglo, je vstal eden domačih, ter odšel z lučjo v roki v poštno sobo. Še toliko je imel drzni nočni obiskovalec časa, da je smuknil skozi razbito okno na dvorišče in od tamkaj v noč, ter je pravočasno ušel zasledovalcu.

Vsa hiša je bila seveda na mah na nogah. Klic: »Na pošti so vlomilci!...« je predramil vso sososko. Na kraj vloga so prišli orožniki s komandirjem narednikom g. Kurnikom. Preiskava, ki jo je vodil komandir domače orožniške stanice, je ugotovila, da je prišel vlomilec z dvorišča na lestvi, ki si jo je izposodil pri sosedu. Pri sedši do visokega pritličja je razbil šipo, zlezel skozi odprtino v hišo in se seveda takoj lotil posla v poštni pisarni.

V naglici je prišel stikati za denarjem, na razpolago mu je bila tudi ravnanjka dopela pošiljatev kolekov in znamk, ki jih pa zaradi nenadne obiska domačih ni utegnil odnesti. Zanimivo je, da ni utegnil vlomilec pobasati v žep niti ameriških in drugih inozemskih denarnih pisem, ki so jih poslali sorodniki svojem za novo leto. Sploh je bil plen prav malenkosten. Vlomilec iščejo zdaj orožniki. Vse kaže, da svedrovi dobro poznajo naš kraj. O tem priča tudi dejstvo, da je bilo v zadnjem času pri nas več tatvin, tatovom pa niso prišli na sled.

Lepo vedenje spremljevalec srčne omike

Kaj moramo vedeti, če hočemo biti v tramvaju, na ulici in v avtomobilu dostojni in olikani

Lepo vedenje je spremljevalec srčne omike in zato vidno, da polagajo vedno večjo važnost nanj tudi delavski in kmečki sloji. Naš kmet je bil še nekaj let pred vojno okorn in neroden tako, da po mestu skoraj ni znal hoditi, zdaj pa marsikateri kmet v mestu ne spozna, da ni mešanec. Še bolj velja to za delavca, ki pravilno razume pomen dostojnega, lepega vedenja. Seveda pa v tem pogledu še daleč ni pri nas vse tako, kakor bi moralo biti. To velja posebno za vedenje izven doma za vse sloje, tudi za tiste, ki si domišljajo, da je pri njih lepo vedenje že v krvi. Zato ne bo odveč nekaj splošnih navodil, ki jih posnemamo iz Karl Cajčkovskega odnosa Andreasozevega dela »Družabni svetovalec za vse življenjske okoliščine«.

V tramvaju

Ljudje dajejo navadno tem več na lepo vedenje, čim tesnejše medsebojne družabne stike navežejo. Pri tem se pa poveča tudi nevarnost večjih ali manjših pregreškov zoper formo v tej ali oni zadevi. Iz tega sledi, da v javnih prometnih sredstvih ne najdemo več tako velike razlike v vedenju ljudi, kakor na ulici, vendar pa nudi na pr. polno zaseden voz cestne železnice opazovalcu neizbrano število najrazličnejših nerodnosti. Zato je potrebna čisto velika spretnost in

zanesejiv takt, da ohranimo na železnici in na cestni železnici vedno formo, ne da bi človek izgubil s tem kaj na svojem ugledu pred brezobzirnimi in nedostojnimi ljudmi. Pri vstopu se ne smemo prerivati in tlačiti. Ljudem, ki jim gre sicer prednost, gre prednost tudi tu. Dami, ki jo spremlja, pomaga gospod vstopiti. Enako se pomaga bolnim ljudem ali invalidom s tem, da jih podpremo, če stojimo nižje, ali pa jim podamo s ploščadke roko v pomoč. Pri vstopu v tramvaj klicati še v slovo nimam, ki se nas spremili do tramvaja, kakor da se ne bomo nikoli več videli, je smešno. Pri vstopanju in izstopanju spada desna roka na sprednji opiralni drog. Kdor ne pazi na to, lahko pade, tudi če vozi tramvaj počasi. Če se tramvaj že premika, more moški teči nekaj korakov za njim, da ga se ujame. Teči za tramvajem daleč je pa smešno. Dama nikoli ne skačejo v tramvaj ali iz njega, temveč raje počakajo, da prispe naslednji voz.

Vstopati in izstopati med vožnjo je po cestno - policijskih predpisih prepovedano. Kdor pa vendar to dela, ne da bi bil izrujen, ogroža ne le samo sebe, temveč povzroča neprijetnosti uslužbenecem in v zadrževanju tramvaja tudi drugim potnikom. Predno skoči iz tramvaja, pogledaj, če se ne bliža motorno vozilo. Z izstopom se ne čaka do zadnjega trenutka. Dostojen človek pa tudi ne stopi takoj ob vstopu k izhodu ali celo na stopnico. Posebno starejše ženske hočejo biti navadno prve pri izhodu. Zato pa navadno zelo previdno izstopajo in zadržujejo s tem druge izstopajoče. Iz praktičnih ozirov bi morali torej starejši ljudje pustiti naprej gibljivejšo mladino.

Gospod izstopi pred damo, ki jo spremlja in ji pomaga z roko izstopiti. Tuji dami, ki ji ni dolžan pomagati, pa da po potrebi prednost tudi pri izstopanju. Če je tramvaj prenapolnjen, je najbolje počakati naslednjega. Na cestni železnici se sčasoma razpade navada smatrati priklonni voz za nekakšen slabši razred. Tudi če bi bilo to utemeljeno, nima pomena tlačiti se v motorni voz, če je v priklonnem dovolj prostora. Znani pojav, da je čisto v vozu dovolj prostora, na ploščadi pa velika gneča, bi moral napotiti vsakega, da se umakne v voz in ne stoji med

vrati ali na ploščadi. Vrata in izhodi naj ostanejo po možnosti prosti.

Pri vstopu v tramvaj se prepričamo, če ne gre kdo za nami. Če nihče ne gre, zapremo po možnosti brez ropota vrata. Vrata se pustijo odprta samo v hudi vročini. Starim in betežnim ljudem prepustimo v polno zasedenem vagonu svoja mesta. (Proti temu se pri nas največ greši!). To so dolžni storiti zlasti mladi gospodje in dekleta. Materam ali sploh ljudem, ki drže dele v naročju, je treba nemudoma ponuditi mesto, da lahko sedejo. Te lepe navade pa ne podpiramo, če namenoma držimo v naročju večjega otroka, ki bi lahko stal, samo zato, da si tako priborimo sedež.

Znani dami mora gospod takoj ponuditi mesto. Do neznanih dam nima te dolžnosti, vendar je pa umestna uljudnost, ki z njo stori prijazno to uslugo dami, stoječi tik njega. Pri tem je čisto odveč vprašati: Vam smem ponuditi svoje mesto? S tem, da vstanemo, to itak dovolj jasno povemo. Dama sede s prijazno in tiho zahvalo. Ne sme pa take usluge sprejeti molče ali samo s prikimanjem kakor samo ob sebi umevne stvari. Gospod, ki spremlja damo, se tudi zahvali s tem, da se odkrije.

Če je odstopil gospod svoje mesto dami, ki jo je morda spremljal šolar, pripada mesto, ki se pozneje izprazni, temu gospodu, nikakor pa ne fantiču. Če se pa dame pri vstopu v polno zasedeni tramvaj vprašujejo oziroma, kdo jim odstopi mesto, pri tem pa še delajo različne grimase, pomagajo pripravi moške do tega, da popolnoma opuste to lepo navado, ki sicer že itak izginja. Priporočila se pozornost ponuditi ljudem, ki spadajo skupaj, pa morajo sedeti ločeno, zamenjavo mest, da jim omogočimo sedeti skupaj. Za to prijaznost smemo tudi prostiti, toda zelo uljudno, če ne gre za ljudi prevelike starostne ali stanovske razlike. Stojec občinstvo se drži v ta namen določenih jermenov, zaves ali mrež za prtljago, nikakor pa ne ramen svojih sosedov. Grdo je tudi, če se stojeci opira na naslanjala klopi tako, da moti sedečega. Če tramvaj ni prenapolnjen, sploh ne smemo stati preblizu sedežih ali stoječih potnikov.

Ko se sedež oprosti, ne planemo nanj divje, temveč sedemo počasi in mirno. Če nas kdo prebije, ga pustimo, ne da bi delali

srdito grimaso ali celo po nepotrebnem govorili. Moški prepuste v takih primerih vedno mesto ženskam, tudi tujim. Pripraviti in prešteti med vožnjo denar je uljudnost, ki prihrani sprevodniku čas in mu omogoči hitreje postreči drugim potnikom. Če nima sprevodnik drobiža, da bi nam menjal večji bankovec, tedaj molče izstopimo. Ponekod je navada, da gospod plača dami vojni listek, drugod pa ne. Gospod stori najboljšo, če se dela kakor bi hotel plačati oba listka, ko pa vzame dama denarnico iz ročne torbice, se ne spodobi prerakanje o tem, kdo bo plačal. Enako sprejme gospod denar za vojni listek, ki mu ga hoče dama dati, če ne takoj, pa vsaj po drugem pozivu. Dostojno tudi ni prerakati se dolgo o voznini.

Vesih si potnik prihrani neprijetnosti, če takoj pogleda, ali je vojni listek pravilno označen in preštet. Tudi če se sprevodnik zmoti, prekrši potnik pri prestopu predpise cestne železnice. Priporočila se spraviti vojni listek vedno v isti žep, da ga pri prestopu ni treba iskati po vseh žepih. Kot puščanje za klubokom pa vojni listek človeku ne pristaja. Napram sprevodniku se vedemo uljudno. Če pride do spora, se ne spuščamo v neprijetne in pozornost vzbujajoče debate, temveč si zapomnimo številko tramvaja ter dan in uro, potem se pa oburno na vostvo cestne železnice. Treba se je pa seveda pokoriti prometnim predpisom. Niti dama,

ki včasih mislijo, da jim gre izjemen položaj, se ne morejo upirati splošnim prometnim predpisom.

Zavrtkov ne smemo polagati na klopi in z njimi moramo ravnati previdno, da niso v nadlego drugim potnikom. Večjih zavrtkov ali celih bal v tramvaj ne smemo jemati. Razvaliti se v tramvaju na klopi je nedostojno. Če nima drugi potnik mesta, se mu umaknemo kolikor mogoče v stran. Kopi v tramvaju niso divani ali naslanjači, niti ne služijo temu namenu. Če se torej preveč opiramo, nadlegujemo potnika pred in za seboj, če se pa zlekemo, jemljemo mesto sosedu in dregamo potnika za seboj, če imamo preširoka ramena. Noge se ne drže križem, niti jih ne smemo iztegniti, niti dvigniti tako, da bi se mogli s komolcem nasloniti na kolena. Dostojno tudi ni podpirati si glavo ali držati jo v dlaneh. Dežnik in palico je treba držati pokonci, mokrega dežnika ne smemo postaviti med sebe in sosedu. Tudi z drugimi mokrimi predmeti, z zimsko sportno opremo itd. ravnamo previdno.

Kaditi je dovoljeno samo na ploščadi. Če si pa pomočnega prižigane cigareto v tramvaju, se zahvalimo za opozorilo in se oprostimo, potem pa cigareto takoj ugasnemo, ne da bi si na hitro roko privoščili še nekaj »požirkov« dima. Na otroke je treba strogo paziti, da ne nadlegujejo potnikov. Tudi pri čitanju novin večjega formata se je treba ozirati na sosedu. Novin ne smemo držati nasproti sedežim ljudem tik pred nosom, niti tako, da bi tvorile okrog nas španek stono. Vsake novine se dajo primerno zložiti, da jih lahko nemoteno čitamo. Ne spodobi se vobče gledati čitajočemu sosedu v novine, knjigo ali celo v pismo.

Glasi in preveč zgovorni pogovori sploh ne spadajo v tramvaj. Burne debate motijo druge potnike ali pa vzbujajo preveč zanimanja. Preočito prisluškovanje tujim pogovorom je nedostojno. Glasno navajanje imen je nedostojna brezobzirnost do imenovanega. Saj ima lahko neprijetne posledice tudi za govorčega, kajti v tramvaju so lahko znanci imenovanega, ki mu povedo, kar so slišali. O zasebnih zadevah se ne govori javno v tramvaju. Zato nikoli nikogar ne vprašamo, koliko ima plače, kako grede kupčije itd. Tudi druge kočljive pogovore odložimo na primernejši čas in na primernejše mesto. Zogibati se je treba tudi izmenjavi političnih nazorov, ki bi utegnili puzneje poseči morda strastno v nje tudi ljudje, ki jim do tega nič ni. Sepetati si skrivaj z roko na ustih, je nedostojno.

V tramvaju se vobče ne sme jesti, kakor tudi ne na ulici; ne smemo pa zameriti ljudem, ki se morajo v svojem poklicu mnogo voziti, če v vagonu ali tramvaju malo prigriznejo in če znajo to storiti dostojno. Grda brezobzirnost je kašljati nasproti sedečemu potniku v obraz, ne da bi si zatisnili usta z robcem, ali vsaj z roko. Izkašljani bacili se razlete čisto več metrov daleč in lahko jih vdihna nasproti sedeči potnik. Pa tudi če nihče ne sedi nasproti nam, je nedostojno prosto kašljati in kihati.

Čiščenje nohtov in druga taka opravila ne spadajo v tramvaj. Če pa kdo to počneja, ne delamo opazki, niti ne kažemo nevolje. Kakor v tramvaju, se vedemo tudi v železniškem vozu. Če pa potujemo daleč, po pravici uveljavimo zahteve po večjem udobstvu tako, da morajo biti potniki poučeni še o drugih pravilih.

Na ulici, na hodniku

Na hodniku se je treba ogibati tako, da se ne zaletavamo drug v drugega. Sicer pripada damam, družabno višje stoječim modrim, starem, bolehim in pohabljenim ljudem prednost, pa tudi ti so dolžni ogibati se in ne smejo čakati ali računati s tem, da se jim napravi prostor. Ogibati se morajo tudi dame in družabno višje stoječi, čeprav se jim hoče od nasprotne strani prihajajoči prvi umakniti. Kdor se za ta pravila ne zmeni in hodi po ulici našopirjen, kakor bi razen njega nikogar ne bilo na svetu, dokazuje, da je neotesan.

Na ozkih, slabih ali nesigurnih hodnikih odnosno ulicah ima pravilo o umikanju izjemo, da prepustimo varnejšo in boljšo stran poti dami, starejšemu gospodu, invalidu itd. (Sicer se pa pri nas peši itak pri umikanju na ulici ne drže nobenega pravila, kar je treba vsekar grajati). V mestih je to na ozkih hodnikih h hšam obrnjena stran. Če je treba, mora ogibajoči umakniti se na cesto, ne sme pa pozabiti, da utegne od zadaj pridrveti vozilo. Če je na ozki cesti, ozki ga-

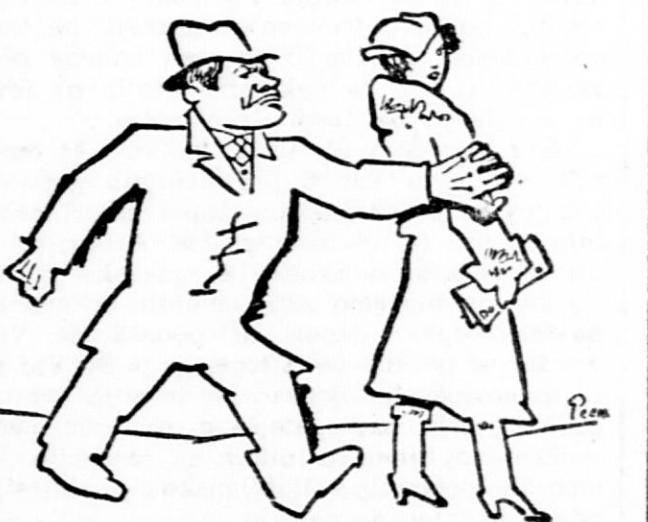
zi, v visokem snegu ali na ozki, s peskom posuti stezi po oledenem hodniku, prostor samo za enega, se je treba vedno umakniti dami, starčki, bolnemu ali pohabljenemu človeku. V ozkih prehodih, ozkih vratih ali na ozkih hodnikih počakamo, da gre mino nasproti prihajajoči. Prednost inajo tu zopet dame, družabno višje stoječi in starejši gospodje.

Njim se daje tudi prednost in se jih pušči mimo, če gredo v isto smer. Gospod, ki spremlja damo, pa stopi naprej, če preti nevarnost, ali če je pot slaba. Skozi vrata pustimo najprej damo ali družabno višje stoječega gospoda in sicer tako, da mu odpremo vrata in se skromno umaknemo. Če nastane tekmovanje v uljudnosti s tem, da kdo noče sprejeti ponujane počastitve, temveč da sam drugemu prednost, se ne smemo obotavljati. Tisti, ki mu je bila vdrgniti dana prednost, jo mora takoj sprejeti. Tistemu, ki gre za nami, pridržimo vrata, če ni predaleč. Če je razdalja tako velika, da lahko vrata mirno zapremo, predno pride do njih prihajajoči, ni treba vrat držati. Prihajajoči se bo gotovo požuril, če opazi našo uljudnost in nas ne bo pustil dolgo čakati.

Pri vstopanju skozi vrata veljajo ista pravila, kakor v vseh podobnih primerih. Kdor prvi vstopi, podrži drugemu vrata. Če nesemo v živahnem prometu na ulici zavitek, ga po možnosti ne držimo pod pazduho, ker bi se lahko v koga zaleteli. Iz istega vzroka je umestno v gneči ne tiščati rok v žepih skupnje in ne nositi pod pazduho aktovke. Kdor nese težjo prtljago, ni oproščen dolžnosti umikanja. Večje predmete je treba nositi po cesti, ne pa po hodniku. Če je prehod tesen tako, da se je treba zasukati do četrtine ali polovice, se je treba obrniti k sebi z obrazom, ne pa s hrbti. Če se umakne nasproti idočim na isto stran, ostani na svoji strani, sicer nastane mučno skakanje sem in tja. Kratko opravilo z obeh strani je seveda umestno.

Grobo bi bilo nasproti prihajajočemu ali tistega, ki ga hočemo prehiteti, pahniti z roko v stran. Grobo je tudi ločiti dva skupaj idoča in napraviti si med njima pot. Ne ho-

ti nikoli po nepotrebnem po cesti. Na križišču ali na vogalu ne prehitvaj še v zadnjem trenutku počez idočega človeka, posebno ne dame. Če opaziš, da te hoče kdo prehiteti, se mu po potrebi umakni in ne čakaj, da bi te prosil. Brezobzirno je koracati tebi nič meni nič naprej, kakor da nisi ničesar opazil. Če hočeš prehiteti, si lahko izprosiš prostor, če ti ga ne napravi. Pri damah in družabno višje stoječih pa smeš to storiti le, če ni druge možnosti, da bi jih prehitel n. pr. s tem, da stopiš na cesto.

Na hodniku, ki je tako ozek, da gresta po njem samo dva, je treba hoditi med živahnim prometom tako, da gresta drug ob drugem samo napol ali pa sploh drug za drugim, ker bi se moral tretji prihajajoči umakniti na cesto. Pri tem stopi gospod za damo, podrejeni za predstojnika, mlajši za starejšega. Pri živahnem prometu ni dovoljeno,

da bi hodili skupaj več kot trije. Pri vsakem srečanju se pa mora vrsta razgrniti in napraviti prostor. V takih primerih poedinci niso dolžni umakniti se. Če se po nepredvidnosti v koga zaletimo ali sicer nehote nadlegujemo mimoidočega, smo dolžni uljudno opravičiti se. Pri tem se vedno odkrijemo. Opravičilo je lahko zelo kratko, ne sme pa zveneti neprijazno. Če se sam v koga zaletiš ali če se moraš opravičiti dami, se izražaj prijazneje. Niti dame se ne ponižajo, če se po potrebi prijazno opravičijo gospodu.

Tudi če ni nobenega dvoma, da se je zaletel vate mimoidoči, najdi brž besedico uljudnega opravičila tudi takrat, kadar se mimoidoči ni dostojno opravičil. Z uljudnostjo osramotih neotesanec, sam pa pokaže srčno omiko. To je najboljši orožje proti pobalinstvu. Izdal bi se pa takoj, da ne poznaš pravi lepega vedenja, če bi drugemu takoj očital neznažno nerodnost ali če bi ga celo nahruil. Nedostojnim, izvajajočim ljudem, ki se namenoma zaletavajo v mimoidoče, se iz previdnosti raje umakni. Pri takih ljudeh z uljudnostjo ničesar ne opraviči. Ogibaj se besednih spopadov v javnosti. Posebno dame se pod nobenim pogojem ne smejo spustiti v prekanje. Če se na ulici zbero ljudje, je dolžnost moškega pogledati, kaj se je zgodilo, ker bi morda lahko kaj pomagal. Če ne more sam pomagati, mora poklicati pomoč. Če je pa pomoč že tu, naj gre svojo pot. Delati se važnega je smešno. Ni lepo ustavljati se iz gole radovednosti in zijati okrog sebe. Dame se ne smejo prerivati v gneči. Ustavljati se sredi živahne ulice dami ni priporočljivo, ker ji lahko prinese neprijetnost.

V avtomobilu

Če se peljemo v avtomobilu sami, sedemo tako, da nam šofer ne zakriva razgleda, če ima avto razgled naprej. Pri večini naših avtomobilov, ki imajo volan na desni strani, sedemo torej na levo. Včasih pa damo prednost častnemu mestu, kakor v avtomobilih, ki imajo volan na levi strani. Če se pelje gospod daleč — damam se taka vožnja v najetem avtomobilu brez spretnosti ne priporoča — lahko sedemo tudi k šoferju, da moremo slediti vožnji po zemljevidu in dati šoferju navodila.

Če se pelje gospod z damo v avtomobilu, jo pusti sedeti na desno stran. Če bi rada imela razgled naprej, pripada dami mesto, ki je z njega lepi razgled. V odprtem avtomobilu sedi dama pri šoferju, da je zavarošana pred vetrom in prahom. Ta sedež je tudi najbližji težišču voza tako, da se najmanj tresi. V zaprtim avtomobilu pa sede gospod k šoferju. Ost ne pusti lastnika avtomobila sedeti samega za volanom kol plačnega šoferja, temveč sede k njemu. Če se peljejo trije v najetem avtomobilu, ki ima poleg dveh udobnih mest zadaj še dva majhna sklopna sedeža, sede tretji, posebno na daljši vožnji glede na udobnost vseh treh na večji sedež kraj šoferja, razen če bi bil s steno ločen od drugih dveh ali pa če gre za gospoda, ki spremlja dve dami. V tem primeru sede na sklopni sedež in se obrne k damama z bokom.

V polno zasedenem šestdesedemnem avtu je častno mesto desno zadaj, kraj njega je drugo mesto, tretje je pred častnim mestom, kraj njega levo četrti in kraj šoferja je peto mesto. Je pa še cela vrsta raznih možnosti pri razdeljevanju sedežev, ki se pa dajo vse rešiti po navedenih načelih in primerih.

Za dolge vožnje se je treba primerno obleči. Koža nas varuje najbolje prahu in vetra, zato so najprimernejši usnjeni plašči in jopiči, pozimi podloženi s kožuhovom. Glave pokriva avtomobilska čepica. Kdor ima občutljive oči, si jih zavaruje z očali. Na roke spadajo trpežne usnjene rokavice. V avtomobil ne jemljemo obleke, ki plapolava v zraku. Tisti, ki šofira vzame na daljšo vožnjo iz mesta po možnosti avtomobilsko ali sportno čepico. Šofirati v slanniku ali v trdem klubuku ni lepo. Če povabimo koga na izlet z lastnim ali najetim avtomobilom, moramo kriti vse stroške za avtomobil, napitnino, hrano šoferju, bencin, mitnino itd. Kot gost lastnika zasebnega avtomobila izrazimo svojo priznanje z napitnino šoferju. Če se pripelje dama z gospodom v avtomobilu pred gostilno, restavracijo, kino itd., bi bilo z njene strani netaktno, če bi gospodu, ki se mora še baviti s šoferjem, ušla naprej v lokal. V takih primerih mora dama počakati ob strani na svojega spremljevalca. Podobna netaktnost je, če ostane gospoda, ki je odpeljal damo z avtomobilom domov, sedeti v avtomobilu, dočim mora dama sama od avtomobila do hišnih vrat.

Dam ni treba menjavati večjih bankovcev pri plačevanju za vožnjo s takšnim, moramo imeti pripravljen drobiž. Prerakaju s šoferjem se je treba izogniti posebno v navzočnosti dam. Če avto nima taksametra ali če se ustavi izven mesta, kakor se zgodi pri dolgih vožnjah, se domeniimo glede voznine s šoferjem pred vožnjo, pri plačevanju mu pa damo primerno napitnino. Kdor si lahko privošč vožnjo z avtomobilom, ne sme gledati na nekaj dinarjev več ali manj.

Materina modrost.

— Gospa, zakaj pa ne dovolite hčerki, da bi se šla z menoj smučati? Kaj mi ne zaupate?
— Seveda vam zaupam.
— Morda pa ne zaupate svoji hčerki?

— Tudi nji zaupam.
— Zakaj torej ne dovolite?
— Ker ne zaupam vama dvema, če sta skupaj.

Na pošti.

— Ali je prišlo pismo poste restante za Nino Pelzer?
— Ne, gospodična, pač pa za Ninino Pepelzer.

— Je že v redu, moj fant namreč jecja.

Na priporočilo.

— Kaj, s tem pekovskim pomočnikom se hočeš zaročiti? Saj ga poznaš komaj 14 dni!

— Že res. toda moja prijateljica je bila poročena z njim 4 mesece in ga je prav toplo priporočila.

Mihail Zoščenko

Slučaj v bolnici

V februarju, bratci moji, sem zbolel. Legel sem v mestno bolnico. In tako vam ležim, veste, v mestni bolnici, ležim se in duševno počivam. Vsenaokrog pa tiho in mirno, da nikoli tega. Povsod snaga in red. celo ležati je človeku nerodno. A če hočeš pljunuti evro ti pljuvalnika. Hočeš sesti — stol imaš pri rokah, če se hočeš usekniti usekni se, kolikor ti drago v roko, a v rjuho — bog varuj, v rjuho za vse na svetu ne dovolijo. Pravijo, da tega ni v pravilniku.

No pa se potolažiš. In ni da bi se ne potolažil. Toliko je naokrog postrežbe, toliko laskanja, da nikoli tega. Leži, pomisli, takle oguljeni človek, pa mu nosijo obed in posteljo postiljajo in barometer vtikajo pod pazduho in klistirajo ga lastnorodno in celo za njegovo zdravje se zanimajo. In kdo se zanima? Važni, vodilni ljudje — zdravniki, doktorji, sestrice in pa še ranocelniki Ivan Ivanovič. Pa sem začutil tako globoko hval-

ležnost do vsega tega osobja, da sem sklenil doprinesiti gnotno hvaležnost. — Vsem ne moreš dati, — sem pomislil, — toliko ne premoreš. Enemu dam, si mislim. A komu — to bomo videli.

In vidim: nikomur drugemu ne moreš dati, nego ranocelniku Ivanu Ivanoviču. Možak, da bi ga spak, je krepak in dostojanstven, prizadeva si pa tudi najbolj in kar iz kože leze.

— Pa naj bo, si mislim, niemu dam. In začel sem razmišljati, kako bi mu stisnil, da bi ne žalil njegovega dostojanstva in da bi me za to ne kresnil po nosu.

Naključje je kmalu naneslo. Stopil je ranocelnik k moji postelji in pozdravil:

— Zdravstvujte, — pravi, kako pa kaj zdravje. — Ste opravili potrebo?

Aha, si mislim, že kljuje.

— Seveda sem jo, — pravim, — pa je nekdo izmed bolnikov nočno posodo odnesel. Če bi pa radi sedli — kar sedite k meni na posteljo. Se bova kaj pomnila.

Frisedel je ranocelnik na posteljo in sedi.

— No, — mu pravim, — kako je

kaj, kaj pišejo, se kaj dobro zasluži? — Zaslužek, — pravi, — ni velik. a kar je inteligentnejših bolnikov, prav gotovo stisnejo ga v roko, tudi če so že v zadnjih zdihljajih.

— Izvolite, — pravim. V zadnjih zdihljajih sicer še nisem, dam pa rad. In celo že davno sem sanjal o tem.

Potegnul sem izpod zglavja denar in mu ga dal. Sprejel ga je zelo ljubezljivo in z roko mi je pomahal v zahvalo.

A drugi dan se je vse to začelo.

Ležal sem zelo mirno in zadovoljno, nihče me doslej ni nadleval, a zdaj se je ranocelniku Ivanu Ivanoviču menda kar zmešalo od moje gnotne hvaležnosti. Čez dan jo primaha desetkrat ali petnajstkrat k moji postelji. Zdam mi popravi zglavje, zdaj me odveče v kopal, zdaj zopet mi priporoča klistiranje. Že s samimi termometri me ugonobi, pasja noga! Prej so mi merili temperaturo enkrat ali dvakrat na dan, pa je bilo dobro. Zdam mi jo pa merijo petnajstkrat. Prej je bila kopal hladna in ugajala mi je, zdaj ti pa napolni kad s kropom — da bi kar na pomoč klical.

Poskušal sem že to in ono — vse

Pribežališče grešnikov in revežev

V 22 letih je postregla mestna zastavljalnica 750.000 zastavljalcem — Letos je bilo že 17.860 zastavljalcem

Ljubljana, 31. decembra. Ljubljanci marsikaj pogrešajo, govorijo jim ne bo nikdar popolnoma ustreženo, vendar pa lahko rečemo, da bi najbolj pogrešali tisti, mestni urad, ki je po bistvu pravo pribežališče grešnikov in revežev. Žalostno je sicer ta ugotovitev, toda še bolj žalostno bi bilo, če bi meščani ne vedeli ob najhujših stiskah ne kod ne kam skat pomoči in tolažbe. Zato ni treba na dolgo in široko dokazovati, kako potrebna je v Ljubljani zastavljalnica. In menda je ni treba niti na dolgo in široko opisovati, saj je znana najširšim slojem meščanstva — čemu bi tajili.

Da je mestna zastavljalnica postregla v 22 letih okrog 750.000 zastavljalcem ter jim izplačala okrog 90 milijonov Din, nam pove toliko, da se ne moremo baš bahati, da nimamo z zastavljalnico nesebnih opravkov.

Mestna občina je ustanovila ta prekrstni zavod l. 1909 in 3. decembra istega leta je začela zastavljalnica posloovati. Prej so se Ljubljanci posluževali zastavljalnice »ferzoco«, ki je bila last nemške Kranjske hranilnice. Hranilnica je ukinila to zastavljalnico po septemberskih dogodkih l. 1908, baje iz maščevalnih nagibov. Ljubljana seveda ni mogla dolgo ostati brez zastavljalnice, zato so preštudirali takoj zastavljalnico po raznih večjih mestih in jo organizirali po njih.

Nova zastavljalnica se je razvijala tako, da je razširila svojo klijentelo po vsej kratrajni Avstriji.

Poslovalnica zastavljalnice je od l. 1928 v rdeči hiši na Poljanski cesti, prej l. pa bila v Prečni ulici.

Zastavljalnica se poslužuje največ Ljubljancev, oglašajo se pa v nji tudi zastavljanci iz raznih krajev države in ima, odnosno je imela, med svojimi klijenti celo Angleže, Francoze, Nemce, Italijane itd. Zastopani so pa skoraj vsi sloji; nihče ni varen pred njo in nihče se je ne izogiblje, ko sila prikipi do vrhunca. Najintimnejši znanosti zastavljalnice so na uradniki in majši obrtniki. Tudi znamenje časa.

Ljudje zastavljajo vsemogoče predmete. Izvestne, takšne, ki se lahko pokvarijo, zastavljalnica lahko odklanja, če jih pa sprejme, ne jamči, da ostanejo nepoškodovani. Med takšno blago spada tudi obleka, zlasti kožuhi, ki se je rad oprime mrčes. Vse blago je zavarovano proti požaru in vlomom. Mnogo je vedno zastavljenih dragocenosti, zlatnine in srebrnine, včasih je spravljeno v skladišču cel zaklad, vreden okrog 10.000.000 Din. Izmed zlatnine zastavljajo mnogo poročni prstanov, ki jih na dražbah največ prodajo, ker jih zastavljanci ne rešujejo, kar v neki meri dokazuje, da je tudi zakonska zvestoba v Ljubljani v krizi.

Da so se časi temeljito izpremenili, se pozna zadnje čase zelo tudi v zastavljalnici — ne samo po tem, da je vedno več njenih znancev, nego posebno — po tem, da prihajajo blago v zastavljalnico zastavljanci sami, brez posredovalcev. Zdjaj ni več sramota iskati pomoči v zastavljalnici kot je bilo včasih. Prejšnje čase je bilo posredovanje kar poseben poklic. Posredovalke so oprezale pred zastavljalnico na uboze žrtve, ki niso upale same vstopiti v urad. Za posredovanje so zaračunavale mastne provizije, zato je prišlo pred zastavljalnico večkrat do nekoliko preglasnega prekanja.

Uspeva pa še poklic, ki je v zvezi z zastavljalnico in ki je prav tako dobička nosen kot menjeni, prekupčevalstvo. Ob d. žbenih dneh napolnijo prekupčevalci zastavljalnico do zadnjega kotička, redki so med njimi kupci, ki kupujejo le zase. Kupujejo vse, pokažejo se pa kot pravi strokovnjaki ter jih pohlep le redko zapele, da draže manj vredno blago.

Omeniti je treba še en poklic, ki je navezan na zastavljalnico in ki v Ljubljani ne uspeva, namreč sleparije z zastavnimi listi in z blagom. Nekateri namreč prodajajo zastavne liste, potem javijo v zastavljalnici, da so jih izgubili in zahtevajo duplikat. Kdor je dovolj spreten, lahko prodaja še duplikat. Pozna se seveda še celo vrsto trikov, zato mora biti uradništvo za-

stavljalnice zelo previdno in dobro izvežbano.

Zadnjih 10 let se je zatekalo v zastavljalnico na leto povprečno po 16.000 zastavljalcem. Letos je prejelo 17.860 zastavljalcem 3.385.150 Din. Največ posojil je bilo izdanih l. 1928, 19.642 zastavljalcem 3.440.010 Din. Dnevno pride v zastavljalnico do 150 ljudi, ob dnevih pred dražbo pa tudi dvakrat več. Največ posojil izdajo v zneskih do 100 Din, največji znesek, ki so ga kdaj izplačali, je pa znašal 18.000 Din.

Denarnega prometa je bilo letos Din 7.578.375, prodali so 1490 kupcem za 209.830 Din blaga, skupno je pa bilo vse zastavljeno blago ocenjeno na okrog 13.500.000 Din. Denarnega prometa je bilo največ leta 1929, 7.678.115 Din.

Po poslovanju zastavljalnice lahko smimo, da je letošnje leto eno najhujših izmed sedmih suhih let, slaba stran je pa predla že l. 1928 in 1929 in tudi prejšnja leta od l. 1921 naprej niso bila slaba: nič boljša. Zdjaj pa menda ni več jač čas, ko ljudje ne bodo imeli več ničesar, da bi zastavili. Zadnje čase se je obrnilo toliko na boljše, da ljudem ni treba obiskovati zastavljalnice zaradi prednostnih prireditelj, ker so skoraj vse odpovedane.

Nebo v januarju 1932

Naj omenimo najprej najvažnejše nebesne pojave v nastopajočem letu. Imeli bomo dva solnčna in dva lunina mrka. Obročni solnčni mrk 7. marca bo viden na južni polovici in južnem delu Indijskega oceana in kot delni mrk v Avstraliji. Pač bo pa drugi popolni solnčni mrk 31. avgusta viden v Severni Ameriki. Američani imajo s solnčnimi mikli sploh erečo, kajti od leta 1920. bodo videli v Severni Ameriki že tretji popolni mrk. Delni lunin mrk 22. marca se pri nas ne bo videl, pač se bo pa videl v Evropi drugi delni lunin mrk 14. septembra. V nastopajočem letu pojdejo vsi zunanji planeti skozi opozicijo, razen Marsa, ki bo skoraj vse leto v neugodni legi za opazovanje in pride v opozicijo šele l. 1933. Venera bo zares v prvi polovici leta na večernem nebu, proti koncu julija pa preide na jutranje nebo. Tudi Merkur bo večkrat na jutranjem in večernem nebu za opazovanje v ugodni legi.

Solnce se zdaj že zopet vrača proti nebesnemu ekvatorju in s tem narašča dan, ki traja v januarju 9 ur 20 minut. V prvi polovici januarja je solnce v znamenju Kozoroga, 21. januarja pa vstopi v znamenje Vodnarja.

Luna se v začetku januarja oddaljuje od nebesnega ekvatorja in doseže najnižjo lego pod njim 6. januarja. Potem se vrača, prekoraci ekvator 13. januarja, doseže najvišjo lego nad njim 21. januarja in ga na povratku ponovno prekoraci 27. januarja. Lunine faze bodo: zadnji krajec l. januarja ob 2.23, mlaj 7. januarja ob 0.29, prvi krajec 15. januarja ob 21.55, ščip 23. januarja ob 14.41 in zopet zadnji krajec 30. januarja ob 10.32.

Planeti: Merkur bo za opazovanje v ugodni legi v prvi polovici januarja. Videli ga bomo na jutranjem nebu okrog 7. zjutraj, nekaj stopinj nad jugovzhodnim obzorjem.

Venera se vidi na zapadu malo po solnčnem zahodu. Njen zahod bo pa proti solncu vedno kasnejši. V začetku januarja zahaja ob 18, proti koncu pa ob 20. 11. januarja se bo pomikala Venera počasi stopinjo severno od Saturna. 10. januarja bo pa blizu Venere luna.

Mars je preblizu solnca, da bi ga videli, sicer bo pa l. februarja v konjunkciji s solncem.

Jupiter v sozvezdju Leva prehaja zdaj v ugodno lego za opazovanje. V začetku januarja vzhaja pred 20, proti koncu pa že po 17. uri. 24. januarja bo blizu Jupitra luna.

Saturn je preblizu solnca, da bi ga lahko opazovali 16. januarja bo v konjunkciji s solncem.

Uran je v sozvezdju Rih, in zahaja okrog polnoči. Vidi se kot stalnica 6. zvezdne velikosti.

Neptun je v sozvezdju Leva in vzhaja zvečer. Vidi se kot stalnica 8. zvezdne velikosti.

Legla zvezdnega firmamenta v začetku januarja ob 21, sredi januarja ob 20, proti koncu ob 19: Na severovzhodu se dviga Veliki Voz, na vzhodu stoji Lev in Rak, na jugovzhodu blizu obzorja je Veliki Pes, nad njim pa Mali Pes, Dvojčki in Orion. Na jugu se dviga nad obzorje Eridon, nad njim stoji Bik, v zenitu pa Kočijaž. Na jugozapadu blizu obzorja je Kit, nad njim Oveš, Skopeč in Andromeda. Na zapadu se tišči obzorja Pegaz, na severozapadu pa zahaja Labod.

Iz temnice litijskega Fotokluba

Litija, 31. decembra. Prav zanimivo je, da si je ustanovila Litija prvi samostojni Fotoklub, šele potem ga je dobila Ljubljana. Zdjaj pa ustanovljajo Fotoklube tudi drugi kraji v naši banovini, med njimi Zagorje in Trbovlje.

Število našega članstva prav lepo napreduje. Je pač res najpešje, ako imaš fotografski aparat ter si vtisneš na ploščo v spomin prijateljsko družbo, lepe pokrajine ali karebodi. Zivahno »knipeanje« članstva je napotilo odbor, da je se izpopolnil klubovo temnico. Članstvu so odprte nove možnosti delovanja z novim povečevalnim aparatom, ki ga je izgotovil klubov podpredsednik g. Vlado Kramaršič. S tem aparatom se člani že marljivo pripravljajo na pomladansko razstavo, ki bo za Litijo prav teko važen dogodek, kakor za vse slovenske fotomaterstvo. Članstvo dobiva aparate, plošče in sploh ves material v domačih trgovinah pri članu g. Elsnertju in g. Dermotu. Odbor pa se je pridružil eksciji ljubljanskega Fotokluba za nabavo cenejšega materiala. O uspehi ekscije je poročal na zadnjem klubovem sestanku predsednik g. Jože Zupančič, ki je navezal z ljubljanskimi tovariši iskrene stike, in bodo prišli v kratkem na obisk in na lov za našimi smotivci.

Člani, ki žele naročiti fotomaterial po znižani ceni, se naj obrnejo za podrobnije informacije na klubovega predsednika g. učitelja Zupančiča.

Odbor namerava preskrbeti svojemu članstvu tudi strokovna predavanja. V kratkem nas poseti znani ljubljanski fotomater g. Cveto Svigelj, ki nas povede s pomočjo skioptikona v kraljestvo planin. To predavanje bo privlačno gotovo tudi vse prijatelje planin in lepe narave sploh.

Da razgiblje snimanje med svojimi člani in članicami, je razpisal odbor novoletno tekmovanje. Trije najboljši posnetki bodo nagrajeni s priznanimi diplomami. Slike je treba izročiti do konca januarja klubovemu tajniku g. Francišku Kunsterju, ki daje tečmovalcem podrobne informacije. Gotovo je, da bo razpis nagrad delo v klubovi temnici, ki je v hiši g. Maksa Lajovca, še bolj poživil, ter pripravil ugodna tla za razstavo.

Narodno gledališče

Drama.
Začetek ob 20.
31. decembra, četrti: ob 21.: Trije vaški svetniki. Znižane cene.
1. januarja, petek ob 15.: Cvrček za pečjo. Znižane cene. — Ob 20. Arsene Lupin. Znižane cene.
2. januarja, sobota: Pritiljše in prvo nadstopje Red D.

Drevi na Silvestrovo sta v obeh gledaliških predstavah in sicer v dramskem gledališču točno ob 21. uri zvečer »Trije vaški svetniki« v režiji g. Lipaha in zasedbi: gg. Juvanova, Mira Danilova, Boltarjeva, Rakarjeva in Gabrijeličeva ter gg. Cesar, Lipah, Murgelj, Gregorin, Daneš, Drenovec in Potokar. V operi pa je predstava ob pol 21. uri. Poje se »Viktorija in njen huzar« pod taktirko dr. Svare in v režiji g. Povheta. V glavnih vlogah nastopijo: gg. Poličeva, Ribičeva in Španova ter gg. Gostič, Janko, Peček, Zupan in Povhe. Predstava konča ravno opolnoči ter bo ob sklepu alegorična slika — prehod iz starega v novo leto. Za obe predstavi veljajo znižane cene.

Novega leta dan v Narodnem gledališču. V petek, dne 1. januarja so v Narodnem gledališču štiri predstave, dve dramski in dve operni. Drama vpripori popoldne ob 15. uri v režiji g. Debeveca globoko občuten, božično igr »Cvrček za pečjo«. Zvečer ob 20. uri pa izredno nape-

to in zanimivo detektivsko dramo »Arsene Lupin« v režiji g. Skrbinske. Obe predstavi v običajni zasedbi. Opera vpripori popoldne ob 15. uri priključeno Kalm-novo opereto »Grafico Marice« z g. Gostičem v vlogi Tasila, zvečer ob 20. uri pa v režiji g. Krefta novo vpriporjeno opero »Carmen« z go. Thierrijevo v naslovni vlogi. Ostala zasedba »Grafice Marice« in »Carmen« je ista, kakor pri zadnji vpriporitvi. Za vse štiri predstave veljajo znižane cene.

Abonente reda D opozarjamo, da imajo v soboto 2. t. m. za svoj red v Drami komedijo »Pritiljše in prvo nadstopje«, abonente reda A pa v operi rusko opero »Knez Igor«.

Opera.
Začetek ob 20. uri.
31. decembra, četrti: ob pol 21.: Viktorija in njen huzar. Znižane cene.
1. januarja, petek ob 15.: Grafica Marice. Znižane cene. — Ob 20. Carmen. Znižane cene.
2. januarja, sobota: Knez Igor. Red A.

Esperanto

Špansko prosvetno ministrstvo je sklenilo vstaviti v državni proračun 50.000 peset kot podporo španskemu esperantskemu Institutu za ustanovitev in vzdrževanje stolic esperantskega jezika v raznih mestih. — Tudi v Grčiji je izdal prosvetni minister posebno okrožnico, ki v nji opozarja nadzornike javnih šol na esperanto, obenem pa sporoča ravnatelju učiteljske in ravnatelju poskusne šole v Atenah, da je predsednik zveze grških esperantistov dr. Stamatiadis pripravljen poučevati esperanto. Poleg tega je dovoljen pouk esperanta na šolah, kjer so za to usposobljeni učitelji — »Internacia Centra Komitato« v Zenevi pošilja na propagandno potovanje po vzhodni Evropi, Skandinaviji in balkanskih državah znanega dunajskega propagatorja vladnega svetnika g. Steinerja. — Prvi oficijelni delegat omenjene organizacije ženevske ICK, ameriški novinar I. R. Scherer, ki je predaval v esperantu v Pragi o krasotah Indokine, je dosegel velik uspeh v Košicah, kjer je predaval o divji Arizoni, o zemlji Indijancev, velikem

kanjonu in drugih tajnah. Predavanja so je udeležilo 550 poslušalcev. Posebno predavanje je imel pa za študente in udeležilo se ga je 750 študentov. Istega predavatelja je nedavno sprejel predsednik avstrijske zvezne republike na Dunaju, kjer je bil na njegova predavanja tak naval, da je morala posredovati policija. I. Scherer bo predaval tudi v Ljubljani, in sicer v soboto ob 20. v dvorani Kazine pod okriljem SPD. — Osrednja zveza esperantske mladine, ki je imela doslej svoj sedež v Leipzigu, se je preselila v St. Havel v Švidi. — Esperantsko založništvo »Heroldo de Esperanto« v Kolnu n. R. je izdalo zopet stenski kolektar v esperantu, letos z ugankami in anekdotami, da si bodo ljudje s humorjem preganjali mračne misli o gospodarstviški krizi. — Krasno delo ženevskega profesorja dr. E. Privata »Vivo de Zamenhof« (Zamenhofovo življenje) je prevedel iz esperanta v angleščino R. Elliott v Londonu. — Informacije in letake o novi zvezi zbiralec pošilja založništvo revije »Tutmonda Kolektanto« A. Pražak v Jablonnem n. Ori. — Redno izhajajoči esperantski mesečnik »Ligilo« v Prostejevu, ki je z 12. številko baš zaključil drugi letnik, pripravila svojim čitateljem prijetno presenečenje. — Udruženje delavskih esperantistov v Pragi prireja vsak prvi tork v mesecu zabavni in debatni večer. — V kongres češkoslovaških esperantistov bo 15. in 16. maja 1932 v Olomucu. — ČOS izda esperantsko publikacijo o prihodnjem vesekoslojskem letu v 10.000 izvodih.

Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu razburjenosti, nervozitete, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefova« grenčice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »Franz Josefova« voda v svoji lastnosti kot mlo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, koruptivnih osebah s satikarjih in hemeroidalnimi bolnih. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spencerijskih trgovinah.

Ziviljenj: ni tako komplicirano kot se zdi nekaterim, vendar pa tudi ne tako enostavno, da bi lahko živeli vsi ljudje brez dela.

NAJBOLJŠE BOSTE SILVESTROVALI
IN ENITNO SE BOSTE ZABAVALI

DANES OB 4. 1/2 IN 9 1/2 ZV.
JUTRI OB 3. 1/2 IN 9. ZV.

ELITNI

Kino Matica

JOHANN STRAUSSOVA OPERETA

NETOPIR

V NAJPROMINENTNEJŠI ZASEDBI:

ANY ONDRA - G. ALEKSANDER
SV. PETROVIĆ - Oskar SIMA
KARL JUNKERMANN

Emile Gaboriau: 121

Vampirji velemesta

Po odhodu od Paula sem hitela sem, postavila sem se na hodniku na stražo in videla sem te, kako si potegnil iz žepa ključ in vstopil v tale kabinet. Boš zdaj še tajil?

Bankirju to niti na misel ni prišlo, ker je malo manjkalo, da se ni onesvestil.

— Glej, kaj lahko stori neprevidnost, — je zamrmral sam pri sebi. — Moral sem se vrniti, ker me je Croisenois čakal, bal sem se, da bi kaj ne zavohal.

Kar mu je šinila v glavo strašna misel.

— Ali si zatajila vsaj to odkritje, ali nisi tega nikomur omenila? — je vprašal živo.

— O! Nikomur, to lahko prisežem. Oddahnil si je.

— Paula seveda ne štejem, — je pripomnila.

— Nesrečnica! — je vzkliznil Martin-Rigal, — nesrečno dete.

Njegov obraz je bil tako prestrašen, njegov glas je zvenel tako preteče, da se je Flavija prvič v življenju zbalala svojega očeta.

— Mar sem storila kaj hudega? — je vprašala boječe. — Pisala sem Paulu: O, dragi, edini prijatelj mojega srca, bila bi do skrajnosti nevhvaležna, če bi ne oboževala mojega očeta; poljubljati bi morala njegove stopinje. Saj ne veste, kako daleč je šel nama na ljubo. V cunje se je oblekel, da je lahko prišel do vas...

— In kaj je odgovoril Paul?

— On!... Prvi hip je bil presenečen, potem se je pa udaril po čelu, rekoč: — Zdjaj pa že razumem! — In zasmejal se je.

Bankir je molče povslel glavo. Po Flavijinem odhodu je dejal:

— Najbolje bo, če pospešimo to poroko in olajšamo iskanje vojvode de Champdocea. Takoj jutri napišem pismo Catenacu.

Poroka je bila res že prihodnji teden in Paul se je preselil iz svojega samskega stanovanja v razkošno opremljeno stanovanje, ki ga je bil dal opremiti bankir nad svojim. Prehod je bil nagel, toda Paul je bil že vsega vajen.

jen. Bal se je samo, da bi utegnil doživeti neuspeh, ko nastopi odločil trenutek, ki mu prinese odlično mesto v družbi in vojvodski naslov. Na ta trenutek je polagal vse svoje nade in od radosti je zardel, ko mu je Martin-Rigal nekega dne dejal:

— Zberite vse moči, jutri zvečer nastopi odločilni trenutek.

— O, močan bom, ne bojte se! — je odgovoril.

Bil je res močan in ko je prišel vojvoda de Champdoce zvečer s Pierpignanom in Catenacom, se je znal mladi slepar povzdigniti na višino svojih gospodov in z žalostno spretnostjo je igral težko vlogo, ki so mu jo narekovale okolnosti.

Pa tudi če bi bil neroden, bi ne bil vojvoda de Champdoce ničesar opazil. Ta mož, ki mu je bilo življenje samo dolga veriga težkih udarcev in ki je moral delati tako kruto pokoro za grehe svoje mladosti, je bil ves iz sebe od nepričakovane sreče. Če bi bilo po njegovem, bi se bil moral Paul s svojo ženo takoj preseliti v palačo Champdocev. Toda bankir je bil proti temu. Vrl Martin-Rigal ni bil nič kaj posebno navdušen, da postane njegov zet kar čez noč večkratni milijonar. Ugovarjal je, da je že pozno in da gospa vojvo-

dinja gotovo ni pripravljena na ta radostni dogodek. Domenili so se torej, da pride vojvoda drugi dan k bankirju na obed, potem pa odvede svojega sina domov.

Vojvoda se pričakovali na rue Montmartre ob enajstih. Ura pa ni še odbila deset in že je prišel v bankirjev kabinet, kjer so se gosподar, Catenac, Hortebize in Paul baš posvetovali.

Takoj za vojvodo je prišla gospodična Flavija. Ubogo dekle!... Niti pojma ni imela o nedostojni komediji in misel, da postane njen mož zelo bogat plemič, jo je navdajala z nepopisno radostjo. V tem ni videla sijaja vojvodskega dostojanstva, temveč dokaz, da je dobro izbrala.

Vstopila je v očetov kabinet po prstih in obstala pri vratih zamaknjena, očarana.

Vojvoda de Champdoce je sedel na divanu in stiskal roko Paulu, ki ga je smatral za svojega sina.

Kar se je začelo za steno nasproti vrat zamolklo trkanje. Pajdaši so prebledeli in se prestrašeno spogledali. Bilo jim je takoj jasno, da sihi nekdo skozi odprtino v zidu, ki sta jo bila Mascarot in Beaumarchei za silo zazidala. Toda čemu razbija opeko, kaj hoče?

Vojvoda je bil presenečen. Opazil je strah na obrazih vseh treh pajdašev, čutil je, da se Paulova roka krčevito trese. Ni mu šlo v glavo, kaj pomeni tako velik strah.

Samo Flavija, ki ni ničesar slutila, se za trkanje in osuplost ni prav nič zmenila.

— Pogledati moramo, kdo razbija po steni, — je dejala.

— Saj res, — je pritrdil Martin-Rigal, — takoj pošljem koga tja.

Toda komaj je odprl vrata, je ves prestrašen odskočil, kakor da je zagledal prikazen. Na pragu je bil namreč zagledal častitljivega gospoda z zlatimi očali, za njim pa policijskega komisarja, a za njima še šest policajev.

Vsi trije pajdaši so prestrašeno zašepetali:

— Lecoq!

In vsem trem je šinila v glavo strašna misel: Izgubljeni smo!

Slavni policist je stopil počasi naprej in se radovedno oziral zdaj na enega zdaj na drugega lopova.

— Oho! — je dejal smeje, — saj sem vedel, da prestrašim tu nekoga, če potrkam z one strani na zid.

Toda bankir je bil že premagal presenečenje in vprašal je osorno:

Kako v Sovjetski Rusiji stanujejo

Prebivalstvo Moskve se je pomnožilo po revoluciji za 1,800.000 – Najemnina se ravna po dohodkih najemnikov

Kako tu stanujemo, ne smeš generalizirati, piše v sovjetski Rusiji bivač Čeh svojemu prijatelju v domovino. To se ne pravi stanovati, to je mučenje v tesni sobici z ogromno pečjo in edino ozko posteljo. Pohištva v pravem pomenu besede ni. V sobi stoji velik kovčeg, risarsko stojalo s platnom in stol, poleg tega imamo še polico in razklec v park. Najvažnejši del pohištva odnosno opreme je električni samovar. Po stenah vise oznanila, načrt petletke, agitacijski plakati Osoviashima, zemljevidi Kavkaza in Turkestana ter kolegar. Sosedna soba je enaka naši, tretja tudi itd. Tako je vse nadstropje, ki ima nad stopniščem blesteč rdeč napis »Rot-front«. To je komunna učencev Hannesa Meyerja. V tej sobici smo stanovali trije Čehi. Zreb je določil samo enega, da je lahko spal v postelji.

Prijatelj, prva noč na tleh na enem samem kocu z waterproofom nad glavo, odet s plaščem, ni posebno osvežujoča. Prebudiš se zgodaj, bole te kosti. Toda drugi dan se privadiš in so smo dobili tretjega dne po nekem, ki je odpoval, slavnjača.

se nam je zdelo, da smo v raj.

Za vse nadstropje je bila na razno'ago tudi kopalnica — kaj hočeš še več? Toda pozimi v mrazu bi ne hotel takole stanovati. Mi smo bili svede pritepenosti, ki smo segli po laskavem vabilu, da postanemo gostje. Kot rečeno ne smeš misliti, da se živi tako povsod v Moskvi ali povsod v SSSR. Živi se tu še boljše in še slabše.

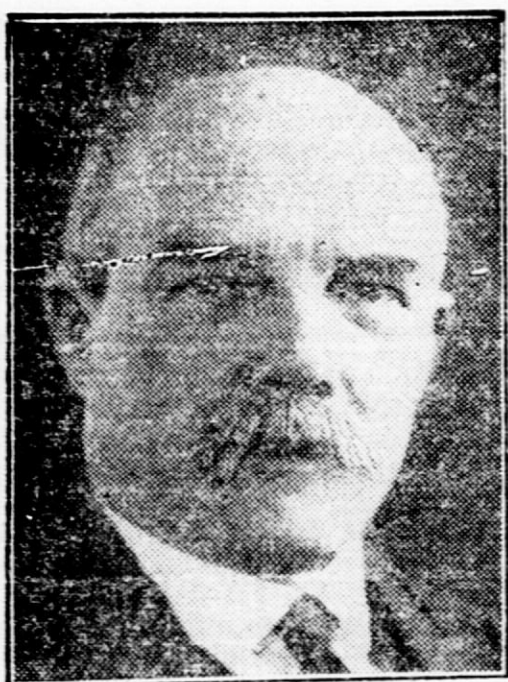
V prvi vrsti bodi povedano, da ni stanovanj, v drugi pa, da ni postelji. Od revolucije se je pomnožilo prebivalstvo za 1,800.000. To je neverjetna številka, ki na dan za dnem strahovito narašča. Običajni porast stanovanjske krize po vojni ni bil povečan s centralizacijo v Moskvi. Preje je bilo glavno mesto Petrograd. Ljudje iz pragov in tundar, s kmetov in iz step romajo v mesta za delom. Industrializacija potrebuje vedno več novih moči. Da pa morejo nove moči neke spati, to uradno dolgo ni bilo ugotovljeno. Stanovanj ni bilo. Vse palače so zasedli v javne namene. Javna poslopja so ostala javna poslopja, a vojašnice vojašnice. V razlaščenih hišah so rekvirovani stanovanj. Po kubičnem obsegu maksimalno možne stanovanjske ploške v Moskvi je bil izračunan maksimalni kubični delež vsakega prebivalca. Povprečno število je preklicano nizko in dosega okrog 4,5 kub. m. To sem posnel iz pripovedovanja arhitekta Hannesa Meyerja. Stanovanje v starih, nepopravljenih, napol porušeni stanovanjskih hišah

so podobna začim brlogom.

Skoraj v vsaki sobi stanuje rodina s pohištvo iz trisobnega stanovanja. Kar ni bilo nujno potrebno, so zložili na kup pred vrati v predsobi. Z antenami in vrvicami za perilo so prepreženi hodniki.

Zrak je menda še izpred revolucije.

Toda institucija privatnega stanovanja je prehodni štadij stanovanja vobče. Trpe in celo podpirajo jo samo zato, ker se ni dovolj novih poslopj in ves sistem mesta, zgrajen po fevdalnih načrtih, se sveda ne da kar čez noč izpremeniti v komunistično socialistično mesto. Moskva, zgrajena v centralnih krogih z notranjimi in zunanjimi bulvarji, se naravno krčevito upira po svojem značaju rajonski delitvi v industrijske okraje, ki bi segali v široke periferije kakor kosi torte tja do središča moskovskih krogov.

Francoski delegat v baselski komisiji strokovnjakov profesor Charles Rist

gov. Dokler ne ostane od Moskve samo še pepel, ne bo iz nje socialističnega mesta, tarnajo arhitekti v Mosstrog. Izgradnja Moskve je bila sprejeta v petletni načrt, toda lotili naj bi se je šele v zadnjem letu.

Toda še preden je minil mesec po našem prihodu v mirne razvaline moskovskih fasad, se je iz temeljev izpremenilo lice ulic. Hiše dobivajo stavbene odre, zidarijo popravljajo fasade, slikarji vračajo hišam staro ali pa delajo mlado lice. Na pr. Arbat, široka, važna žila, ki vodi po nji zelo mnogo tramvajskih prog, je kakor izpremenjen. Arhitekt Lisicki si lahko šteje v zaslug, da je dosegel, da so po vsej ulici odstranili napise in fasade in da je dobila vsa ulica enotno lice. Ko pride-

mo v Moskvo drugič, bomo primerjali uspeh z obrazom preteklosti in izgubljenega časa. Zakaj so se lotili modernizacije Moskve že letos poleti, ni točno znano. Morda so se zdele tudi Rusom ulice že na prvi pogled preveč dolgočasne in mračne.

Nekateri komunistični akademiki in arhitekti so nam zatrjevali, da so za red vneta in pedantične nemške delavske delegacije, ki prihajajo v ogromnem številu v Rusijo, opozarjajo na zamažane in zanemarjene ščite delavskih domov in njihovi izleti z vstetimi stenami, nesnago in drugo navlačo

so izkazovali pasivno bilanco propagande.

Morda temu ni bilo tako, toda to so nam pravili verodostojni in prekaljeni komunisti z nasmehom zaničevanja za one, ki merijo s čistoto in zunanjostjo nivo vladajočega razreda. Nemci so se izkazali samo kot Evropeci, ni jim bilo zameriti. Pa tudi sicer Nemci niso posebno prikljubljenci v tako nepikolovski komunistični javnosti, kakor je baš ruska. Nemci so vedno na mestu in vedno iznova poklicani k odgovornim konstruktivnim delom (n. pr. Hannes Meyer May, Kurt Mayer in Gropius), da jih odslovi, čim poseže stroj s svojim brnenjem v tok petletke. Petletka rabi zdaj

Četa francoskih kolonialnih vojakov v Alžiru pozdravlja francoske letalce, ki so pristali v Tamarassetu

Nemce skoraj izključno za ustanavljanje podjetij,

nasprotno pa postavljajo Američane na čelo že obratujočih podjetij kot strokovnjake praktičnega in smotrnega vodstva ter

mojstre organizacije.

Nemci se radi udeležujejo političnega življenja in zahtevajo sodelovanje v strankinih zadevah in vprašanih načrtov. Američani se pa niti ne zmenijo za politiko, pač pa zahtevajo svoj ameriški live standard in store molče to, kar jim je bilo naročeno. Američanom dajejo zdaj povsod prednost.

Dotok inozemskih strokovnjakov, ki jim pravijo kratko »speci«, je gotovo tudi deloma zakrivil povečanje stanovanjske krize. Evropeci pa imajo poleg tega evropske skomine, navadno zahtevajo večja stanovanja, čeprav je znanstveno delujočim poedincem za osebo dana pravica imeti

poleg spalnice še kabinet.

Prilodilnih osebnosti pa vidimo izjemno. Tako so dodeljene zdravnikom svetovnega slovesa (Pavlov) cele hiše in zavodi za osebno rabo. Primer profesorja Pavlova je posebno značilen, ker gre za 80letnega zagrnjenega in odkritega protiboljševika, ki mu je kot kapaciteti prvega reda zgradila sovjetska vlada

najpopolnejši laboratorij in zavod na svetu.

Maksim Gorki stanuje v razkošni vili z vrtom sredi Moskve, v samem središču pomanjkanja stanovanj. In nihče na te privilegije in dobrote poedincev ne zabavlja, ker so samo ob sebi umevne in so bile že davno odtehtane z zaslugami.

Najbolj čudno je, da mnoge stare zasebne palače še sedaj niso zamenjale svojega prvotnega lastnika za novega. Toda hišni sovjeti je sestavljen iz številne meščanske rodline, ki je s svojo številnostjo, ustrezajoč predpisom, ohranila iluzijo zasebne lastnine. Vsaka hiša je organizirana kot celica stanovanj. Politični upravnik vodi nekakšno hišno registraturo, pobira najemnino, priglašča vse izpremembe na policiji itd. Najemnina je plača za stanovanje, ki nje višina ni tesno zvezana z nepremičnim stanovanjem, temveč nasprotno, izpreminja se po preničnem najemniku in prenični višini njegovih dohodkov.

Vsak plačuje po svojih močeh. Tako plačuje delavec, ki zasluži na mesec 100 rubljev, za sobo 10 rubljev, dočim mora plačati arhitekt z večjimi prejemki, recimo 300 rubljev, mesečno 56 rubljev ali 61 rubljev po velikosti za sobo s kabinetom. Bil sem v stanovanjih večih arhitektov. Njim je dovoljeno za stanovanje rodline in za kabine 40 do 45 kv. m stanovanjske ploskve. Pripeti se, da plača prvi najemnik-de-

lavec za isto sobo v enem letu 10 rubljev, drugi najemnik-movinar 20 rubljev, tretji najemnik-kemik ali strojnik, inozemski strokovnjak pa 100 rubljev. To je docela pravičen, pa tudi docela provizoričen sistem.

Organizacija stanovanja v socialističnem smislu je vprašanje zgraditve novih stanovanjskih celic. Skupna bivališča odnosno kolektivno organizirane stanovanjske hiše naj bi nadomestile sistem komun. priključen delovnemu ali proizvodnemu centru ali centrično samostojno organiziranih komun za raztresene delavce ali raznih delovnih središč. Tako središče je na pr. tovarna. Pri tovarni so spalnice, jedilnica, jasi, čitalnica, klub, skupna stanovanja, vrt in otroški vrt. Ves sistem je podoben vrsti

angleških vseučiliških kolegijev.

samo da nima headmastera in hrana, posebno če je center urad ali zavod, ne pa tovarna.

Posrečilo se nam je nekoč na drugem bregu reke Moskve naleteti na Donski na dijaško komunno. To je ogromno, še neometano poslopje, ozko, toda 300 m dolgo, zanikarno zgrajeno (minogreda bodi omenjeno, da so arhitekta zaprili), ki v njem stanujejo snuščelji montanistike in metalurgije. Vstopili smo in si ogledali vse poslopje od tal do strehe. Na obeh straneh ozkega, po cevi zračnega hodnika so celice s steklenimi vrati s po eno posteljo, oknom in obešalnikom. Nič več.

Ena celica za vsakega študenta.

Oženjenemu študentu gre baje prednost v toliko, da dodeli sosedno celico njegovi ženi. Na obešalniku visi samo kopalna obleka. Oblečijo in slačijo se najemniki v ogromni telovadnici, kjer so omarice za obleko, prihe, bradlje, umivalniki, žimnice in druge telovadne potrebščine. Spalne celice so se nam zdele naravnost pomanjkljive, umivalnice pa zelo dobre. Študenti ene izmed celic, ki je nas povabil, naj sedemo na stojala postelje in popijemo čajico čaja, se je zdelo njegova sobica zelo lepa, zvezki zelo čisti in znanje zelo jasno. Naleteli smo bili znova kakor že tolikokrat na problem mere. Meriti z dvojnim komolcem je čisto v redu in odgovarja razmerju med Evropo in SSSR.

Ne more in ne sme se v svrhu pojasniti kritičnega stališča presojači istčasno živih in mrtvih, komunističnih in kapitalističnih vrednot. Kriterij začne razpadati, čim bi prestopil z metrom, kilogramom in litrom meje sovjetske unije in z valuto zadolžene Evrope v žepu in bi zahteval svoje udobstvo s kopalnico, krojača in šiviljo, francosko kuhinjo in luksuznim avtotakšijem in če

Henri Pirié, ki je bil pred pariško poroto zaradi umora svoje ljubice obsojen na smrtno prisilno delo.

bi vsega ne dobil v zahtevani meri, temveč bi začel delati svoje kritične zaključke, bi ne prišel dalje, kakor do lastne absurdnosti. SSSR je tako odražana od Evrope, kakor so države drugih kultur, Kitajska ali Indija.

Morda bi se dal življenjski standard delavskih razredov v Evropi in kapitalističnem svetu vobče primerjati z življenjskim standardom delavcev v SSSR, toda tudi tu bi bil primer sestavljen iz edinic, ki bi posamič primerjane narisale prej komičen diagram razlik. Zato je merilo delegacij, ki prihajajo kot gostje in ne plačajo niti kopjke za prebivanje, ki odgovarja resničnosti odgovornejši od merila turista, ki plačuje vse iz lastnega kapitalističnega žepa in je državno uradno prisiljen preračunavati češke krome na rublje.

Ker smo imeli brezplačno stanovanje, nam je bilo treba preračunavati samo jedilne listke. Kot turisti nismo mogli drugače. Toda slika, ki smo jo tu dobili, ni bila slika

niti blagostanja, niti bede v SSSR temveč finančnih razmer českoslovaškega pisatelja in arhitekta. Drugače se pa razdelitev življenja ne razlikuje od povprečne razdelitve po vsem svetu. Clovek spi, da dela, tako dolgo, dokler ne napoči za odpočitek in počitnice prikladna doba. Tedaj odpotuje na kmete vdihavati drug zrak. Če delavec zboli, ga pošlje država na jug na krimsko riviero, če si pridobi zasluge za dižavo, dobi potovovalno štipendijo in odpotuje v Mandžurijo ali Turkestan, na Kavkaz

ali na Bajkal. SSSR je tako velika dežela, da prepoved izvoza denarja v inozemstvo, pa tudi morebiti na omejitve izdajanja potnih listov

nikomur ne krati svobode gibanja.

V okolici Moskve so počitniške vile z vrtovi sredi parkov, gozdov in polj, kjer so sportni klubi, jezera, čolni, kopališča in zabavišča. Hišice so primitivne, vendar pa lahko leže tempo petletke tu v travo, da si oddahne ter z razumevanjem in olajšanjem zazdeha.

Dragi Charles, kadarkoli sem govoril o sistemu komunističnega stanovanja, kadarkoli so mi bili očitali elementi obupnega dolgočasia, ki naj bi ljudem pristudili uniformirano življenje komun. vedno sem se spomnil dveh stvari. Tvojega predloga glede regulacije zemeljske oble in življenja v cambridgskih kolegijih. Niti eno, niti drugo ni bilo vzor duhomornega dolgočasia in enoličnosti. Ti praviš, da je stanovanjski in življenjski način navada; popolnoma se strinjam. Nasprotno trdim, da se lahko postavi to, kar se zdi zdaj dolgočasen sistem, v kategorijo pustolovske romantike. V starih časih so ljudje stanovali v votlinah tako dobro, kakor stanujejo zdaj v stanovanjskih hišah. A vendar je jamsko prebivanje in jamski primitivizem zdaj romantika pustolovskih potepuhov. Kdove, če ne bo vprašanje stanovanja nekoč postavljeno na kolese in bomo imeli namesto hiš le spalne vagonce.

V SSSR je vprašanje osebnega življenja potisnjeno zdaj daleč v ozadje. Potisnjeno je tako temljito, da je samo še razvalina. Na dnemnem redu Sovjetske unije so namreč važnejša vprašanja, kakor osebno udobstvo. Nihče ne more zameriti nam vsem, ki smo se navadili živeti na tako zvani mednarodni kulturni način, da se nam zdi življenje razreda, ki se sicer spira z delovnim razredom, pa je vendar njegova inteligenca, življenje junaškega odklanja. Poznam zelo dobro tebe in tvojo ženo, in zato ti ne svetujem, da bi hodil zdaj v Rusijo.

Statistika Noblovih nagrad

Noblov zavod v Stockholmu je razdelil v 30 letih svojega delovanja med učenjake, umetnike in glasnike svetovnega mira skoraj 3 milijarde Din. Zanimiv je pregled Noblovih nagrad, razdeljenih med pripadnike različnih narodov. Doslej je bilo podeljenih 134 Noblovih nagrad. Po narodnosti laureatov se dele Noblove nagrade takole:

Na prvem mestu so Nemci s 33 in ena tretjina, njim slede Francozi z 20 in ena tretjina, 16 in pol, Američani 11, Švedi 10 in pol, Švicarji 7 in pol, Danci 5 in pol, Holanci 5, Norvežani 4 in pol, Avstrijci 4 in pol, Belgijci 3 in pol, Italijani 3 in pol, Indijci 3 in pol, Poljaki 2, Rusi in Kanadci po 1 nagrado. V poedinih kategorijah so dobili na polju fizike Nemci 8 in pol, Angleži 5 in pol, Francozi 5, Holanci 3, Američani 2 in pol, Švedi 2, Danci in Indijci 1, Italijani po 1. Na polju kemije Nemci 14, Angleži 4 in pol, Francozi 3, Švedi 2 in pol, Američani, Avstrijci in Švicarji po 1. Na polju medicine Nemci 5, Francozi 4 in pol, Danci 3, Angleži, Američani in Avstrijci po 2, Holanci 1 in pol, Švicarji, Švedi, Rusi in Kanadci po 1, Italijani in Španci po 1. Na polju literature Nemci 5, Francozi 4 in pol, Angleži, Norvežani in Švedi po 3, Poljaki in Italijani po 2, Španci 1 in pol, Danci, Američani, Indijci, Belgijci in Švicarji po 1. Na polju delovanja za svetovni mir so pa dobili Švicarji in Američani po 4 in pol, Fran-

cozi po 3 in pol, Belgijci 2 in pol, Švedi 2, Norvežani, Avstrijci in Angleži po 1 in pol, Nemci 1, Danci, Holanci in Italijani pa po pol.

Značilno je, da glede Noblovih nagrad Nemci daleč prekašajo vse druge narode in sicer na vseh poljih, razen v delu za svetovni mir, kjer so skoraj na zadnjem mestu.

Vanderbildtova hvaležnost

Ves ameriški tisk se peča zadnje dni z najnovejšim korakom milijarderja Kornelija Vanderbilta mlajšega. Mož je prebil predpisanih šest tednov v Mekki ameriških kočev, v znamenitem mestu Reno v državi Nevada, da se je mogel ločiti od svoje druge žene. Menda iz hvaležnosti, da se je tudi druge žene srečno otresel, je sklenil zgraditi v Renu velik eleganten hotel, opremljen po vseh predpisih moderne tehnike in namenjen izključno zakoncem, ki se hočejo hitro in prijetno iznebiti zakonskega jarma.

Vanderbildt je kupil v ta namen v najlepšem delu mesta veliko stavbišče, kjer že grade luksuzno zadno postajo nesrečnih zakonskih zvez. Za 500 dolarjev dobe kandidati izgubljene svobode v Vanderbildtovem hotelu šest tednov polno penzijo, prvovrstno stanovanje in hrano z vsem, kar spada k udobnemu bivanju v razkošnem hotelu. V tej ceni ni uračunano samo stanovanje, izborna hrana in postrežba, temveč tudi pristojbina za sporna igrišča, plavalnico, jahalne konje in končno celo ekspenzar advokatu, ki vodi ločitveni proces. Ne gre torej za dobičkanosno, temveč za človekoljubno podjetje, ki ga gradi hvaležni Vanderbildt v spomin na svojo drugo priporjeno svobodo. Cene so v hotelu glede na veliko razkošje in namen bivanja zmerni, saj se plača za 6 tednov samo 28.000 Din.

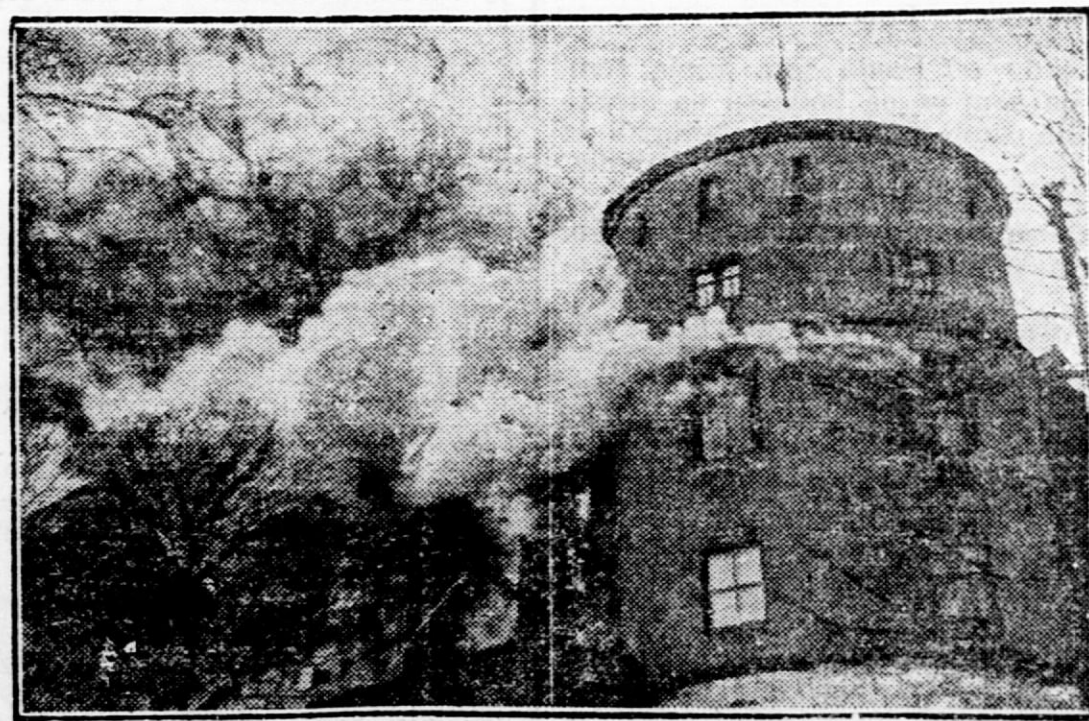
50.000 dolarjev za duševne muke

V neki newyorški pridigovalnici pridiguje dvakrat na teden mladi pridigar John Gibbins. Član ene izmed 238 ameriških sekt. In vedno, kadar je Gibbins pridigoval, ga je prišla poslušati mlada, lepa varijetna plesalka Ellinorova. Gibbins, ki je res sijajen govornik, toda ne posebno lep mož, je sveda kmalu opazil, kako lepa plesalka v prvi klopi pobožno in navdušeno posluša njegove pridige. Nekega dne je pa po pridigi v zakristiji brž odložil svečeniško obleko in jo ubral za lepo plesalko, ki je bila zadovoljna, da jo je spremlj domov.

To se je večkrat ponovilo in nazadnje je kupil pridigar plesalki briljantni prstan za 120 dolarjev. Plesalka je prstan hvaležno sprejela in Gibbins, ki se je bil ta čas že pošteno ogrel za njo, jo je zasnubil. Lepa plesalka je sprejela njegovo ponudbo smeje in odgovorila z edino besedico »morda«. Gibbins pa ni mož, ki bi bil pripravljen dolgo čakati. Prvi dan je najel avto in se odpeljal k svoji izvoljenki. Povabil jo je s seboj na magistrat, da bi se poročila. Toda plesalka mu je pokazala vrata. Obupani mož je zbolel in zahteval potom svojega pravnega zastopnika od Ellinorove za duševne muke 50.000 dolarjev odškodnine. Sodišče je pa tožbo zavrnilo z motivacijo, da ženski v takih primerih ni treba izpolniti obljube, na drugi strani pa mora možski take muke prenesti brez hujših posledic, če je sploh vreden nositi hlače.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Znameniti grad v Stuttgartu v trenutku, ko je izbruhnil y njem požar.

»SLAVIJA«

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA
V LJUBLJANI, Gosposka ulica 12, telefon štev. 2176. 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

BUKOVA DRVA
TREBOVELJSKI
PREMOG
pri št.
»KURIVO«
LJUBLJANA, Dunaj-
ska cesta štev. 33
(na Balkanu)
Telefon 34—34

Javna jedilnica

„Zedom“

na Novem trgu štev. 2

prej Turjaški trg.

Otvoritev 1. januarja 1932

Popolna prehrana. — Svobodna izbira
jedil. — Cene nizke. — Domača in pri-
morska kuhinja. — Moderni kuhinjski
obrat. 15865

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem trdnica
I. KNEZ, LJUBLJANA

STAJERSKA JABOLKA

prodaja
GOSPODARSKA
ZVEZA
V LJUBLJANI

250 DINARJEV DNEVNO
zaslužite z obiskovanjem lju-
di v Vašem kraju! — »Kos-
mos«, Ljubljana, poštni predal
št. 307. — Znamko za odgovor!

Srečno novo leto želi
Franc Nered
gostilna in mesarija
v Rožni dolini

Srečno in veselo novo leto želi
VARŠEK FRANC
koncesijoniran mestni zidarski mojster
TRŽIČ
ter se cenjenemu občinstvu nadalje priporoča

»Mali oglasi«

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne
odgovarjamo. Najmanjši oglaš Din 5.

ZA SILVESTROVO
vsem vinom znižane cene. Do-
mače koline, pečnice, krvavi-
ce, različne zakuske nudi go-
stilna Tomšič, Ljubljana, Šent-
jakobski trg. Zakonito pristna
vina. 3644

VEČERNI TECAJ NEMSCINE
2 uri tedensko, 40 Din mesečno.
Vpisovanje 2. januarja od ½ 7.
do ½ 9. v Delavski zbornici,
glavna veža, steklena vrata na
desno. Tamkaj tudi pojasnila o
drugih tečajih (računstvo, knji-
govodstvo, splošno izobraževal-
ni itd.). 3662

URADNIK
49 let star, vdovec, neodvisen,
kristjan, v izbornih razmerah.
Želi zaradi ženitve poznanja. —
Pri izbiri ne bom pazil na doto,
nego si želim zvesto, iskreno
soprogo, dobro gospodinjico. Po-
nudbe s popolnim naslovom pod
šifro »Srečno življenje 958« na
upravo »Slov. Naroda«. 3646

OMOŽILA BI SE
mlada, neodvisna dama iz dobre
meščanske rodbine, kristjanka,
s kompletno opremo in lepo
doto v nepremičninah in goto-
vini. Omožiti se želim čim prej,
a dasi živim v dobrih imovin-
skih razmerah, ne iščem boga-
tega, nego v prvi vrsti značaj-
nega, poštenega in marljivega
soproga. Ponudbe s polnim na-
slovom prosim pod šifro »Prvi
poskus 241« na upravo »Slov.
Naroda«. 3645

**Vsa pleskarska in
soboslikarska dela**
zvršuje točno, solidno in po
konkurenčnih cenah pod garan-
cijo

J. HLEBS
družba z o. z.
pleskarstvo in soboslikarstvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

Makulturni papir

prodaja uprava »Slovenskega Naroda«

Srečno novo leto želi vsem cenj. gostom in odjemalcem

LADISLAV NOVAK
gostilničar in trgovec na Viču

Srečno in veselo novo leto želi
JOSIP ANDLOVIC
strojno mizarstvo, izdelovanje pohištva, elektrožaga
SKOFLJICA PRI LJUBLJANI

Veselo in srečno novo leto želi
FRANC DOLŽAN
stavbno in galanterijsko kleparstvo, obl. konc. vodovodni
inštalater
CELJE Za kresijo št 4.

Zahvala

Ob nepričakovano težki in tragični izgubi naše
preljubljene hčerke in sestre, gospodične

JOŽICE PELC
uradnice tovarne Bonaš

smo prejeli nebroj dokazov iskrenega sočutja, kar
nam lajša neizmerno žalost.

Posebno zahvalo smo dolžni vsem darovalcem
prekrasnega cvetja, vsem, ki so nam izročili bo-
disi ustmeno ali pismeno sožalje, kakor tudi vsem,
ki so pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi
Sv. Petra v četrtek, dne 7. januarja 1932 ob
½ 7. uri zjutraj.

V Ljubljani, dne 29. decembra 1931.

GLOBALO ZALUJOČI OSTALI

JULKA POVŠNAR roj. **ZALOKAR** s sinom **JURČKOM** naznanjava v
neizmerni žalosti vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes ob
½ 10. uri preminul ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, stric in svak, go-
spod

Jurij Povšnar

gostilničar in posestnik, imejitelj reda sv. Save V. razreda

v 64. letu, starosti, previden s sv. zakramenti.
Pogreb dragega pokojnika se vrši v petek, dne 1. januarja 1932 ob
3. uri popoldne.

Maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi.

Blagega pokojnika priporočamo v prijazen spomin.

Kokra, dne 30. decembra 1931.

ZALUJOČI OSTALI

Potrži neizmerne žalosti javljamo, da je naša srčno ljubljenca soproga, mamica,
omica, gospa

Viktorija Kocbekova

soproga industrijalca

danes nenadoma umrla, zadeta od srčne kapi.

K večnemu počitku jo bomo spremili v soboto, 2. januarja ob 3. uri popoldne
v Kranju, kjer jo bomo položili v rodbinsko grobnico.

Sv. maša zadušnica se bo brala v župni cerkvi v Kranju.

V naših srcih bo živela večno — naj ji bo zemlja lahka!

Ljubljana, Kranj, Maribor 30. decembra 1931.

Rodbine: **Kocbekove, Ing. Kilerjeva, dr. Jemčeva, Gorčeva.**

Srečno novo leto želijo svojim odjemalcem:

IVAN AMBROZ strojna delavnica Ljubljana, Trnovski pr. 32	ALOJZ FUCHS juvelir Ljubljana, Selenburgova 6	SIMON KLIMANEK Ljubljana, Selenburgova 6	KAVARNA VOŠPERNIK Ljubljana, Stari trg 32	ANA MIHOLIČ vinotoč, gostilna in kavarna »Central« Ljubljana, Sv. Petra nastp	SAJOVIĆ IVAN sploš. in otoped. čevljarstvo Ljubljana, Turjaški trg 4	AL. TURK strojno mizarstvo Ljubljana, Linhartova 8	
MATIJA ANDLOVIČ mizarstvo, zaloga pohištva Ljubljana, Komenskega ul. 34	FRANJO GRABJEC fotografični umetniški zavod Ljubljana, Miklošičeva 6	NIKO KOMAN brivski salon Ljubljana, Poljanska c. 13	LAMPIČ ALOJZI krznar in izdelovatelj čepic Ljubljana, Vidovdanska 2	IVAN MOLK knjigoveznica Ljubljana, Cankarjevo n. 13	MIRKO in MAR. SLAMIC mesarija Ljubljana, Ahaciljeva c. 10	MARIJA TRILLER (pri Bergantu) Ljubljana, Trnovo, Cerkvena ulica 3	
DROGERIJA »ADRIJA« Ljubljana, Selenburgova 1	ANT. in M. GREGORČ mesarija stojnica šolski drevored Ljubljana, Poljanska 81	KOZINA ANTON matematično - mehanična delavnica Ljubljana, Šmartinska 8	MR. M. LEUSTEK lekarnar Ljubljana, Resljeva c. 1	MIHAEL MOLE parna pekarna Bežigrad — Stankičeva 17	JOSIP SLUGA tapetnik in dekorater Ljubljana, Sv. Petra c. 5	FRANČIŠKA TROHA trgovina z mešaním blagom Kodeljevo, Za Ljubljance 21	
TEREZIJA AUBELJ pekarna Glince št. 73	ANGELA GORŠE trgovina s čevlji Ljubljana, Stari trg 15	FRANC KRASKOVIČ trgovina Ljubljana, Stari trg 22	JOS. LEVANIČ veletrgovina vina Ljubljana VII, Lepodvorska 14	EMIL MORE sodavičar Ljubljana, Kette-Murnova (Martinova) cesta št. 11 Telefon 3452	MATKO SOKLIČ ml. trgovina z mešaním blagom Ljubljana, Hrenova ulica 19 (Zabjek)	MARIJA URBAS nasl. pristne kranjske klobase Ljubljana, Komenskega ul. 16 Telefon 2865	
TRG. FRAN BABIČ Ljubljana, Dolenska c. 2	MARIJA HITTI trgovina s kurivom Ljubljana, Sv. Petra c. 81	IVAN KREČ modno krojaštvo Ljubljana, Dunajska c. 9	IVAN LUPŠE modna, manufakturna in galanterijska trgovina Ljubljana, Karlovska c. 30	T. NOVOTNY slaščičarna in posredovalnica Ljubljana, Gosposvetska c. 2	IVAN in FANI STRITAR kavarna »Stritar« Ljubljana, Vidovdanska 2	Foto-atelje ANTON URSIČ Ljubljana, Franciškanška ul. 10 (poleg hotela Slon)	
FRANC BABŠEK mesar Ljubljana, Šolski drevored	Gostilna »Pri Lozarju« TONČKA HOCEVAR gostilničarka Ljubljana, Rožna ul. 15	IVAN KRIZNAR krovec Ljubljana, Hrenova ul. 9	I. MARCHIOTTI trgovina z usnjem Ljubljana, Sv. Petra c. 30	DR. G. PICCOLI lekarna Ljubljana, Dunajska cesta	FRANJA STRITIH slaščičarna Ljubljana, Pred škofijo 3	IGNAC VEHAR splošno mizarstvo Ljubljana, Gradaška ul. 13	
I. BUZZOLINI zaloga sira, salam in sardin tu- in inozemskih likerjev Ljubljana, Lingerjeva ul. 1	Angeloslav Hrastnik trgovec Ljubljana, Karlovska c.	»KAVARNA PREŠEREN« Karel Polajnar, kavarnar Ljubljana	TEREZIJA MARINKO trgovina z meš. blagom Ljubljana, Prisojna ul. 7	MATEJ PLIVERIČ brivec »Hotel Slon« Ljubljana, Dunajska cesta	H. SUTNER Ljubljana, Prešernova ul. 4	Brzoprevozníštvo in trgovina s kurivom R. VELEPIČ Ljubljana VII Sv. Jerneja c. 25 Tel. 2708 Pošt. ček. rač. 15.780	
ANTON BRECELJ čevljar Ljubljana, Gajeva ulica 2	J. HRIBAR ml. krojač Ljubljana, Jegličeva 10	Srečno in veselo novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem želi Ivan N. Adamič prva kranjska orvarna Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31 podružnice: Maribor, Detrinjska ulica 20 Celje, Kralja Petra cesta 33 Kamnik, Šutna šteč. 4				HINKO SEVAR Antikvariat, knjigarna Ljubljana, Stari trg 34	VIDE ANTONIJA gostilničarka Ljubljana, Rožna ulica št. 15 (gostilna pri Lozarju)
JOSIP BREŠKVAR čevljarska obrt Ljubljana, Škofja ul. 10	IVAN JAK IN SIN tovarniška zaloga šivalnih, pisalnih in pletilnih strojev ter koles Ljubljana, Gosposvetska 2					L. VILHAR urar in trgovec z zlatino in srebrnino Ljubljana, Sv. Petra c. 86	
D. CASERMAN krojaški mojster Ljubljana, Kette-Murnova (Sv. Martina) cesta 9	JERNEJ JELENIC tovarna kisa Ljubljana, Stara pot št. 1					JOS. VODNIKA dedič tovarna kisa Ljubljana VII, Celovška c. 43	
LUD. ČERNE juvelir, trgovec z urami ter zaprizeženi cenilec Ljubljana, Wolfova ul. 3	JAKOB JESIH ml. mesar in gostilničar Ljubljana, Šolski drevored in Dolenska cesta					Prvo jugoslovensko izdelo- vanje drož (kvasa) Marija Volk-Košmerl Ljubljana, Franciškanška ulica 6 — Telefon 3312	
F. ČUDEN trgovina ur in zlatnine Ljubljana, Prešernova 1	K. JURMAN kr. dvorni optik Ljubljana, Selenburgova ul.	TRAFIKA PRAPROTNIK Ljubljana, Prešernova 54	Podporno društvo slepih v Ljubljani	GOSTILNA RAZEM Ljubljana, Zabjek	JERNEJ ŠINKOVEC brivski salon Ljubljana, Mestni trg 13	ANICA VIDEMSEK gostilna »Grajška klet« Ljubljana, Mestni trg 13	
KAJO DELIČ zlatar Ljubljana, Vidovdanska c. 2	FANI KACIČ gostilna »Pri rati« Spodnja šiška	IVAN POGAČNIK Foto-atelje Ljubljana, Aleksandrova c.	PRISTOU & BRICELJ specialni artistični atelje za črkoslikarstvo Ljubljana, Resljeva 4 Sv. Petra 39	FOTO-ATELJE D. ROVŠEK in trgovina s foto-potrebšč. Ljubljana, Kolodvorska ul. 35	EDVARD ŠKOPEK trgovina z urami, zlatino in optiko Ljubljana, Mestni trg 8	Tovarna zrcal in brusilnica stekla A. VRHOVC Ljubljana, Za Gradom 9	
EMIL DOBRIČ otroške igrače in galanterija Ljubljana, Prešernova ul.	A. KASSIG krznarnica in izdelovanje čepic Ljubljana, Zidovska ulica	JAKOB in ANA PETRIČ mesarija Ljubljana, Šolski drevored	K. PUČNIK krojaški mojster Ljubljana, Tavčarjeva 3	I. ROZMAN izdelovanje in eksport prist- nih kranjskih klobas Ljubljana, Sv. Petra c. 85	ANTON ŠKOFIČ krojač Ljubljana VII, Celovška 43	FRANC WÖLFING urar Ljubljana, Gosposvetska c. 12	
OLGA FATUR modni salon Ljubljana, Stari trg 11-a	ANTON KAJFEZ urar Ljubljana, Miklošičeva c. 14	JANKO POGAČNIK fotomaterijal Ljubljana, Dunajska c. 20	ANTONIJA PUGELJ trafika Ljubljana, Miklošičeva c. 34	EDVARD SEVER zlatar Ljubljana, Gosposka ul. 4	VIKTOR ŠOBER trgovina s specerijskim in mešaním blagom Ljubljana, Sv. Jakoba trg 4	FRANJO ZAJC brivec Ljubljana, Dunajska c. 12	
LEO in T. FELBER specerija in delikatesa Ljubljana VII., Podmlišča- kova ul. 11	JOSIP KASTELIC Ljubljana, Vodnikov trg 4	POGAČNIK MATKO knjigoveznica in gal. delav- nica Ljubljana, Kongresni trg 12	JOSIP REBEK ključavničarski mojster Ljubljana, Cankarjevo n. 9	SEVER mesarija Ljubljana, Trnavska ul. 2 Jurčičev trg 1	T. ŠTRUKELJ delikatesna trgovina in zajtrkovalnica Ljubljana, Zidovska ul. 5	FRANJO ZAJC mlajši frizer za gospode in dame Ljubljana, Pražakova ul. 15	
O. Fettich-Frankenheim česalni salon za dame Ljubljana, Kongresni trg 19	ANT. in LOJZKA KEBER mesar Ljubljana, Bohoričeva 4	I. POGAČNIK trgovina s kurivom Ljubljana, Bohoričeva ul. 5	FRANC REPIČ sodarsko podjetje Ljubljana	IVAN SIMONČIČ trgovina z mešaním blagom Ljubljana, šiška	FRANC ŠTULAR čevljarski mojster Ljubljana, Florjanska 9	ALFONS ZARNIK modno čevljarstvo Ljubljana, Gajeva ulica 2	
ENGELB. FRANCHETTI friseur za dame in gospode Ljubljana, Dunajska c. 20	IVAN KLEŠNIK trgovina z mešaním blagom Ljubljana, Zelena jama 141	ANTON PREBIL sploš. ključavničarstvo in avtogensko varenje Ljubljana, Glince	MARIJA ROGELJ manufakturna trgovina Ljubljana, Sv. Petra c. 26	ANA SKUBIC-KREČIČ trgovina z mešaním blagom Ljubljana, Florjanska 30	DRAGO SCHWAB Ljubljana	KRSTO ZELINOVIČ gostilna pri Pečarju Vodmat - Moste	

Srečno novo leto želijo svojim odjemalcem:

JANKO ZEVIK mesarija Šiška - Ljubljana	Alojzij & M. Zorman trgovina Ljubljana, Stari trg 32	Modni atelje za gospode AND. ŽNIDAR Ljubljana, V rebri 11	Zavod za snažnje oken in stanovanj VIKTOR TRAPEČAR Ljubljana	IVAN GENUSSI pleskar in slikar Ljubljana Igriška 10	FRANC IGLIČ Ptuj	STERN LEOPOLD Ptuj
FRANC ZORKO parna pekarna Ljubljana, Celovška c. 63	HERMAN ZUPAN galanterijska knjigovoznica, gastline potrebščine Ljubljana, Krekova ul. 4	UPRAVNIK »Slovenskega Naroda« vsem cenj. naročnikom in inserentom	JURO MOKOSEK slikar Ljubljana Vidovdanska ul. 1	JANC KAROL izdelovalnica harmonik Ljubljana Bohoričeva ul. 9	HOINIG FRANC Ptuj	ROBERT ROSENFELD trgovca Ptuj
IVAN ZORKO splošno ključavničarstvo Glinca - Ljubljana	IVAN ZELEDNIKAR manufakturna trgovina Ljubljana, Marijin trg 3	Kartonaža, knjigovoznica M. BIVIC Ljubljana Hrvatski trg 1	ANTON MANCINI foto-ateljé Rožna dolina pri Ljubljani (podružnica Jesenice, Gor.)	Srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem IVAN BAJŽELJ Ljubljana VII., Gasliška 7	A. PAULI trgovina z moko, žitom in deželnimi pridelki Zaloga in zastopstvo mlina: Trapskog samostana, Banja luka (preje Märzli i drug) Ljubljana, Sv. Petra c. 38	Srečno in veselo novo leto želi vsem naročnikom, in- serentom in čitateljem Uprava „Slovenskega Naroda“ Ljubljana, Knašjeva ulica 5
FRAN KOLŠEK trgovina s specerijskim, kolonijalnim, materialnim blagom in deželnimi pridelki LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 47	Ivan Zupančič izdelovatelj metel LJUBLJANA Kersnikova ulica števil. 3	Srečno novo leto želi cenj. občinstvu in znancem Marija Tscharre gostilna Urbanček Stožice	Srečno in veselo novo leto želi trdka Josip Marn družba z o. z. splošno pleskarstvo in slikarstvo Ljubljana Dunajska cesta št. 9	Modna trgovina T. EGER Ljubljana Sv. Petra c. 2	Albert Rojina English Tailor Celovška cesta 34	Srečno in veselo novo 1932 leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem Srečko Potnik in drug TVORNIKA SADNIH SOKOV, EŠENC I. T. D. Ljubljana Metelkova ulica
Srečno in veselo novo leto želi Andrej Dolinar parna pekarna LJUBLJANA Bohoričeva ul. št. 1	Mirko Kosirnik ključavničarstvo avtogenična varilnica Ljubljana Frankopanska ulica 26 Telefon 34-77	Veselo in srečno novo leto želi Anton Grčar pekarnja Poljanska c. 25	Srečno in veselo novo leto želim cenj. odjemalcem Rafko Koretič trgovina s specerijskim in kolonijalnim blagom Ljubljana »Palača Viktorijax Aleksandrova cesta št. 4	Srečno novo leto želi cenjenim odjemalcem Julij Zupan trgovina s specerijskim in kolonijalnim blagom Ljubljana Sv. Petra c. 35	Deselo in srečno novo leto želi Franc Iglič krojaški mojster LJUBLJANA, Pražakova ul. 10	Veselo in srečno novo leto L. Mikuš tovarnica dežnikov Ljubljana Mestni trg
Andrej Marčan mesarija LJUBLJANA ZA KRESIJO, POGA- CARJEV TRG in RIM- SKA CESTA	Davorin Bizjak konfekcijska trgovina Ljubljana, Stari trg	Rudolf A. Warbinek izdelovalnica klavirjev Ljubljana Gregoričeva 5 Rimska cesta 2	Srečno novo leto želi vsem cenj. naročnikom ALBINA BOGATAJ salon perila LJUBLJANA Gradišče 13 II	Fr. P. ZAJEC izprašan optik in urar LJUBLJANA, Stari trg 9		

Srečno novo leto želi Restavracija, pension in kopališče „SAVSKI TIVOLI“ ČRNUCE — JEŽICA	Srečno in veselo novo leto želi svojim cenj. odjemalcem Boris in Rezka Lunder Ljubljana Rožna dolina, Cesta V, št. 13 a	Julko M. Kovačič restavracija LJUBLJANA Dunajska cesta 82	Srečno novo leto želi TEODOR KORN kleparstvo in vodovodne instalacije LJUBLJANA Poljanska cesta 3
Gradbeno podjetje Saksida in drug d. z o. z. LJUBLJANA Poljanska cesta 91 Tel. št. 3330 — Ček. rač. 14.269	Srečno novo leto želi JOS. BERGMAN trgovina s čevlji in parna topilnica leja LJUBLJANA Poljanska c. 85-87	JURIJ PICEK trgovina z železnino in specerijo NOVO MESTO	Srečno in veselo novo leto želi IGNACIJ NAROB tapetnistvo LJUBLJANA Gospodarska cesta (pri Levu)
Schneider & Verovšek TRGOVINA Z ŽELEZNINO Ljubljana	Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim gostom in tujcem HOTEL KRAMAR DOLENJI LOGATEC	Mednarodni trgovsko-kreditni informativni zavod „VERITAS“ lastnik VIKTOR BLAŽIČ LJUBLJANA Tavčarjeva ulica 21 želi vsem naročnikom veselo novo leto!	Srečno novo leto želi Franjo Kastelic trgovina KANDIJA — NOVO MESTO

OKVIRJI! Najmodernejša oblika raznih vrst, izdelovanje le- senih LESTENCEV (lustr), vsakovrstna pozla- čenja ter popravila starih okvirjev izvršuje trdka A. GÖTZL DED., Ljubljana, Dunajska c. 17 (poleg kavarne »Evropa«) Telefon 2826	Anton Oblak kovaški mojster LJUBLJANA Ahacijeva cesta 15 želi vsem cenj. odjemalcem srečno in veselo novo leto Velecenjenim gostom gostilna pri KROFU Sv. Petra cesta 46 Vošči najsrečnejše novo leto Gostilničarka	Veselo in srečno novo leto želi Franjo in Anica Fritz Gostilna in sajtrkovaonica LJUBLJANA Tavčarjeva ulica št. 4 Srečno in veselo novo leto želi Tomaž Bizilj Gostilna »Pri Kolovratu« Ljubljana Pred škofijo	Mokronoška tovarna usnja preje F. PENCA, družba z o. z., Mokronog Srečno in veselo novo leto vsem cenj. naročnikom in gostom pleskar, ličar, sobo- in črkoslikar ter gostilničar v štepanji vasi »Na Planirju« LJUBLJANA, Dunajska cesta 15 Srečno novo leto želi vsem cenjenim naročnikom FRANC REBERNIK pleskarstvo in ličarstvo LJUBLJANA, Komenskega ulica 22. — Telefon 3177
---	---	---	--

Srečno novo leto želijo svojim odjemalcem:

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim gostom in odjemalcem

Leopold Zupančič
posestnik in gostilničar

LJUBLJANA Jegličeva cesta 15.

Veselo novo leto!

Stanko Kezele

splošno kleparstvo in vodovodni instalater

LJUBLJANA Bohoričeva ul. 3

Srečno novo leto!

Barbič & Radonič

veletrgovina vina

LJUBLJANA Stara pot št. 9

Srečno novo leto želim
vsem cenjenim gostom ter se priporočata

Lojze in Pavla Mahnič
gostilna Košak

LJUBLJANA Vodmat

Srečno novo leto
želi svojim cenjenim odjemalcem velemesarija

Franc Slamič

Gospodstvska cesta 6. Prešernova ulica 5.

A. Mencinger

špecerijška trgovina

LJUBLJANA Sv. Petra c. 42

Ljubljanski oblačilni bazar

LJUBLJANA Mestni trg 6

Srečno novo leto želi
vsem cenjenim odjemalcem ter se priporoča

Vladimir Gržina

trgovina z lesom, kurivom in deželnimi pridelki
LJUBLJANA VII Knezova ulica 39

Srečno novo leto želi
vsem odjemalcem ter se priporoča

FRANC SLOVŠA

trgovina s kurivom

LJUBLJANA Razlagova ulica 19

Veselo in srečno novo leto želi vsem svojim
naročnikom

Zofi Fortič

žensko krojaštvo

LJUBLJANA, Holzapfjeva ul. 17 (nova vila)

G. Besednik in drug

trgovina in industrija protez, kirurških instru-
mentov, ortoped. aparatov, bandaž in obvezilne
robe

LJUBLJANA Prešernova ul. 5

Srečno novo leto želi
vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in
znancem

Josip Olup trgovina in gostilna

LJUBLJANA Pod Trančo št. 1

Srečno novo leto želi
vsem cenjenim gostom ter se priporoča

ZAGOREC ANA

gostilničarka

LJUBLJANA Florjanska ulica 36.

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenj. odjemalcem, prijateljem
in znancem ter se priporoča v nadalje trdka

Ign. Žargi — „Pri nizki ceni“

LJUBLJANA Sv. Petra cesta

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem

OSVALD PENGOV

pri RASTOVARJU
Gostilna in trgovina s specerijskim, kolonialnim
in materijalnim blagom, stavbeni material

LJUBLJANA Karlovska c. 19 (poleg mostu)

Srečno novo leto želim
prijateljem in znancem ter se priporočata za
nadaljnjo naklonjenost

Matevž in Julija Krušič

mesarija in gostilna
ZELENA JAMA SISKKA, Knezova ul.

Srečno novo leto želi
vsem odjemalcem ter se priporoča

MARIJA URBANČIČ

kovaštvo

LJUBLJANA Hrenova ulica št. 19.

Srečno in veselo novo leto želi

Peter Podboršek

trgovina z vinom na debelo

LJUBLJANA VII

Srečno in veselo novo leto
želim svojim cenj. obiskovalcem in odjemalcem

Jakob in Malči Zalaznik

kavarna, slaščičarna in pekarija

Srečno novo leto želi
vsem cenjenim naročnikom ter se priporoča

Matej Orehek

čevljarstvo

LJUBLJANA Kolodvorska ulica 23

Srečno novo leto želi
vsem cenjenim odjemalcem ter se priporoča

JOS. BAHOVEC

LJUBLJANA MOSTE.

Srečno novo leto želi

IVAN GJUD

brivski salon

LJUBLJANA Stari trg 30

Srečno in veselo novo leto želi

OSVALD DOBEIC

veletrgovina

LJUBLJANA Pred škofijo št. 15

Srečno in veselo novo leto želi
vsem cenjenim naročnikom in odjemalcem

Matiija Grošičar

strojni ključavničar

LJUBLJANA Kladezna ulica 3

BRAČA LABURA

trgovina dalmatinskega vina na malo in veliko

LJUBLJANA, Vodmat št. 61

želim svojim gostom veselo novo leto

Srečno novo leto želim

Helena in Ignac Banko

p. d. »PRI TOPOLAVCU«

LJUBLJANA, Kette-Murnova c. 3 (Martinova c.)

Veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem

JAKOB FLIGL

klepar in vodovodni instalater

LJUBLJANA Turjaški trg 5 in Tržaška c. 24

Vsem cenjenim damam in gospodom se za dose-
danje zaupanje zahvaljuje, želeč vsem srečno in
veselo novo leto ter se nadaljnji naklonjenosti
priporoča damski in brivski česalni salon

Gjud Aleksander

LJUBLJANA Kongresni trg 6

Srečno in veselo novo leto želi

N. M. MALGAJ

trgovina in gostilna

SP. SISKKA. Knezova ulica 19.

IVAN BERNIK

Izdelovatelj lesenih rolet za okna in žaluzij

LJUBLJANA Linhartova ulica 16

Slaščičarna I. Eržen

LJUBLJANA Kongresni trg

(nasproti »Zvezde«)

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

srečno novo leto

Srečno in veselo novo leto želim vsem mojim ce-
njenim gostom in se v nadalje priporočam

Marko Grgič

gostilna »Primorje«

LJUBLJANA Medvedova ulica št. 20

ANTON LEGAT

delikatesa, špecerija in zajtrkovalnica

LJUBLJANA Miklošičeva cesta 28

IVAN KAPELJ

bakarar in kotlar

LJUBLJANA—SISKKA

Aljaževa cesta št. 4 ob Celovški cesti

Srečno novo leto
želi vsem cenjenim naročnikom

Avgust Pavle

tapetnik in dekorater

LJUBLJANA

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in
se priporoča za nadaljnjo naklonjenost

Celestina Glavnik

trgovina južnega sadja in zelenjave

Ljubljana, Pogačarjev trg števil. 1

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem trgovina s čevlji

Anton Šinkovec

LJUBLJANA Pod Trančo 1.

Veletrgovina žganja

Emerik Zelinka, Ljubljana VII

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem, znancem
in prijateljem

SREČNO NOVO LETO 1932

Srečno novo leto želi
vsem cenjenim naročnikom

Lovro Rozman

specijalna delavnica tehnične

LJUBLJANA Pred Prulami 5

Telefon 29—97.

Srečno in veselo novo leto želim vsem mojim
cenjenim gostom

Gostilna „Pri Lovrencu“

LJUBLJANA Prisojna ulica št. 5

Restavracija

Ivan in Marija Marinšek

mesarija in prekajevavnica

Dobijo se gorka in mrzla jedila iz konjskega mesa.

Prodaja vsakovrstnih klobas in salam.

Kupujejo se tudi konji za klanje.

Ljubljana, Prečna ulica št. 6

(nasproti mestne kopeli)

Srečno in veselo novo leto želi
vsem cenjenim odjemalcem izdelovalnica perila

„Florus“

Zora Hvala

LJUBLJANA Sv. Florijana 6

Srečno in veselo novo leto 1931

želi cenj. odjemalcem in se priporoča
za nadaljnjo naklonjenost trdka

Karl Prelog

trgovina volne, bombaža in galanterije.

Gosposka ulica

Židovska ulica - Stari trg

Srečno novo leto želi

Franc Lovše

mesar

Pogačarjev trg LJUBLJANA Tržaška cesta

L. M. Ecker

sinova

Splošno kleparstvo

in vodovodne

instalacije

*

Ljubljana, Slomškova 4

TELEFON INTERURBAN STEV. 2933

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in se

priporoča še v nadalje

Jos. Šumi nasled.

D. & E. HRIBAR

tovarna bonbonov in peclva

v Ljubljani

Srečno novo leto želijo svojim odjemalcem:

Teodor Novotny
prva ljubljanska parna izdelovalnica slaščic,
medic, keksov i. t. d.
LJUBLJANA Masarykova c. (Friškovec)
Telefon 34-14

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemalcem
FRANC AVŠIČ
krojaški mojster
LJUBLJANA Komenskega ul. 36

MARIJAN ŠILOVIČ
gostilničar
VODMAT Zaloška cesta 7

A. VOLK - LJUBLJANA
VELETRGOVINA ŽITA IN
MLEVSKIH IZDELKOV

Srečno in veselo novo leto!
T. Mencinger - Ljubljana
Sv. Petra cesta šte. 43

Veselo in srečno novo leto želi svojim cenjenim
naročnikom
BLAŽ JANČAR
stavbeni, pohištveni slikar in slikar
LJUBLJANA Breg šte. 6

Srečno in veselo novo leto želi
vsem svojim cenjenim odjemalcem
Ivana Sterniša
trgovina s čevlji
Jurčičev trg 3

KAVARNA
„EVROPA“
v Ljubljani
in
SVRATIŠTE
„Lovački rog“
ZAGREB
ANTON in TEREZIJA
TONEJC
cenj. gostom in prijateljem
srečno novo leto!

Srečno in veselo novo leto želi
IVAN LUZAR
ključavničarski mojster
LJUBLJANA Poljanska c. 69

Gostilna pri Fajmoštru
M. ANŽIO
želi vsem svojim gostom
srečno novo leto

Srečno novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem
Pavel Kreutzer
trgovina z mesanim blagom in mlekarina
LJUBLJANA Trnovski pristan 16

Srečno in veselo novo leto želi
vsem svojim cenjenim gostom
MARTIN BUJAS
lastnik vinotoča
LJUBLJANA Prešernova ulica 5

Pavel in Marija Šimenc
Cvetličarna Sv. Petra c.
Vrtnarija Sv. Križ.

Srečno in veselo novo leto

Rude in kovine
d. d.
Ljubljana, Masarykova 12

Ljubljanska gradbena družba z o. z.
Ljubljana
Sloimškova ulica šte. 19

se priporoča ter želi
srečno novo leto

Srečno in veselo novo leto 1931
želi svojim odjemalcem in prijateljem
Medić-Zankl
tovarna olja in tirneža, lakov in barv
d. uzb. z o. z., lastnik FRANJO MEDIĆ
Ljubljana-Medvođe, Maribor, Novi Sad

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem
A. Druškovič
trgovina z mešanim blagom in brivnica
LJUBLJANA Zelena jama

Srečno novo leto želi svojim obiskovalcem
Hotel in restavracija „Lloyd“
J. BUCAR
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 7

Srečno novo leto želi odjemalcem in gostom
IVAN in ELZA RAHNE
trgovina in gostilna
SELO-MOSTE pri Ljubljani

SIMON KUNČIČ
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 45

SAŠA KOVAČ
trgovina z mešanim blagom, delikatesa in vinotoč
LJUBLJANA VII Celovška c. 85

SREČNO IN VESELO NOVO LETO
PLETILNA INDUSTRIJA
MARTIN MAHKOTA
SP ŠIŠKA - LJUBLJANA

Srečno in veselo novo leto želi
IVAN BOGATAJ
kone. elektrotehnično podjetje
LJUBLJANA, Kongresni trg 19
poleg nunske cerkve

STAVBENO IN UMETNO HIZARITVO
ROJINA & COMP.
LJUBLJANA
SLOIMŠKOVA ul. 16, KOLODVORSKA ul. 8
želi vsem svojim cenjenim
odjemalcem in prijateljem
srečno in veselo novo leto
zahvaljujoč se za dose-
danje obilo zaupanje.

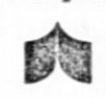
Srečno in veselo novo leto
kr. dvorni dobavitelj
Anton Verbič
delikatesa
in špecerija
Ljubljana, Stritarjeva ul.

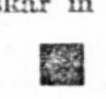
Srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
Franc in Angela Lavtižar
mesarija in gostilna
LJUBLJANA Sv. Petra c. 83

Srečno novo leto!
ČEMAŽAR & DRUG, Ljubljana
umetniški zavod za litografijo
LJUBLJANA Igriška ulica št. 6

LOVRO PIČMAN
vodovodna instalacija, centralne kurjave
in kleparstvo
LJUBLJANA Ilirska ulica 15. Telefon 2911

Srečno novo leto želi
vsem cenj. gostom ter se na nadaljnji obisk
priporoča
EMA SFILIGOJ
gostilna »Kmet«
LJUBLJANA Gosposvetska cesta 8

JOSIP BERGMAN
trgovina s črevi in parna toplotna loža

LJUBLJANA, Poljanska cesta 85-87

Srečno novo leto želi
Ivan Brunčič
pleskar in ličar

LJUBLJANA Kolodvorska ulica 23

Špedicija in carinsko posred-
ništvo
TURK

LJUBLJANA
MASARYKOVA CESTA ŠTEV. 9

Veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim
odjemalcem
Veletrgovina usnja
Brata Moskovič
LJUBLJANA
Telefon 2515
Priporoča svojo veliko zalogo spodnjega in
gornjega usnja. Postrežba vselej točna in po
najnižjih dnevnih cenah. — Vse strojarske ma-
šine, fištran in degrassi strojila (eks-
trakti) in strojarske kemikalije vedno na zalogi

Srečno novo leto
vsem odjemalcem in konsumentom našega
piva, špirita in kvasa želi
PIVOVARNA
„UNION“
D. D. LJUBLJANA

Fran Kaučič
gostilna in kavarna

LJUBLJANA,
Privoz št. 4

Mirko Bogataj
specijalna trgovina
s klobuki
(preje J. Pok)
LJUBLJANA,
Stari trg 14

SREČNO IN VESELO NOVO LETO
ŽELI VSEM NAROČNIKOM, INSERENTOM IN CITATELJEM

„SLOVENSKEGA NARODA“
UPRAVA
„SLOVENSKEGA NARODA“
LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 5

Srečno novo leto želijo svojim odjemalcem:

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenj. odjemalcem in naročnikom
ELIGIJ EBER. krznar
LJUBLJANA
Kongresni trg 7 — Selenburgova ul. 6

Srečno in veselo novo leto želi cenjenim naročnikom in odjemalcem
Konfekcija — modno krojaštvo
JOS. ROJINA, Ljubljana
Industrija perila na debelo

RADIOTEHNIKA
TONE POLJŠAK
strokovno podjetje za splošno radiotehniko
Aleksandrova cesta 5 LJUBLJANA

IVAN SCHLAMBERGER
splošno ključavničarstvo
Središka 8 ZELENJA JAMA

NACE ZAVRŠNIK
(»PRI NACETU«)
špecerija, manufaktura, galanterija in modni predmeti
(Nasproti šole) - GLINCE pri LJUBLJANI

Frizerski salon za dame in gospode
MIRKO ZALETEL
Rimska cesta 24 LJUBLJANA

Srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem
JAKOB TRČEK
parna pekarna
Breg št. 4 LJUBLJANA

Srečno novo leto želi zastopnik
„ORIENT“
tovarna za papirno blago
VILJEM SMOLEJ, Maribor

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem
TVRDKA A. VERBAJS
LJUBLJANA Gospodarska c. 10

Veselo in srečno novo leto
REZI ZALAZNIK
gostilna »Stev. 6«
LJUBLJANA Dunajska cesta

Albert Špeletič
sobno slikarstvo
LJUBLJANA Emonska 25

MILOŠ OSET
špecerija in kolonijalna engros trgovina monopolna velikoprodaja soli
MARIBOR, Glavni trg
Telefon št. 2173 in 2790

Srečno in veselo novo leto želi
Kavarna „Jadran“
JOSIP ŠEREC
modna trgovina
Maribor Aleksandrova c. 36

„GROM“
carinsko-posredniški in spedijski biro
d. z. o. z.
LJUBLJANA
Kolodvorska ulica št. 41

Srečno novo leto želi svojim cenj. odjemalcem in se priporoča še v nadalje
ČESKUTI & ZAJC
Ljubljana, Stari trg št. 3

Srečno novo leto
F. & E. Remžgar
slikarstvo in pleskarstvo
LJUBLJANA Kolodvorska ul. 18
Telefon št. 3430

Singer živalni stroji d. d.
podružnica za Slovenijo
LJUBLJANA Selenburgova 1

IVAN CVIKL — PTUJ
manufakturna trgovina

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
Štefan Brodar
vino en gros
Ormož
Telefon interurban št. 12

Srečno novo leto želi cenjenim odjemalcem in se še nadalje priporoča
Vinko Podobnik
trgovina s karivom
TRZASKA CESTA ŠTEV. 16

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem
FRANC DOLINAR
parna pekarna in slaščičarna
Poljanska 19 — Pred škofijo 11

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenjenim naročnikom
PRVI JUGOSLOVANSKI
pokramanjski zavod
(Verkrämungsanstalt)
Krakovski nasip 26 LJUBLJANA
poniklanje I. in II., galvaniziranje, brušenje kovin in jekla, pobakrenje, pomeđenje
Se priporoča ABERSEK

Srečno novo leto želi
ROK BERLIČ
strojno mizarstvo

ST. VID NAD LJUBLJANO

Srečno novo leto želi vsem cenjenim gostom
Anton in Ana Kratky
gostilna

ST. VID NAD LJUBLJANO

Srečno novo leto želi vsem cenjenim naročnikom in odjemalcem ter se za nadalje priporoča
JOSIP KUJAR
splošno mizarstvo, zaloga pohištva
ST. VID NAD LJUBLJANO št. 79

Srečno novo leto želi vsem cenjenim gostom
F. J. ŠUŠTERŠIČ
gostilna »Slepi Janez«

ST. VID NAD LJUBLJANO

Vsem prijateljem
VAN KASTER KAKOA

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim gostom
Sokolov Joško
LJUBLJANA Pred škofijo 18

Veselo in srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem tvrdka

Močivnik & Ogriseg
Manufakturna veletrgovina
MARIBOR
Rotovski trg 6

Srečno novo leto želi vsem cenj. gostom
Al. in Antonija Senica
restavracija in kavarna
MARIBOR Tattenbachova ul. 5

 TVRDKA M. Feldin
MARIBOR
manufaktura Grajski trg št. 1
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
Srečno novo leto

Franc Iglič
trgovina z mešanim blagom
BREG PRI PTUJU
Na debelo! Na drobno!

Anton Brenčič
trgovina z železnino, zaloga orožja in municije
Ptuj
Na drobno! Na debelo!

Franjo Majer

modna manufaktura
Maribor
Glavni trg št. 9.

TISKARNA
trgovina s papirjem
Oglasni zavod in uprava časopisov
Hinko Sax
Maribor, Grajski trg
Zastopnik „Slov. Naroda“

Srečno in veselo novo leto!
Dolček in Marini
MARIBOR
Gospodarska ulica 27

F. KRICK, modna trgovina
CELJE, Aleksandrova ulica št. 7

Trgovina z lesom in stavb. materijalom
Telefon 2042

Mestni stavbnik
Rudolf Kiffmann
MARIBOR, Meljska cesta št. 25

Zaloga Sourié vezanih lesenih plošč
Telefon 2042

KAVARNA CENTRAL
IDA STIKLER
MARIBOR, Gospodarska ulica 6

I. ORNIK MARIBOR
KOROŠKA CESTA 9

Srečno novo leto želi vsem cenjenim gostom, prijateljem in lovcom
Anton in Fani Emeršič
restavracija
MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 18

Srečno novo leto želijo svojim odjemalcem:

ZRIMSEK RUDOLF brivec Litija	BLAŽ KIMOVEC čevljar Litija	MARTIN VOLK čevljarški mojster Litija	MAKS ZABUKOŠEK modna krojačnica Celje, Cankarjeva ul. 2	JERMAUČNIK JOŽEF brivski salon Maribor, Aleksandrova 43	V. VOŠINEK trgovina z usnjem in izdelovanje gor. delov čevljev Maribor, Koroška c. 13	PLETARNA r. z. z. o. z. PTUJ, Pletarska ulica
MILAN GERNEDL čevljarstvo Litija	LEOPOLD KNOL modno krojaštvo Litija	ANTON ŠKOBERNE modni salon Trbovlje II	Dragutin Čutić vdova puškarna Maribor, Slovenska ul. 13	ANDREJ MACAROL pekovski mojster Maribor, Meljska 14	ALBERT VICEL trgovina s kuhinjsko posodo (hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto, vitlo in aluminijevo posodo, porcelanasto, kamenitasto in stekleno robo) Maribor, Gosposka 5	ALEKSANDER RAJH krojač BUDINA PRI PTUJU
Gostilna »PRI URŠKI« zaloga piva Litija	IVAN MAČEK mesar Šmartno pri Litiji	ALBIN POKIŠEK mesarija Trbovlje	Parna pekarna JOSIP ČEBOKLI Maribor, Glavni trg 9	ANTON PAS modna trgovina Maribor, Slovenska ul. 4	FRANC KRAVINA trgovina z lesom, stavbnim materialom in gostilna pri sejmišču PTUJ, Ormoška cesta	JOSKO SAGADIN strojno mizarstvo za pohištvo in stavbe. Izdelovanje posteljnih vzmeti PTUJ, Vrazov trg 2
ALBIN in NEŽKA GRČAR gostilna Šmartno pri Litiji	JOSIP MEDVEŠČEK čevljarstvo Šmartno pri Litiji	JOZE PLEVČAK Trbovlje I	JULIUS CRIPPA trgovina z delikatesami in vinom Maribor, Slovenska ul. 3	KAROL PREIS zaloga pohištva in preprog Maribor, Gosposka ul. 20	R. M. MATZ kavarna in restavracija »Evropa« — avtotaksa PTUJ, Florjanski trg	IGNAC VAUDA umetno in trgovsko vrtnarstvo PTUJ, Tiha pot 1
MARTIN KAJTNA splošno kleparstvo in napeljava vodovoda in strelovoda Litija	MIMICA SKUSEK šivilja Litija	BLAŽ JERIČEK trgovec Rajhenburg	ZLATA BRIŠNIK trgovina s papirjem, galanterija in knjigarna Maribor, Slovenska ul. 11	MARIJA SIEBER specijalna trgovina z ročavicami in stezniki Maribor, Glavni trg 14	RUDOLF PERIC tovarnica različnih bičevnikov v lastni hiši PTUJ, Ormoška cesta	MAKS WEISSENSTEIN mesar, prekajevalnica, gostilničar in trgovina z mesnimi izdelki PTUJ

MARA KOZINA Modni salon za damske toboke LITJA	JOS. JAGODIČ špecerija CELJE, Glavni trg	BOGOMIR DIVJAK trgovina in mehanična delavnica dvokoles MARIBOR	FRANC URBAN mesar in prekajevalce Ptuj
Franc Šetine trgovina mešanega blaga TRBOVLJE	Jožef Cvelber čevljarški mojster CELJE, Gosposka ulica št. 26	»Union« F. Trafenik pivovarniška restavracija MARIBOR, Aleksandrova cesta 3	Srečno novo leto želi I. MARIBORSKA MLEKARNA ADOLF BERNHARD MARIBOR, Aleksandrova cesta 51, Koroška cesta 10
Franc Lajovic tovarna pletenila in trikotarje LITJA	RADO PREGRAD industrija umetnih cvetlic PODČETRTEK, Dravska banovina	Fr. in M. Zemljič hotel in restavracija »Pri Orlu« MARIBOR, Grajski trg	Srečno in veselo novo leto želi Josip Žunkovič krznarstvo MARIBOR, Vojašniški trg 8, ter se za nadaljna naročila priporoča
FRANKO CERAR posestnik, gostilničar in mesar LITJA	IVAN TAČEK ml. prva celjska barvarija in kemična čistilnica, plisiranje in likanje, škrobanje perila CELJE, Gosposka ulica 21	Srečno novo leto želi Franc Kager nasl. izdelovalnica srebrnine in zlatnine MARIBOR, Vetrinjska ul. 30	Srečno novo leto želi vsem cenj. gostom Alojz in Alojzija Käfer kavarna »Rotovž« MARIBOR, Rotovški trg 5
Franc Kunstler parna žaga in mizarstvo LITJA	Martin Orehovec krznar CELJE, Gosposka ulica 14	Karol Jančič manufaktura MARIBOR, Aleksandrova cesta 11	Srečno in veselo novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem ERNST GERT trgovina s steklom in porcelanom MARIBOR, Gosposka ulica 13
Srečno novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem ter se še nadalje priporoča IVAN RAJNIŠ splošno čevljarstvo ŠMARTNO PRI LITJI	KARL LOIBNER špecerija, delikatese CELJE, Kralja Petra cesta št. 17	Srečno novo leto želi vsem cenj. naročnikom JAKOB KOS izdelovalnica bakrenih izdelkov in brzoparilnikov MARIBOR, Glavni trg 4, ter se za nadaljno naklonjenost priporoča	Srečno in veselo novo leto želi Rudolf Kalle mehanič MARIBOR, Slovenska ulica 6, Podružnica: CELJE, Gosposka ulica 24
Anton Medvešek zaloga manufakture ter lastna izdelovalnica oblik TRBOVLJE - VODE	Restavracija — hotel »HUBERTUS« D. BERNARDI CELJE, Gosposka ulica št. 7	A. PLATZER trgovina s papirjem, knjigovoznica, kartonaža, modni časopisi, razprodaja MARIBOR, Gosposka ulica 3	Srečno novo leto želi vsem cenj. naročnikom Jos. Höfer trgovina z muzikalijami, godbenimi instrumenti in gramofoni MARIBOR, Ulica 10. oktobra 2
Srečno novo leto želi Franc Izgoršek tovarna pohištva Šmartno pri Litiji	FRANC KRAJNC frizer za gospode in dame CELJE, Glavni trg 18	Prekajevalnica JUNGER CELJE, Prešernova ulica 8	Eksportna hiša »Luna« lastnik Albin Pristernik trgovina galanterije, pletenil, vzenil, drobnarij in igrač NA DEBELO! NA DROBNO! Maribor, Aleksandrova c. 19
»FENIX« CELJE, Gosposka ulica 6 TVORNICI USNJEVIH IZDELKOV kakor dvokolenice, aktovke, damske torbice, kovčegi, gornji deli za čevlje itd.	LIKER KONJAK RUM ŽGANJE F. S. LUKAS CELJE NA VELIKO! NA VELIKO!		

SREČNO IN VESELO NOVO LETO
TRBOVLJE

KINO »SOKOL«

Srečno novo leto želijo svojim odjemalcem:

Srečno in veselo novo leto želi
vsem svojim cenjenim odjemalcem
P. Rape, Domžale
krojaštvo
ter se za nadaljno naklonjenost priporoča

Srečno in veselo novo leto želi
vsem cenj. odjemalcem in prijateljem trgovina
JOSIP SENICA
DOMŽALE

Srečno novo leto želi trdka
Anton Skok, Domžale
parna žaga, lesna trgovina in elektrarna
ter se cenjenemu občinstvu priporoča

Srečno novo leto želi
Vinko Müller, Domžale
trgovina z vinom

IVAN PETEK
trgovina z mešanim blagom
KAMNIK

FRANC JAGODIČ
trgovina in gostilna — sobe za tujce
KAMNIK
ter se cenj. gostom priporoča

Srečno novo leto želi
Franc Končan
splošno ključavničarstvo
DOMŽALE

Veselo in srečno novo leto želi
vsem cenjenim odjemalcem in dobaviteljem
JERNEJ BOLHAR
usnjarna
DOMŽALE

Srečno in veselo novo leto želi
vsem svojim cenjenim odjemalcem
Pavel Bertonec
valjčni mlin
DOMŽALE

Srečno novo leto želi
FERDO VODE
veletrgovina vina
KAPLA VAS PRI KAMNIKU

Srečno novo leto želi
vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem
ANTON KOSTA
krojač
KAMNIK

Srečno novo leto želi
KAROL SKALA
manufaktura — špecerija — galanterija
KAMNIK

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELI
Josip Adamič
VIVČNA
DOMŽALE
podružnica KAMNIK

Srečno novo leto želi
FRANC SUŠNIK
trgovski vrtnar
Stara pošta KRAJN

Srečno novo leto želi
DEŽMAN FRANC
gostilna in mesarija
JESENICE
ter se cenjenim odjemalcem priporoča

Srečno novo leto želi
STANKO GRAŠIČ
stavbeno in galanterijsko kleparstvo
KRAJN

Srečno!
B. RANGUS
zaloga švicarskih ur, zlatar in juvelir
KRAJN

Srečno novo leto želi vsem cenjenim
naročnikom
AVGUST BABNIK
modno krojaštvo za gospode in dame
KRAJN

VSEM ODJEMALCEM
SREČNO IN VESELO
NOVO LETO!

NARODNA

ISKARNA

Srečno novo leto želi
JOSIP ŠIŠKA, KRAJN
industrija sit vseh vrst in za vsak namen
iz žice, pločevine in profilov. — Kovinasti
transportni trakovi

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim prijateljem in odjemalcem
Anton Müller
vinski trgovec in gostilničar
STOB · DOMŽALE

Srečno in veselo novo leto želi
Josip Černelič
manufaktura, perilo, dežni plašči. Velika izbira.
Najnižje cene. zraven hotela »Stara pošta«
Krajin

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim cenjenim gostom
FRANC OSET
restavracija
DOMŽALE

ter se cenj. občinstvu najtoplje priporoča —
Sobe za tujce vedno na razpolago — Solidne cene

Srečno novo leto želi
Okrajna hranilnica in posoj.
reg. zadr. z neom. zavezo
ŠKOFJA LOKA

Srečno novo leto želi
FRIC DRUŽNIK
steklarstvo
JESENICE
ter se za nadalje priporoča

ANTON MULEJ
modna čevljarna
JESENICE

Srečno novo leto želi vsem cenjenim
odjemalcem
FRANC STRNIŠA
prodaja »Jadran« čevljev
KRAJN

Srečno novo leto želi trdka
„CENTRA“
trgovina šivalnih strojev, koles, gramofonov
in radio
JESENICE
ter se cenjenemu občinstvu priporoča

VINKO BOGATAJ
klobučarstvo
RADOVLJICA

Srečno novo leto želi
ANTON HAFNER
restavracija
Škofja loka, kolodvor
ter se cenjenemu občinstvu priporoča

JOŠKO VEBER
trgovina z lesom, ogljem in mešanim blagom,
zaloga cementa
Škofja loka — kolodvor

GOSTILNA „JADRAN“
vsem cenjenim gostom želi srečno novo
leto pri najboljši dalmatinski kapljici
ANTE MARASOVIČ
JESENICE

Pralnica, likalnica, kemična čistilnica,
barvanje oblek

Franc Potočnik
KRAJN
Tovarniška zaloga
šivalnih strojev, koles, gramofonov

Srečno in veselo novo leto želi
Ferdinand Sajovic
manufakturno in posamentirsko blago
PRI »PLEIWEISSU«
1828 100 let 1928
Krajin

Srečno novo leto želi
KARL NEUMAN
kleparstvo in vodovodna instalacija
JESENICE

Srečno novo leto želi
ANTON NIKOLAVČIČ
kolodvorski trafikant
JESENICE

Srečno novo leto želi trdka
A. J. ROZMAN
strojno pletenje
JESENICE - FUZINE
ter se za nadalje priporoča

Srečno novo leto želi vsem cenjenim
naročnikom in odjemalcem
IVAN WERGLES mlajši
mesar in prekajevalec
SAVA - JESENICE

Veselo novo leto želi trdka
FRANC ŠMAJDEK IN DRUG
ključavničarsko podjetje in instalacija
vodovodov
JESENICE
ter se cenjenemu občinstvu priporoča

Srečno novo leto želi
FRANC JAKLIČ
trafika in trgovina s papirjem
in galanterijo
RADOVLJICA

Srečno novo leto želi vsem cenjenim
odjemalcem
FRANC PERC
pekarija
RADOVLJICA
ter se za nadalje priporoča

Srečno novo leto želi vsem cenjenim
odjemalcem
J. ŠTRUCL
trgovina kož, usnja, čevlarskih in sedlar-
skih potrebščin ter raznovrstnih luksuznih,
sportnih in delavnih čevljev
JESENICE
ter se še nadalje priporoča

Srečno in veselo novo leto
želim vsem svojim cenjenim odjemalcem
ter se nadalje priporočam. Z odličnim spo-
štovanjem
Anton Mohorič
Ljubno · Jesenice

Srečno in veselo novo leto želi
vsem svojim cenjenim odjemalcem
FRANC LIEBER
mesar in prekajevalec »pri Matičku«
Krajin

Srečno in veselo novo leto želi
M. PIRC
trgovina z manuf. blagom poleg župne cerkve
Ustanovljena leta 1863
Krajin
Velika zaloga različnih tovarniških ostankov po
najnižjih cenah

Srečno novo leto želijo svojim odjemalcem:

Beti OREHEK
zajtrkovalnica in vinska
klet

Ljubljana
Kolodvorska 26

Ivan Lapajne
»Jadran« kemični izdelki

Ljubljana-Moste

Drago Franc

špecialna trgovina z bar-
vami in laki

Ljubljana,
Stari trg 24

Srečno in veselo novo leto želi
tvrdka

Josip Marn

splošno pleskarstvo in
stikarstvo

Ljubljana
Dunajska cesta šte. 9

*S pojedino, godbo in plesom in petjem,
z voščili, poljubi, darili in cvetjem
slavili smo novega leta prihod.
A slavnosti tam so le dobro uspele,
kjer v skledah so tečne „JAJNINE“ duhte,
poznane po finem okusu pousod*

**Lekarna
Trnkoczy
DEDIČI**

LJUBLJANA

Srečno in veselo novo leto
želim cenj. odjemalcem

Rafko Koretič

trgovina s specerijskim
in kolonijalnim blagom

LJUBLJANA
Palača »Viktorija«, Ale-
ksandrova cesta 4

JOS. PREŠEREN

čevljarstvo

Ljubljana - Šiška

poleg stare cerkve

Celovška cesta šte. 62

M. Urbas

(lastnik: Miroslav Urbas)
izdelovanje in prodaja
pristnih

kranjskih klobas

LJUBLJANA

Slomškova ul. 13
(poleg mestne elektrarne)

Srečno in veselo novo leto
želim vsem svojim cenjenim odjemalcem

Franz in Helena Rode, mesar

Solski dvorod

D. M. v Polju

Srečno novo leto želi

IVAN FURLAN

lesna trgovina in parna žaga

LOGATEC

Srečno in veselo novo leto želi

ANTON PUNTAR

trgovina vina in žganja na debelo

Logatec

KOBE JULIJ

trgovina manufakturnega blaga

NOVO MESTO

Josip Ogoreutz

trgovina manufakturnega blaga

NOVO MESTO

Franz Palme

agentura in komisija

Srečno in veselo novo leto želi

GOSTILNA „ČEŠNOVAR“

LJUBLJANA

Dolenjska cesta 3

„TRANSPORT“

MEDNARODNI PREVOZI

Maribor

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim obiskovalcem

MARJETA VILFAN

gostilna

JEŽICA

Srečno novo leto želi svojim cenj. odjemalcem
in številnim gostom

Jakob Dimnik

gostilničar in mesar

Dev. M. v Polju

Srečno in veselo novo leto želi

Hotel - restavrant

„KOKLIČ“

Novo mesto

Srečno in veselo novo leto želi

M. ANTIČEVIČ

veletrgovina z vinom in lesom

DOLENJI LOGATEC

LJUBLJANA

Dunajska cesta 37

Srečno novo leto želi

Franjo Grilc

RADOVLJICA

modna in manufakturna trgovina

Cenjenemu občinstvu se kar najvišje
priporočam

Srečno novo leto želi

parfumerija Strmoli

Ljubljana, Pod Trnovo šte. 1

SAVEL KALIN

TRGOVINA S SUROVIMI KOŽAMI

LJUBLJANA

Veselo in srečno novo
leto želi

Andrej Belič

trgovina in gostilna

Ljubljana VII

Kavškova cesta št. 18

I. TOMŠIČ

MANUFAKTURNA
TRGOVINA

LJUBLJANA
SV. PETRA C. 38

SREČNO
NOVO LETO

želi vsem cenjenim naročnikom

Albina Bogataj

salon
perila

LJUBLJANA

GRADIŠČE 13/11.

Srečno in veselo novo leto!

Grand hotel UNION

v Ljubljani

Hotel, kavarna, restavracija, vinska klet i. t. d.

SREČNO!

FERD. HLEBŠ, KRANJ

STEKLARSTVO — PORCELAN — KUHNJSKA POSODA

Srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem

FRANC AMBROŽIČ, mesar, BLED

TELEFON 71

In se v nadalje priporočam

TELEFON 71

Srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem

JURIJ RAVNIK, BLED

parna pekarna in slaščičarna ter kralj. dvorni dobavitelj

KLISARNA

O. Z.

O. Z.

JUGOGRAFIKA

ŽELI VSEM

NAROČNIKOM

LJUBLJANA

SV. PETRA NASIP 23

ZELO USPEŠNO

NOVO LETO

Srečno novo leto vsem — odjemalcem — in prijateljem želi

Opekarna JELOVŠEK Vrhnika

Standard oil Company
of Jugoslavija
skladišče in zastopstvo
R. TONEJC, PRUJ

Izdelujejo se naj-novejši modeli otroških vozičkov, razna najnovejša ivokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Naj-nižje cene. Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Srečno novo leto želi

ADOLF ZAVRTANIK

tvornica čokolade

LESCE-BLED

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenj. gostom

GOSTILNA PRI FIGOVCU

LJUBLJANA

Samo 1 dinar plošča

ako se abonirate kot stalni odjemalec
Aleksandrova cesta 5

NA DEBELO

NA DROBNO

FR. ŠEVČIK, Ljubljana, Židovska ul. 8

Orožje in municija za lov, šport in obrambo. — Skladišče pušk Neumann, F. N., Sauer, borovelsko, Simson, Steyer, Remington, Remo, Bayard, Darne i. dr. po znižanih cenah. Telefon 33-78. — Zahtevajte cenike.

Srečno in veselo novo leto želi

FRAN JUVAN

valjni mlin, trgovina z moko, žitom in spec. blagom

SREDNJE GAMELJNE, p. št. Vid nad Ljubljano

Otvoritev nove špedicije!

Vljudno naznanjam, da otvorim z novim letom 1932 v Dalmatinski ulici števil 10 (nasproti hotela Štrukelj) špedicijsko tvrdko, ki jo bom vodil po imenu

Špedicija „PETAN“

Večletna praksa v stroki me usposablja, da bom prejela naročila točno in solidno izvrševal.

Cenjeni naklonjenosti se priporočam

Joško Petan

lastnik špedicije »PETAN«

LJUBLJANA, Dalmatinska ulica števil 10. Tel. int. 3376

Srečno in uspeha polno leto želi cenjenim odjemalcem in trgovalnim prijateljem

Anton Krisper

Srečno in veselo novo leto želi

IVAN LEGAT specialista za pisarniške stroje

MARIBOR, Vetrinjska ul. 38, tel. int. 2434

LJUBLJANA, Prešernova ul. 44, tel. int. 26-36

Hranilnica dravske banovine

prej Kranjska hranilnica

Ljubljana

Knafljeva ul. 9

Obrestuje vloge po najvišji obrestni meri

Najvarnejša naložba denarja, ker jamči za vse vloge Dravske banovine z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo.

Deselo in srečno novo leto 1932

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem

Filip Bizjak

krznarstvo

LJUBLJANA, Kongresni trg št. 8

ABSOLVENTINJA

trgovskega tečaja, zmožna tudi nemškega jezika, išče službo. — Gre dva meseca praktičirati brezplačno; tudi na deželo. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Začetnica 3618«.

Veselo in srečno novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem

FRAN ŠUSTAR

lesna industrija in trgovina — parna žaga

LJUBLJANA, Dolenjska cesta 12

ALOJZIJ KRAINZ, LJUTOMER

Tekstilna in specerijska trgovina — Zaloga stavbenega in rezanega lesa — Tovarna opeke, umetni mlin in žaga — Posestnik vinogradov — Vino na debelo Zaloga vina iz lastnih vinogradov Grososvčak, Slamnjak, Rincetova graba, Illovič-Hermančič in Gomila

Slaščičarna PETRIČEK

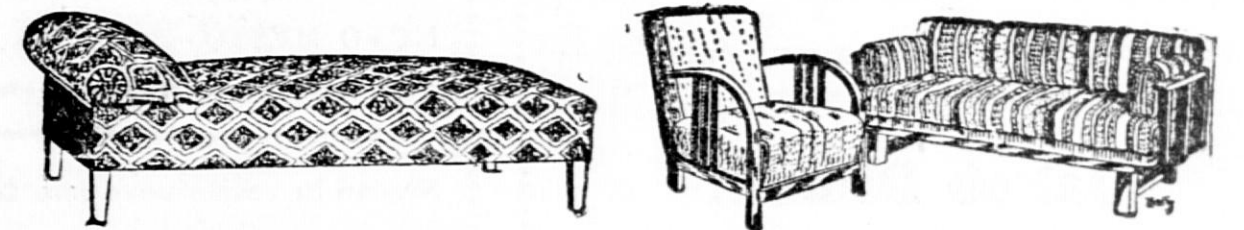
v palači „Dunav“ Aleksandrova cesta

želi srečno in uspešno novo leto vsem cenjenim posetnikom.

TOVARNA MESNIH IZDELKOV

EVALD POPOVIČ, LJUBLJANA

želi vsem svojim cenj. odjemalcem srečno in veselo novo leto ter se priporoča za nadaljnjo naklonjenost.

Din 540.— do Din 800.—

Modroci Din 230.— do Din 350.—

Najboljša in najsolidnejša izdelava — Cene solidne

Nudi samo

Karl Sitar

LJUBLJANA, Wolfova ulica 12, dvorišče

Novem letu - nova ogledala!

Ogledala vseh vrst, kakovosti in oblik, brušena stekla v poljubnih debelinah in izvršitvah, graviranje ornamentov po naročilu, nadalje marmornato steklo v vseh barvah za oblaganje sten v kopalnicah, po hodnikih, v javnih lokalih (delikatesah, mesarijah, slaščičarnah itd.) Vam nudi po ugodnih konkurenčnih cenah in takojšnji dobavi

„KRISTAL“ D. D.

TVORNICE OGLEDAL IN BRUŠENEGA STEKLA

Centrala: MARIBOR, Koroška cesta 32, tel. 2132.

Podružnica: LJUBLJANA, Medvedova c. 38, tel. 3075.

Podružnica: SPLIT, Zrinjska cesta 6, tel. 368.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica števil 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut borzna narpčila, predulmi in kredit vake vrste, eskompt in inkaso menic ter naka zila v to- in inozemstvo, safe - depozita itd. itd. itd.

Brzjavke: Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2040, 2457, 2548. Interurban 2706, 2806.